Leto VII, štev. 89 | Ljubljana, torek 20. aprila 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 19. aprila

Izključenje St. Radića iz vlade je našlo močan odmev v vsej javnosti. Kdo ga je izključil? To je baš najbolj tužno, da je soglasna sodba: sam se je onemogočil in izključil, sam se je pokopal s svojo zmešanostjo in nepremišljenim jezikom, ki zraven ene panetne izbrblja pet neumnih.

Takega so Radića poznali v hrvatskem saboru nad 20 let. Kakor raketa je šinilo proti nebu, ko je vstal, ko pa je sedel, je samo smrdelo po slabem smodniku in zažganem papirju. Zato ga je zapustilo vse; kadar je on začel govoriti, je zbežalo vse iz dvorane.

Ob prevratu se je polastil gesel nezadovoljnežev: komunistom, republikancem, stanovskim hujskačem je vzel veter iz jader in se postavil najbolj na levo. Tako je zbral stranko okoli sebe. Ko pa je iz zaslužene ječe stopil na stvarna tla, je stara lastnost zopet prišla na dan. Narava človeka se na stara leta ne spreminja. Poznavalci Radića so vedeli, da bo on vse pokopal: stranko, sebe, žal da tudi prečanske interese. Zraven je pokopal še svojega najnovejšega sokrivca Ivana Puclja iz Velikih Lašč.

Pamet bi bila velela vsaj počakati, da se vidi, kako se bo Radić obnesel v Beogradu. A Puclju se je mudilo. Na kateri stolček, to je znano zlasti ožjim njegovim pristašem. Ta stolček je vzrok, da je morala propasti SKS, da je bilo treba zaplesti tudi slovenskega kmeta v Radićevo pustolovščino in da smo doživeli njegove cirkuške nastope v Ljubljani in Mariboru. Po Veliki noči je bil napovedan zbor v Škofji vasi, pa menda ne bo nič.

Torej stolček! Okoli njega so se sukale vse misli, kakor misli divjega petelina pri kokoški. Za vse drugo je nastopila popolna slepota. Za kmečke skrbi, za davke, za interes pristašev, vse to je izginilo. Radić in njegova porodica do šestega kolena so se vozili skoro dan na dan s salonskimi vozovi, v Beogradu so imeli imenitno stanovanje. Samo radićevski ministri so nakupili 10 novih avtomobilov (za 2 in pol milijona dinarjev)! To vleče in drugim povzroča skomine.

In tako je naša, že itak zelo revna SKS kakor muha padla v Radićevo mrežo. Strašno ponosni so bili zeleni gospodje. Danes pa je maček strahovit.

Vstop v vlado se da včasih braniti s kako pridobitvijo za volilce. Naši radićevci so v neljubem položaju, da ničesar ne morejo pokazati. Nasprotno še nikdar ni žalostna usoda tako hudo povozila svoje žrtve.

Tri in pol milijarde novih davkov je edini »uspeh« radićevcev! Ko je kriza obča in je tudi kmečki stan udarjen, je prišla Radić-Pucljeva »kmečka« vlada in obremenila narod za nadaljnjih 3 in pol milijarde dinarjev. Dokler bosta živela gg. Radić in Pucelj, se ju bo držal žalosten spomin na te milijarde, kajti te vendar ne pojdejo iz letošnjega dela in truda, marveč iz premoženja ljudstva. Ne iz letošnjih ali lanskih dohodkov, ne iz žetve, ampak iz kmetovega grunta, iz obrtnikovega orodja, iz krvi in zdravja delovnega ljudstva — in spomin na njun »uspeh« bodo dolgovi, intabulirani na posestvih, ter lačni in strgani ljudje. Ne razumemo prav, kaj sta gg. Radić in Pucelj mislila, ko sta storila te strašne napake. Tri in pol milijarde dinarjev v času, ko vse propada, izvleči iz imetja ter izrezati iz kože državljanov — to je v stvari odvzetje premoženja in izsrkavanje ljudske življenjske sile, ki se tudi z najbolj napornim delom vseh ne da več preprečiti.

In čemu? Ali smo imeli kakšno vojno potres ali kaj, da sta Radić in Pucelj to vprizorila? Za armado gresta skoro 2 milijardi, za vzdržavanje itd. Ali ni to krvavo roganje kmetu, ki je Radiću dal glasove pod geslom: Nobenih davkov, nobenih vojakov!? Radićev volilec je pač revež, ki se more primerjati samo še z volilcem SLS, ki mu dan na dan dajejo kot krmo »avtonomijo«, ob nedeljah pa »nevarnost za vero«.

Carine na kmet. potrebščine se pod Radić-Pucljem niso znižale, dasi je finančni odbor to sklenil. In tako je draginja za vse in tudi za Pucljevega kmeta rastla.

Kaj za Boga moreta Radić in Pucelj pokazati po 10 mesecih vlade? Nič drugega, kakor velikanski polom, ki mora tudi ta dva nesrečna politika pokopati.

Inozemska fašistovska propaganda

Rim, 19. aprila. k. Tajnik fašistovskih inozemskih zvez Pascialini je odpotoval v Budimpešto, Sofijo, Carigrad in Solun, da pregleda tamošnje fašistovske organizacije.

Orkan v Siciliji

Rim, 19. aprila. k. V Palermu je divjal ponoči močan vihar, ki je povzročil nepričakovan padec temperature. Vihar je napravil precej škode. V bližnji vasi je padala toča.

Važne in odločne izjave Svetozarja Pribićevića

Šestdesetsedmi manifestacijski zbor Svetozarja Pribićevića v Novem Sadu. — Jasno stališče SDS. — «Očekujem spas samo od jednoga faktora, a to je narod.» — «Vsi, ki izpovedujejo edinstvo in imajo voljo za ozdravljenje gospodarskih razmer, naj se združijo z nami.»

Beograd, 19. aprila. p. Včeraj se je vršil v Novem Sadu manifestacijski shod Sv. Pribičevića, katerega so je udeležilo 4000 do 5000 ljudi. Posl. Sv. Pribičević je v svojem govoru naglašal, da poslednja politična kriza ni samo vladna kriza, temveč je tudi *kriza parlamenta*. Kar se danes dogaja, je popoln polom politike sporazuma. Prej se je govorilo, da manjka vladi sporazuma St. Radić, sedaj pa govore, da se politika sporazuma ni mogla izvajati, ker je bil v njej St. Radić. Sedanji **sporazum *je sporazum z manjšino Hrvatov*** proti večini Hrvatov. Doživeli bomo še velika odkritja, ki bodo razveseljevala državo.

Nato je navajal Sv. Pribičević zgodovino razkola demokratske stranke, ki ga je izzval sporazum. Dogodki so dokazali, **da so imeli prav sam, demokrati,** zakaj tudi Pašić je doživel, da so ga vrgli iz vlade.

Skrajni čas je, da se razčistijo odnošaji v radikalni stranki. Intrige in boji v njej so izpodrezali korenine. Ako se ne bodo razčistili odnošaji v njej, bo to pomenjalo njeno propast. Potrebno je pregrupiranje ljudi in skupin. Stvar je došla tako daleč, da je potrebno, da se najde kdo, ki bo osvobodil državo partizanstva, ki izpodkopuje vse, kar je nacijonalnega v naši državi. Ne rečem, da niso vse stranke grešile v tem, vendar pa je že zadnji čas, da se to preneha, ker bo partizanstvo upropastilo našo državo.«

Sv. Pribičević je nadalje naglašal, **da je treba korupcijo definitivno in radikalno izlečiti. Pričakuje rešitev samo od enega faktorja, ki je narod.** Govori se, da je sedanja vlada prehodna, ker nas vodi k drugemu režimu, k diktaturi. Vojaška diktatura ustvarja zmešnjavo kakor v Grški ali pa impotenco kakor v Španski. Jaz verujem v svoj narod in zato verujem, da bo ustvaril večino, ki ga bo dostojna.

Zahtevam pregrupacijo strank. Oni Davidovićevi demokrati, ki so nezadovoljni s politiko v njegovi stranki, **ki so nezadovoljni s tem, da je v neprestani zvezi z onimi s katerimi nimajo ničesar skupnega, morajo priti k nam, da se združijo z nami. Oni radikali, ki so nezadovoljni s politiko radikalne stranke, se morajo združiti z nami, in vsi oni elementi, ki izpovedujejo misli in ideje edinstva ki streme po sanaciji finančnih in gospodarskih razmer v državi, naj se združijo z nami. Ni treba, da so z nami v eni stranki, morajo pa se združiti z nami v zvezo, da pripeljemo državo iz zmešnjave, v katero je zašla.**

Ako večina priznava, da smo imeli prav, ko smo rekli, da bo politika sporazuma doživela svoj polom, ako je res, da ni mogel rešiti ta sporazum nobenega važnega državnega vprašanja, **potem ne morejo zahtevati oni, ki so krivi tega polžaja naj jim pomagamo, temveč je vrsta na njih sedaj, da nam pomagajo, ker smo imeli mi prav.** Če se torej išče koalicija z nami za vodstvo državnih poslov, potem je **to mogoče le ako bomo mi prvi, ki bomo vodili ako bomo mi oni, katerih beseda bo merodajna.** In potem se bo videlo, kaj mi moremo. Zagotavljam vas, **da ne bomo šli v nobene kombinacije, v katerih bi ne mogli izvajati naše politike tako, da bi cel narod spoznal da izvajamo našo politiko.**

Zato pravim ljudstvu: Vi ste nam dali 5 odstotkov moči, zahtevate pa, da delamo s 50 odstotki. **Dajte nam 50 odstotkov, pa bomo majali s 100 odstotki.**

Govor Sv. Pribičevića je bil sprejet z velikim navdušenjem in odobravanjem. Za njim sta govorila še general Voja Živanović in posl. Gligorije Božović.

Po skupščini se je vršil banket, na katerem je Sv. Pribičević med drugim dejal: **»Mi ljubimo oblast, kadar moremo v njej izvajati svoja načela. Ljubimo opozicijo, kadar bi se na oblasti morali izneverjati svojim načelom. Radikali smatrajo za velik svoj uspeh, ker razbijajo druge stranke. Ako je na Beograd vežejo samo ljudje, o katerih se govori, da se morejo kupiti, potem pomenja to neuspeh, in sicer ne za one, od katerih se ti ljudje ločijo, temveč za one, katerim se pridružijo. Radikali ljubijo politično trgovino, toda mi bomo oni zveličarji, ki bodo s korobačem izgnali trgovce iz hrama.«**

Pred 25. ni pričakovati nobenih odločitev

Vlada in opozicija čakata na izid sej HSS in NRS. — Prirastek radićevskih disidentov. — Na klerikalce računajo šele v drugi vrsti.

Beograd, 19. aprila. p. Včerajšnji in današnji politični dogodki v Beogradu niso zbudili dosti zanimanja. Dan je potekel mirno. Danes so v klub dr. Nikića vstopili še trije radićevci, in sicer poslanci Juraj Žnidarić, Jakob Krupić in N. Zimmer iz osiješke oblasti. Jutri se pričakuje v Beogradu radićevski poslanec dr. Preka, o katerem je znano, da ima večje število ožjih prijateljev, ki mu sledijo brezpogojno. Vrši se še vedno borba za to, ali bo ostal zvest Stjepanu Radiću, ali pa se pridruži dr. Nikiću.

Politično javnost zanima predvsem vprašanje, kako si bi Uzunovićeva vlada ustvarila potrebno večino za delo v Narodni skupščini. Pokazalo se je sicer, da dr. Nikić in dr. Šuperina nista popolnoma osamljena, ker šteje njujin klub dosedaj že deset poslancev, vendar pa ne razpolagata z ono močjo, ki bi bila vladi potrebna, da stopi 5. maja z zadostno zaslombo pred skupščino. Ljudje dr. Nikića in dr. Šuperine zagotavljajo, da bo njujina moč narastla, ko bodo vsi poslanci HSS točno obveščeni, v čem obstoji spor z Radićem. Radikali se delajo, kakor da so pripravljeni verovati tem zagotavljanjem o večjem razkolu med radićevci, pripravljajo pa se za vse slučaje.

Za sedanje zadržanje radikalov je značilna izjava dr. Ninčića, ki jo objavljajo današnji beograjski listi, da ne smatra položaja za težkega in da je prepričan o tem, da si bo znala vlada ustvariti potrebno večino. O dr. Korošču je izjavil, da še ni gotovo, ali bo vstopil v vlado, ker se o tem še ni razpravljalo, naglašal pa je, da se zdi radikalom najbližja kombinacija z davidovićevci in da je prepričan, da bo uspela. Iz tega je razvidno, da radikali šele v drugi vrsti računajo z dr. Koroščem. Vsekakor bo vplivala nanje tudi včerajšnja dr. Koroščeva izjava na shodu v Subotici, ki ga je imel s kakimi 150 do 200 Bunjevci. Politični krogi sklepajo iz te izjave, da se dr. Korošču zdi Uzunovićeva vlada še preslaba za resnejše kombinacije, vsled česar je namenoma naglašal obstoj opozicijskega bloka štirih strank ter klerikalno separatistično stališče, dasi se širijo vesti, da klerikalci kljub vsemu iščejo stikov z radikali in da sondirajo pri njih teren, kako bi se mogla najti solucija, ki bi zadovoljila obe strani.

Vodilni politični krogi čakajo sedaj na to, kako bo razčistila politični položaj seja poslanskega kluba HSS, ki je sklicana za 22. t. m. v Zagrebu. Ob tej priliki se bo moglo definitivno spoznati, kako so se odločili radićevski poslanci, ali za St. Radića ali dr. Nikića in dr. Šuperino. Še večja važnost se polaga na sestanek širšega glavnega odbora radikalne stranke, ki se sestane 25. tega meseca v Beogradu, ker se bo ob tej priliki spoznalo, kakšen je položaj v radikalni stranki in kako bodo radikali rešili tkzv. korupcijsko vprašanje.

Šele po teh dveh sejah bo situacija jasnejša in na podlagi izida teh dveh sej bodo eni in drugi mogli presoditi, v koliko morejo računati na moč ene in druge strani.

Sami spori in težave v NRS.

Beograd, 19. aprila. r. Dopoldne se je vršila v radikalnem poslanskem klubu seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke pod predsedstvom Nikole Pašića. Seje so se udeležili vsi radikalni ministri z Uzunovićem na čelu. Največ se je govorilo o tem, kako bi rešila radikalna stranka razsula. Pri odhodu s seje je Pašić izjavil, da se je razpravljalo o strankarskih zadevah, zlasti pa o disciplini v njej. Dasi se varuje o poteku seje tajnost, vendar pa se izve da se je največ razpravljalo o razkolu v zagrebški radikalni organizaciji ter o razkolu radikalov v somborskem okrožju. Voditelji tamošnjih radikalov dr. Sima Račić je izključen iz stranke. Trdi se, da bo to povzročilo še večji razkol med radikali, ker ima Račić za seboj več tisoč ljudi. Za tem se je ponovno razpravljalo o starem sporu med poslancema Milutinom Dragovićem in Vlajkom iz vranjskega okrožja.

Turčija mobilizira

v strahu pred italijanskim napadom.

Carigrad, 19. aprila. s. V tukajšnjih političnih krogih so pojavlja velika razburjenost, kljub temu, da *je italijanski poslanik demantiral italijansko-grško pogodbo, ki naj bi bila naperjena proti Turčiji. Rezervisti letnikov 1920. do 1925. in aktivni letnik 1926. so vpokličani. Turška mobilizacija je tudi v zvezi s strahom, da preti Turčiji napad Italije.* Ta bojazen je tem večja, ker je bila Turčija posvarjena, da bi mogla Italija napovedati vojno, preden bi Nemčija stopila v Zvezo narodov in mogla v Svetu proti temu protestirati.

Radić se zaman ponuja v vlado

Iz strahu pred nadaljnjim razkolom HSS manevrira Radić s ponudbami za vstop v vlado. — Radikali ga gladko odbijajo, češ da pojdejo z vsakim drugim prej kakor z njim. — Oster nastop disidentov proti Radiću.

Beograd, 19. aprila. p. Današnje »Vreme« poroča, da obstoji mnogo znakov, po katerih bi se moglo soditi, da dela Radić za svoj ponovni vstop v vlado, makar z radikali, četudi je po svojem izstopu iz vlade izjavil novinarjem, da je njegovo nadaljno sodelovanje z radikali izključeno in da so vse zveze končno prekinjene. Včeraj so se raznesli glasovi, ki izvirajo z dobro poučene strani, četudi se ni moglo ugotoviti avtentičnost, da je St. Radić že postavil radikalom ponudbo za obnovo koalicije z njim. Vzdržuje se vest, da pristaja Radić na to, da se umakne iz vlade, kandidira pa za svoje ministre dr. Krajača, Predavca, dr. Kežmana in Preko. »Vreme« pravi, da je bila vest o tej ponudbi sprejeta zelo slabo v radikalnih vrstah in radikali ne kažejo volje, da bi jo akceptirali. Radikali smatrajo, da če je Radić zares kaj takega ponujal, je to storil samo z nakano, da bi odvrnil svoje poslance od pridružitve k dr. Nikiću in dr. Šuperini. Sprejemajoč politiko dr. Nikića in dr. Šuperine ter obljubljajoč poslancem HSS skorajšnji zopetni vstop v vlado tudi brez razkola kluba hoče St. Radić parirati in oslabiti akcijo dr. Nikića in dr. Šuperine. Iz radikalnih krogov se nadalje čuje, da radikali na tako solucijo ne bodo nikdar pristali. Taka vlada, četudi bi v njej ne bil osebno St. Radić, bi bila zelo nesigurna, ker bi jo St. Radić s svojim delom in izjavami neprestano spravljal v neprijetne položaje. Ministri, katere bi delegiral, bi bili popolnoma pod oblastjo vodje HSS in bi morali delati, kar bi jim odrejal gosp. Radić. Radikali trdijo, da raje ustvarijo koalicijo s katerokoli opozicijsko skupino kakor pa s St. Radićem, če se bo za to pokazala potreba.

Kakor se doznava iz Zagreba, se je vest o Radićevi ponudbi za ponovni vstop v vlado začela lansirati takoj po sobotni seji vodstva HSS, neposredno pod dojmom poročil, da sta dr. Nikić in dr. Šuperina začela pridobivati pristaše in da se je njun klub že tudi konstituiral. To je gosp Radića silno iznenadilo in zato se je moral poslužiti kakršnekoli taktike, da bi preprečil nadaljnje cepljenje stranke.

Poleg tega je radićevce strahovito iznenadilo zapečatenje blagajn v Hrvatski zadružni banki, katere predsednik je Josip Predavec. Njega in radićevsko upravo je dr. Nikić javno obtožil z izjavo, da so industrijalcu Milanu Prpiću nepravilno posojali denar. Zatorej v Zagrebu vlada prepričanje, da bi edino ponovni vstop radićevcev v vlado preprečil preiskavo v Hrvatski zadružni banki.

Beograd, 19. aprila. p. Novi član dr. Nikićevega poslanskega kluba, posl. Juraj Žnidarić je podal novinarjem izjavo, v kateri grdi St. Radića in pravi, da je že skrajni čas, da se neha z St. Radićem, da je bilo že dosti gluposti in da je v Bosni veliko nezadovoljstvo radi Radićevega početja. Dr. Nikić je podal javnosti sporočilo, da St. Radić ni nikdar v ravnotežju in da ne zna odmeriti besed. Radić naj ve, da bo Nikić stopil smelo pred narod, da ga obvesti o vseh Radićevih neumnostih, ki so hrvatski narod po nepotrebnem pahnile v nezasluženo trpljenje. Radić misli, da lahko koga oplaši, toda naj ve, da ako je njega lahko nagnati v luknjo, stoji dr. Nikić vsakomur na mejdanu. Tudi dr. Šuperina je dal novinarjem dolgo izjavo, v kateri navaja familijarno politiko porodice Radić. Na koncu izraža dr. Šuperina nado, da bo njegov pokret imel v narodu uspeh.

Mussolinijevi načrti na Balkanu

Med Francijo in Italijo diplomatski boj neizogiben. — Izjalovljen Mussolinijev protektorat nad Malo antanto. — Mussolini računa z razdelitvijo Albanije.

Pariz, 19. aprila. s. O bodočih političnih načrtih Mussolinija piše Jules Sauerwein v »Matinu«:

Politika Francije in današnja politika Italije sta v svojih naziranjih tako različni, da se zdi, da je diplomatski boj med obema neizogiben. Francija je za ohranitev statusa quo in za zagotovitev miru z razširjenjem locarnske politike, Italija pa se ničesar bolj ne boji kot kristalizacije političnih razmer. Mussolini je iz instinkta sovražnik Nemcev. Dokler bo obdržal moč, ni pričakovati političnega zbližanja z Nemčijo. Samo če pogajanja o Locarnu in Zvezi narodov ne bi imela uspeha, bi se Nemčija in Italija avtomatično druga drugi približali, že zato, da bi se zedinili glede Avstrije.

Z priključitvijo Avstrije k Nemčiji se je Mussolini dolgo bavil. Dolgo je mislil na razdelitev Avstrije med Italijo, Jugoslavijo, Madžarsko in tudi Češkoslovaško. To idejo je začasno opustil kot neizvedljivo, vendar pa jo ima še vedno v rezervi.

Nato je sklenil Mussolini postati protektor Male antante. **Dr. Ninčić je hotel podpisati varnostno pogodbo, če bi Italija in Francija prevzeli garancijo. Mussolini je takrat naznačil, naj prevzame garancijo ali Francija ali Italija, nikakor pa ne obe skupaj. Na Balkanu čaka Mussolini na ugodne priložnosti in misli morda na razdelitev Albanije.** Ni dvoma, da se je Italija sporazumela z Anglijo glede interesne sfere v Abesiniji.

Sauerwein svetuje Franciji in Angliji, naj si nanovo razdelita kolonijalne mandate, ki so pripadli posameznim državam z versaillesko mirovno pogodbo in naj vse ali vsaj en del odstopita Italiji in Nemčiji.

Pogajanja za premirje v Maroku

Užida, 19. aprila f. Preliminirana mirovna pogajanja z Rifovci so se začela. Včeraj opoldne so se sestali rifski emisarji s francoskimi in španskimi zastopniki v taborišču Berteaux, 25 km severozapadno od Taurirta. V imenu upornih Rifovcev sta se udeležila prve seje Abd el Krimov svak Mohamed Azerkane kot rifski zunanji minister in Cheditt, ki zastopata pleme Beni-Uriagelov. Caid Haddon pa predstavlja pleme Bukaja.

Pri prvih izmenjanih mislih so se pokazale neke razlike, vsled česar so rifski emisarji izjavili, da se morajo obrniti za navodila na Abd el Krima. Smatra se, da se bo prihodnja seja vršila šele čez tri dni. (Glej tudi poročilo na 2. strani.)

Novi papežev naslov

Naglašanje papeževega posvetnega oblastva.

Rim, 19. aprila. l. »Osservatore Romano« poroča, da se je oficijelni naslov papeža spremenil in da se imenuje sedaj: «vikar Jezusa Kristusa, naslednik kneza apostolov, pontifeks maksimus vesoljne cerkve, zapadni patriarh, primas Italije, nadškof in metropolit rimske province ter *suveren posvetne oblasti svete rimske cerkve.*»

Politična javnost komentira zadnji naslov papežev, zlasti pa dejstvo, da se Pij XI. ni že tako nazval, ko je bil izvoljen za papeža, ampak baš sedaj. Neoficijelni vatikanski krogi pravijo, da je ta naslov v skladu z italijansko cerkveno zakonodajo, drugi pa smatrajo, da se hočejo cerkveni krogi s polomom ljudske stranke nekoliko rehabilitirati s tem, da si nadevajo nov blesk s povratkom v preteklost.

Argentinija in Zveza narodov

Pariz, 19. aprila. s. Delegat argentinske republike v finančnem odboru Zveze narodov dr. Orlo je včeraj zvečer prispel semkaj. Predsednik argentinske republike mu je poveril nalogo, da prouči pogoje, pod katerimi bi se mogla Argentinija zopet udeleževati dela v Zvezi narodov.

Umor bivšega poljskega finančnega ministra

Varšava, 19. aprila. d. Že več dni se je vršila na tukajšnjem sodišču razprava proti bivšemu finančnemu ministru in sedanjemu predsedniku Poštne hranilnice Hubertu Lindeju radi raznih poneverb. V soboto popoldne okrog 4. je šel Linde po končani razpravi domov. Tik pred poslopjem mu je nenadoma stopil nasproti narednik Zmielowski in ustrelil nanj z revolverjem iz neposredne bližine. Linde je omahnil in začel močno krvaveti. Pasanti so ga dvignili in odnesli v hišo, pa je ranjenec že po petih minutah izdihnil.

Redarji so hiteli za napadalcem, ki se je dal mirno prijeti. Zmielowski ni hotel prvotno dati nikakih pojasnil, kasneje pa je dejal, da je postopal iz idealnih nagibov. Smatral je namreč, da povzročajo vse gorje na Poljskem možje Lindejevega tipa. Bil je ves čas prisoten pri razpravi proti predsedniku Poštne hranilnice in je videl iz izvrstnega zagovora branitelja in slabe obtožbe državnega pravnika, da bo Linde nemara oproščen, čeprav je po njegovem mnenju krivda popolnoma dokazana. Ker se je bal, da bo obtoženec oproščen in bo lahko neovirano nadaljeval svoje izkoriščanje ljudskega denarja, se je odločil, da ga sam spravi s poti in tako le osreči državo. Zmielowski je končno protestiral proti temu, da bi ena ali druga stranka izrabila njegov čin v politične namene.

Naravno, da se je javnosti polastila zaradi tega umora precejšnja razburjenost. Ni še gotovo, kaj bo sedaj s sodno razpravo, ki se ima nadaljevati danes. Ni še gotovo, ali se bo ustavila, ker je glavni obtoženec mrtev, ali pa bo sodišče vendarle izreklo razsodbo.

Eksplozija bombe

Rim, 19. aprila. k. V neki mali vasici blizu Padove so hoteli kmetje pripraviti bombo, ki naj bi služila za ribolov. Iz dosedaj neznanega vzroka je pripravljena kompozicija eksplodirala, pri čemer je bilo pet oseb ubitih, tri pa ranjene.

K konkurzu Radić-Pucljevega režima

Nobenih aktiv, sama pasiva. — Izenačenje davkov zafurano. — Vse davčne eksekucije ne pokrijejo novih 3 in pol milijard. — V treh mesecih 8000 nerešenih aktov. — Pucelj samo preganjal demokrate in nastavljal klerikalce. — 3000 učiteljev, 800 šumarjev premeščenih.

Radić-Pucljev režim je v konkurzu. Dela se bilanca. Aktivnih postavk žalibog ni, pač pa je pasivnih toliko, da glava boli vse državljane.

Reklo se je: Radić v vladi dela za izenačenje davkov. Dobro, to bi se moralo odobravati. Ali pa je res delal? Od julija 1925. do aprila 1926. ni napredoval tako daleč, **da bi bil že izdelani zakonski predlog prišel samo skozi ministrski svet.** Nič, prav nič se ni obravnavalo to glavno vprašanje! Radić je frfotal povsod okoli, bil je celo v Mariboru, Metliki, Ljubljani, zdražbaril je 14 dni po Dalmaciji, a delalo se med tem ni nič.

Vsak dan se je Radić s kom skregal in nato je minulo več dni, da so se zopet poravnali in da je Radić poljubil tistega, ki mu je pravkar pljunil v obraz. Med tem je delo počivalo. V ministrstvu prosvete je bila nameščena vsa družina Radić, avtomobili, salonski voz, potni stroški, to že, a ostalo je v **treh mesecih nerešenih 8 tisoč aktov,** za katere se po vsej državi pridušajo nad **»Beogradom, ki nič ne reši«.**

Naše glavno vprašanje — vprašanje davkov — so Radić i Pucljevi ministri pustili v nemar. Radikali so se čudili, češ, glej, glej, zdaj se pa nič ne mudi, seveda gg. Pucelj in Radićeva porodica lahko čakajo, drugi naj si pa pomagajo, kakor znajo.

Tako je **davčno vprašanje po HSS in SKS kompromitirano** in treba bo veliko naporov, da se ga zopet sproži.

V Pucljevi bilanci je **3 in pol milijarde novih državnih izdatkov. To je najgroznejša stvar.** Že danes se poroča, da so **vse davčne eksekucije v vsej državi nezadostne, da se ta novi izdatek pokrije.** Radić-Pucljev budžet **ogroža** naš dinar in bodo posledice **strašne,** ako nam usoda ne nakloni izredne letine in kmet z žulji ne popravi, kar so mu zafurali takozvani — »kmečki« poslanci!

Kaj pa so potem naši radićevci delali v vladi? Ali so nam vsaj uredili **vprašanje planin?** Kaj še, niti ganili niso s prstom! **Agrarno reformo?** To pa to! Prodajajo preko svojih bank kmetom za drag denar agrarno zemljo, da se kmet zadolži in ga bodo potem izgnali ž nje! Ali so za ceste kaj naredili? Za rudarje? Povprašajte v Trbovljah! Kaj pa potem za božjo voljo?

O da! **Preganjali so samostojne demokrate! 3 tisoč narodnih učiteljev, 800 šumarjev so premestili. To stane državo 4 milijone dinarjev. V Sloveniji so nameščali klerikalce,** samo da nagajajo SDS. Pucelj je izpodrinil novomeškega okrajnega šolskega nadzornika zaslužnega Ivana Matka v korist žlahtniku g. Pirnatu, ki je ravno pričakoval hudo disciplinarno preiskavo. **Nadzornika Matka pa so namestili s 33 leti vzorne službe na enorazrednici na Sv. Gori pri Litiji!** Krasno mesto pa se je seveda našlo za klerikalca Pleničarja (Zg. Šiška), za Widra (Tržič).

In ta stranka se hoče še napredno imenovati? Ne, ne, ta pucljevina, to je ljulika v napredni njivi, to je škodljivka, ki jo je treba iztrebiti, potem ko je žal neizmerno gorja prinesla Slovencem.

Naglavni grehi Ivana Puclja

Piše nam bivši SKSar:

L. 1920. smo po želji JDS stopili v SKS. JDS je vse storila, da kmečko krilo SLS čim bolj oslabi. To se je posrečilo. A po volitvah, ko je 8. gospodov naenkrat vleklo visoke diete, ki se jim prej o takem napredku niti sanjalo ni, je začel notranji boj. Zli duh se je boril z dobrim. Zli duh je velel: proč od napredne fronte, proč od ustanovitelja in dobrotnika SKS dr. Žerjava, ubijmo ga, da izgine spomin na to, da nas je le on izkopal iz prahu in ničle. In ta zli duh je zmagoval proti dobremu, ki je velel SKS, da naj dela skupaj z JDS kot njeno kmečko krilo.

Zli duh je zmagal. To je zasluga nekaterih, predvsem seveda g. Ivana Puclja. Ko je bil dr. Žerjav že vladin predsednik, je bil Pucelj še v povojih. Hitri uspeh ga je zmešal. In začel je streči po življenju onemu, ki se mu je SKS imela zahvaliti za 8 mandatov in za Pucljev ministrski stolec.

Pa osebna poteza se je videla povsod. Kakor danes mi je pred očmi seja SKS pri »Lojdu« v Ljubljani, kjer se je vršilo januarja 1923. posvetovanje o volitvah. Na sejo je prišlo pismo doktorja Žerjava, v katerem je v toplih in skromnih besedah še enkrat pozival SKS v skupno napredno volilno fronto. Mnogo nas je bilo, ki nam se je odurno odbijanje g. Puclja gabilo. Tedaj pa je g. Pucelj zaničljivo odbil bratsko roko naprednega vodje, češ njemu gre le za to, da kmetijci rešijo JDS mandat. Tedaj sem videl strašno sovraštvo malega človeka, ki hoče boljšega ubiti le, ker je sam manjši. Tisti dan je bil storjen greh, zgodovinski greh, ki je veliko škodoval napredni stvari in SKS, a ki je svojo korenino imel le v nebrzdanem častihlepju Ivana Puclja.

Iz te napake se je mnogo rodilo. Dr. Žerjav je ostal in danes stoji visoko, vsekako višje kakor kdaj poprej, Pucelj pa je isto sovraštvo gnalo Radiću v naročje. V tej bolni domišljenosti je pozabil, da je naprednjak. Klerikalec mu je bil sedaj bližji nego samostojni demokrat.

Take lastnosti morajo moža srednje višine pokopati. G. Pucelj ni znal in ni hotel biti drugi, on misli, da je rojen za prvega. Tej domišljiji na ljubo je zavrgel vsa načela. Taki ljudje nosijo narodu samo nesrečo. X.

Radićeva tragedija

Nedeljsko »Vreme« plče, da ima St. Radić dosti volje in sposobnosti za koristno delo, da pa je fatalno nesrečen v izbiranju sodelavcev. V tem je njegova tragika. Kot član vlade je hotel biti istočasno v vladi in v opoziciji, sotrudnik in brezobziren nasprotnik, govoriti in smatrati, da ni ničesar čekel, pridigovati bratstvo in sejati plemenski razdor, biti minister in obenem neodgovoren za svoje postopanje, psovati na shodih svoje tovariše s kvartopirci in lopovi, v Beogradu pa se ž njimi poljubovati in sodelovati. Hotel je nemožnost in je postal nemogoč kot državni minister. Voditelj gotovega pokreta, apostol gotove ideologije, je izzval svoj padec z osebnimi napadi ne s kakim načelnim ali idejnim vprašanjem. V tem je brez dvoma mnogo tragike za voditelja stranke. Tragedija pa bi bila popolna, pravi »Vreme«, ako bi začel brezobzirno napadati politiko, ki jo je do včeraj proslavljal. V tem slučaju bi zaslužil bolj obžalovanje kakor obsodbo. Ne smemo pozabiti, da je »Vreme« svoječasno najbolj vneto zagovarjalo sporazum s St. Radićem ter najhujše napadalo Svetozarja Pribičevića, ki je trdil, da on dobro pozna Radića ter napovedoval vse to, kar se je zgodilo.

Stepan Radić za vlado vseh strank

Taka vlada naj bi iztrebila korupcijo in dobila volilni mandat. — Radić poveličuje Pribičevića. — Zanimive karakteristike disidentov v »Domu«.

Zagreb, 19. aprila.

V soboto popoldne je Stjepan Radić po predavanju ženevskega vseučiliškega prof. dr. Privata na zagrebški univerzi podal novinarjem obljubljene daljše izjave, v katerih je zopet vnovič zasukal plašč po vetru, zatrjujoč:

»Edini izhod iz sedanje situacije je ta, da se takoj formira vlada iz vseh strank in skupin z edino nalogo, da začne pretresati interpelacijo o korupciji svobodno in stvarno ter da izvoli komisijo iz predstavnikov vseh strank, izvzemši radikalov ter visokih sodnikov. Ta komisija naj bi se pooblastila, da začne preganjati korupcijo, kolikor le more. In vladi, ki bo strla korupcijo, je treba dati volilni mandat. V tej vladi naj bodo Davidović, Pribičević, Spaho in Korošec. Ni treba, da bi v njej bil Radić, biti pa mora HSS. To je moj predlog, to je edini izhod, in če me kralj pozove na konzultiranje, bom to sporočil tudi njemu. I tej volilni vladi bomo menda našli 18 mož, ki se jim lahko očita vse drugo, a se jim glede korupcije ne more očitati ničesar.«

V nadaljnjem je Radić še posebej pohvalil Pribičevića, ker da baš njemu ne more nihče reči, da je korupcijonist, marveč so ga samo izkoristili kot sredstvo korupcije. Radić torej zopet pričenja hvalisati Pribičevića kakor pred 16 leti, ko je v hrvatskem saboru zatrjeval, da so bratje Pribičevići garancija za Hrvatsko, ker so pripravljeni stopiti za Hrvatsko tudi pod vešala. To je ena izmed redkih Radićevih konstatacij, ki je točna, in če ima Radić korajžo, naj jo natisne v svojem »Domu«, da bodo uvideli tudi seljaki, kako on danes sodi o Pribičeviću, katerega je vsa leta po prevratu ogabno blatil in drzno klevetal.

Toda Radić tega ne bo storil, ker ima zdaj v svojem »Domu« preko glave opravka z disidenti. V najnovejši številki, ki je izšla danes popoldne, govori o Uzunovićevi »politični prevari« in označuje predzgodovino sedanje vlade za »državni udar«. Nato pa na dolgo in široko razpravlja o obeh »nesrečnikih« dr. Nikiću in dr. Šuperini, ki sta »do zadnjega nosila na licu krinko prijateljstva napram predsedniku HSS«. Nadalje govori Radić o »sedmorici političnih obupancev« (Nikićev klub), ki ga tvorijo »trije zapeljivci« (doktorji) in »štirje zapeljanci« (seljaki). O dr. Šuperini pravi zdaj Radić, da je med seljaštvom v sisačkem okrožju že davno »strahovito« osovražen radi brutalne neizprosnosti, s katero je znal iztirjevati svoje odvetniške stroške« in ga je Radić lani kandidiral »proti svojemu boljšemu prepričanju«. Tudi dr. Nikić je bil v HSS samo s telesom, nikoli pa z dušo in Radić je samo pod pritiskom radikalov pristal na to, da je dr. Nikić postal minister za šume in rudnike, kjer je takoj začel »uradovati po radikalskih metodah«. Naravno, da Radić tudi o seljaških disidentih ne more povedati nič dobrega, ker da so itak že davno izgubili zaupanje volilcev. Te karakteristike so ne samo zanimive, temveč zares tudi karakteristične, in sicer nele za prizadete, marveč tudi za Radića samega. Kajti oni gotovo niso šele od minulega tedna takšni, kakor jih zdaj riše Radić. In ker je Radiću ipak treba tudi kaj verjeti, služijo Radićeve karakteristike za potrdilo, da se je v toliko hvalisani Hrvatski seljaški klub nateplo vsakojakih čudnih elementov, ki so vse do nedavna reprezentirali »hrvatski narod . . .«

Radikali o Radiću

Za trajnost in pozitivnost kabineta je treba notranje sile.

Beograjsko radikalno »Vreme« v svoji včerajšnji številki na uvodnem mestu še enkrat razpravlja o vzrokih, vsled katerih je Radić moral zleteti iz vlade. — Glede na svojo parlamentarno moč, je bila vlada gosp. Uzunovića zelo čvrsta. Saj je razpolagala v skupščini z dvetretjinsko večino, s katero bi se moglo uspešno pristopiti reševanju vseh naših aktualnih problemov. **Toda za uspešno delovanje, trajnost in pozitivno ulogo vlade ni zadostna samo njena formalna sila, temveč je v to svrho potrebna njena moralna sila, točneje njena notranja jakost.** Popolna polit. sodilarnost, medsebojna iskrenost in lojalnost poleg medsebojnega zaupanja kvalificiranih grup in njihovih predstavnikov, je prav tako važna. Brez teh neobhodnih pogojih bo težko kakšna koalicija dosegla take uspehe, pa naj bo njena formalna moč še tako velika.

Ahilova peta Uzunovićeve vlade je bil St. Radić. Med njegovimi himnami, ki jih je pel v čast in slavo lojalnemu in iskrenemu sodelovanju, in njegovimi dejanskimi izpadi ni nobene logične zveze. **Njegovi govori, ki oscilirajo med preračunjenim licemerstvom in moralno in intelektualno nepreračunljivostjo,** predstavljajo z ozirom na njegov politični položaj, nekaj česar svet še ni doživel. Njegovi prejšnji govori so postali skoraj nevarni za njegovo osebo, toda niso ustvarjali trajne opasnosti za politično kombinacijo, v kateri se je s svojo stranko nahajal. Toda njegovi zadnji izpadi proti ministrskim tovarišem, proti njihovi časti in dostojanstvu pa predstavljajo **državni škandal, ki je bolj nevaren, kot vsaka anarhistična propaganda. Da ne bi bilo velikega požrtvovanja s strani moralno in duševno normalnih ljudi, bi bila vsled Radićevih nastopov koalicija RR že davno razpadla.** Obstojala je samo še vsled tega, ker so se govori in postopanje Radića presojali po izjemnem merilu, ki se ne da uporabljati za normalne razmere in ljudi. Ko pa je Radić prekoračil vse meje in pogazil vso obzirnost, se je pokazala nemožnost njegovega nadaljnega obstanka v vladi z elementarno silo.

Politične beležke

Delegatsko zborovanje NSS.

V nedeljo se je vršil v Narodnem domu redni letni občni zbor delegatov nar. soc. stranke, ki je trajal ves dan. Razpravljalo se je predvsem o dosedanji in bodoči taktiki strankine politike pri čemer sta se opažali takoj iz početka dve smeri. Večina delegatov z dosedanjim načelstvom vred je bila mnenja, da je treba prenehati z dosedanjo sterilno politiko izoliranega nastopanja in da je treba iskati možnost uresničenja posameznih točk strankinega programa potom sodelovanja z ostalimi naprednimi strankami, ki bi bile k temu pripravljene. Maloštevilna opozicija pa je hotela, da stranka še nadalje nastopa povsem samostojno. Prodrlo pa je mnenje, da je že čas, da se konča trošenje sil, ki ga povzroča cepljenje naprednih vrst in da je le potom koncentracije vseh naprednih sil mogoč hiter napredek in rešitev naših gospodarskih in socijalnih nalog. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se pooblašča novo načelstvo, da stopi v stik z vsemi naprednimi strankami in skupinami v svrho sodelovanja pri političnih in drugih javnih akcijah. V novem načelstvu so ostali skoro vsi prejšnji člani. Za načelnika je bil izvoljen g. Rudolf Juvan.

Ali je politika sporazuma mogoča?

Beograjska »Reč« piše: Kdor hoče politiko »sporazuma s Hrvati«, mora biti v dobrih odnošajih s St. Radićem in jo mora voditi v družbi ž njim. Če smo sam, demokrati proti St. Radiću, smo popolnoma logično tudi proti paroli sporazuma, katero je vrgel v našo notranjo politiko sam Radić, ki svojo plemensko politiko dosledno izvaja in jo noče opustiti. Razume se, da to ne pomeni, da smo mi proti Hrvatom. Nasprotno pomeni to, da mi hrvatski del naroda po ničemer ne ločimo od srbskega dela, ker smatramo, da je to en in isti narod, v katerem ima vsak državljan iste pravice in dolžnosti. Odklanjajoč geslo sporazuma imamo svoje geslo edinstva, kar pomeni, da postavljamo višje in naprednejše načelo nad drugo nižje in zastarelo. Z ozirom na to se bo v naši državi nadaljevala politika plemenskih sporazumov, in v tem slučaju se mora nadaljevati tudi politika sodelovanja s St. Radićem, ali pa se mora z opustitvijo St. Radića opustiti tudi jalova, zastarela in nesmiselna politika »sporazuma«. Nemožnost politike takozvanega sporazuma je bila jasna že takrat, ko sta bili stranki, ki sta se silile na to pot, kompaktni in ko sta se voditelja teh strank zavzemala za uspeh te politike. Danes, ko sta voditelja »sporazumnih« strank v medsebojnem boju in ko stojita njuni stranki za njima, je politika sporazuma, ki jo vodijo gg. Uzunović, Ninčić, Šuperina in Nikić, navadna spaka, ki bo trajala le nekoliko dni, ki pa bo tudi v kratkem času zrušila ugled naše države na najnižji nivo.

V vlogi sramežljive neveste

Klerikalci bi silno radi vstopili v vlado, **žentra** pa jih pred volilci avtonomistična **coldja.** Zato igrajo smešno vlogo sramežljive neveste, ki komaj čaka na snubače, pa se pred njimi skriva, na skrivaj pa pošilja v boj svoje tete, da bi jih vzpodbudile. V Ljubljani igra vlogo tete zakotni lisič, ki ne predstavlja in nima nikogar za seboj. V njem se objavljajo od klerikalcev naročeni članki, v katerih se roti SLS naj vstopi v vlado zaradi »rešitve« slovenstva, orjaško glasilo SLS »Slovenec« pa odgovarja pod mernikom skritemu pritlikavčku v dostojanstveni pozi z »da« in »ne«. Na tako smešno improviziran način so začeli klerikalci namigavati Beogradu, da bi se dala napraviti ž njimi kupčija po zgledu Markovega protokola. Tako piše klerikalni poslanec dr. Kulovec v nedeljskem »Slovencu« med drugim: »SLS mora biti kot legitimni zastopnici Slovencev na tem, da pride na vlado in skuša vsaj stopnjema realizirati programatične postulate, ki so jih ji poverili volilci. In če ta cilj ni drugače dosegljiv, nego da se ruši sistem in pripravlja druga kombinacija, ki bi realizirala način vlade, v kateri bi bile zavarovane pravice vseh državljanov, pokrajin in narodov, je dolžnost stranke, da vzame nase tudi to težko breme in ga pogumno nosi.« Za SLS je najbolj interesantno, da tudi dr. Kulovec naglaša, da skuša SLS stopnjema realizirati svoj avtonomistični program, kar pomeni toliko, **kakor da je klerikalna stranka pripravljena** (začasno) **opustiti svoje avtonomistične zahteve za primerno ceno.** Zakaj prva stopnja k uresničenju klerikalnega avtonomističnega programa bi bil pač vstop v vlado. Vse to je v najboljšem slučaju isti način politične neiskrenosti, kakršno je kazal tudi St. Radić, ki se je radi vstopa v vlado izjavil za državno in narodno edinstvo, radi svojih volilcev pa je pozneje delal proti njemu. Klerikalna igra je vedno dvolična. Poza klerikalne sramežljive neveste je nemoralna in ostudna.

Iz demokratske stranke

Veličastno zborovanje SDS iz ptujskega okrožja

V nedeljo, dne 18. aprila dopoldne se je vršil v ptujskem Narodnem domu krasno uspel občni zbor srezke organizacije samostojne demokratske stranke za srez Ptuj. Zbor delegatov vseh krajevnih organizacij iz okraja se je razvil v odlično manifestacijsko zborovanje, katerega se je udeležilo nad 300 strankinih somišljenikov, zlasti iz spodnjega Ptujskega polja. Značilna je bila navzočnost številnih klerikalcev, kateri zapuščajo klerikalno stranko radi njene zavožene in goljufive politike. Dvorana je bila nabito polna zborovalcev, da so se gnetli še na hodniku, ker ni bilo več prostora v dvorani.

Mesto zadržanega predsednika g. Lovra Petovarja je vodil zbor ptujski župan dr. Senčar. Poročilo o sedanjem političnem položaju je podal poslanec dr. Pivko, katere so zborovalci enodušno odobrili. Po zboru se je vršil občni zbor srezke organizacije, na katerem je bil izvoljen za predsednika srezkega odbora g. dr. Fermeve iz Ptuja, za podpredsednika g. Musek iz Št. Vida, za tajnika g. dr. Šalamun iz Ptuja in za blagajnika g. Vidovič iz Brega. Zbor je tudi izrekel soglasno zaupnico strankinim voditeljem gg. Pribićeviću, dr. Žerjavu in dr. Pivku.

Srezki občni zbor SDS v Dolnji Lendavi

V nedeljo 18. t. m. dopoldne se je vršil v Dol. Lendavi občni zbor srezke organizacije SDS, katera šteje 15 krajevnih organizacij. Zastopanih je bilo 11 krajevnih organizacij z nad 50 delegati, ostale štiri iz beltinskega okrožja radi prevelike oddaljenosti niso mogle poslati delegatov. Predsednikom srezkega odbora je bil izvoljen g. Josip Grča iz Dol. Lendave. Sklenilo se je, da se v doglednem času osnujeta dve novi krajevni organizaciji: v Bogojini in v Turnišču. Sprejete so bile resolucije iste vsebine, kakor na srezkem občnem zboru pred tednom dni v Murski Soboti, predvsem soglasna zaupnica strankinim voditeljem Pribićeviću, dr. Žerjavu in dr. Pivku. Sprejet je bil tudi protest proti nezakonitemu sekanju gozdov na veleposestniški zemlji v srezu, in zahteva po čim prejšnji pravični izvedbi agrarne reforme. Na zboru sta poročala o političnem položaju gg. notar Koder iz Murske Sobote in oblastni tajnik V. Špindler.

Nove krajevne organizacije SDS. V petek 16. t. m. je bila ustanovljena nova krajevna organizacija v **Odrancih** (srez Dol. Lendava). Pristopilo je takoj ob ustanovitvi 36 članov, pristopajo pa še vedno novi. Predsednikom je bil izvoljen ugledni posestnik Martin Raduha. — Dne 18. t. m. se je ustanovila nova organizacija v **Dolnjih Slavečih** (srez Murska Sobota). — V sredo 28. t. m. zvečer se ustanovi nova krajevna organizacija v **Prvencih** (srez Ptuj), v četrtek 29. t. m. zvečer pa v **Novi vasi** (srez Ptuj). Na obeh sestankih bo navzoč tudi kot tamošnji domačin narodni poslanec gosp. dr. Pivko. Pripravlja se tudi nova krajevna organizacija v občini **Stojnci** pri Ptuju.

Sestanek SDS v Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V nedeljo 18. t. m. popoldne se je vršil v župeči vasi sestanek SDS, na katerem je poročal narodni poslanec gosp. dr. Pivko. Sestanek je bil omejen samo na vabljene. Navzočih je bilo tudi nekaj pristašev SLS, vendar se je izvršil sestanek popolnoma mirno in bo rodil dobre sadove.

Mirovna pogajanja v Maroku

Težaven položaj francosko-španske delegacije.

n Pariz, 18. aprila.

Vojne operacije v Maroku v glavnem počivajo, zakaj Abd el Krim je naročil svojim mahalom, da se zadrže popolnoma mirno na francoski fronti. Njegove čete se v glavnem drže tega povelja, vsakodnevne borbe in obstreljevanje je prenehalo. Ljudje so pričeli obdelovati toliko časa zapuščena in opustošena polja. V večletnih krvavih bojih izmučena rifska plemena hrepene po miru in upajo trdno, da pride čimprej do sporazuma s Francijo. Nadaljevanje vojne bi bilo skrajno nepopularno. Francozi celo upajo, da bi se obrnilo proti samemu Abd el Krimu. Navzlic temu je opažati na obeh straneh premikanje čet, nasprotniki utrjujejo postojanke in se pripravljajo za slučaj, da se pogajanja izjalovijo. Na španski strani se celo še vedno čujejo streli.

Preden pride do pravih mirovnih pogajanj se mora še uradno skleniti premirje. Tozadevna posvetovanja se vrše v Taurirtu, malem mestecu z 2000 prebivalci, med katerimi je 200 francoskih naseljencev, ležečem med Tazo in Užido. Tam se je sestajal v največji tajnosti že več tednov general Mougin z rifskim zunanjim ministrom Si Mohamedom Azerkanom, Abd el Krimovim svakom. Te dni je prišlo do prvega oficijelnega sestanka z rifskimi emisarji. Udeleže se ga poleg generala Mougina in Simona tudi francoski poveljujoči general na tem sektorju. Gre za končno določitev pogojev za premirje, ki dejansko itak že vlada nekaj dni. General Mougin izjavlja, da bo nepopustljiv in bo Rifovcem stavil kratko in malo ultimatum. Predvsem zahteva izpraznitev nekaterih strateško važnih postojank, tako da bi se francoske čete na nekaterih točkah pomaknile za 5 do 6 km naprej.

Če se pogajanja za premirje iztečejo ugodno, tedaj se šele pričnо prava mirovna pogajanja v Užidi, tranzitnem mestecu med Marokom in Alžirom. Francoski in španski delegati so že odpotovali tja.

Položaj, v katerem je prišlo do tega resnega poizkusa za likvidacijo maroške vojne, je treba premotrivati ne samo z zunanje političnega vidika, temveč tudi pod prizmo francoskih notranjih, zlasti parlamentarnih odnošajev. Upoštevati je treba, da poleg komunistov, ki se kratkomalo zavzemajo za Abd el Krima proti francoski armadi, tudi socijalisti ne opuščajo nobene prilike, da zahtevajo konec vojne. V ta namen so vladi že parkrat odtegnili del potrebnih kreditov. Tudi Herriotovi socijalistični radikalci pritiskajo na vlado, da ponudi Rifu mir, ne meneč se za to, da orožje še ni končnoveljavno odločilo izida maroške vojne. Vsem tem strankam lebde pred očmi v prvi vrsti volilni interesi. Briand sicer ni človek, ki bi iz notranjih in strankinih razlogov žrtvoval ugled in interese francoske republike. Vendar tudi ne mara, da bi se brez potrebe prelivala kri, zlasti če more z mirovno akcijo ustreči svojim prijateljem na levici, brez katerih nima parlamentarne večine.

Na vprašanje, če bodo maroška pogajanja uspešna, ni lahko odgovoriti. Kolikor je znano, nameravajo Francozi in Španci staviti nasprotnikom pogoje, ki so za rifska plemena dokaj blaga, za Abd el Krima pa naravnost pogubna. Prvotno je bila Francija popustljivejša. Na pritisk Španije pa so se mirovni pogoji občutno poostrili. Kolikor je prišlo v javnost, zahtevata Pariz in Madrid, da priznajo Rifovci suverenost maroškega sultana, da se uporna plemena razorože

Si Mohamed Azerkane,
rifski zunanji minister, načelnik rifske mirovne delegacije.

pod nadzorstvom zaščitniških sil, da se izmenjajo ujetniki in **da se Abd el Krim izžene iz Rifa.** Pod temi temeljnimi pogoji sta Francija in Španija pripravljeni priznati Rifu neko upravno avtonomijo.

Ni veliko upanja, da bi hotel Abd el Krim pristati na lastno uničenje. Nedvomno bo skušal doseči ugodnejše pogoje. Vsekakor pa bo zavlačeval pogajanja, da onemogoči spomladansko ofenzivo Francozov in Špancev. Mesec maj je zadnji čas, ko se da še z uspehom voditi boj v Maroku. Poznejše utegne Abd el Krima rešiti neznosno poletje in takoj nato sledeči potopni nalivi, ki onemogočajo vse operacije. Če se pogajanja zavlečejo do tedaj, ne bodo Francozi in Španci letos zopet mogli do živega Abd el Krimu in njegov pojemajoči ugled bo znova silno zrastel. Ostal bo nepremagan, priznan od francoskih generalov in odposlancev zunanjega urada kot vojujoča stranka. Težko bo potlej ubiti njegov prestiž nad milijoni muslimani v francoskih in angleških kolonijah, v katerih tli iskra upora, ki utegne nekoč užgati cel Orijent.

To nevarnost gotovo poznata Briand in Primo de Rivera in pričakovati je, da se ne bosta dala zapeljati od Abd el Krima. V interesu ohranitve francoskega ugleda in bodočnosti njenega ogromnega kolonijskega imperija je, da se pogajanja v Taurirtu in na to v Užidi vrše naglo in brez oklevanja. Zdi se, da nameravajo Francozi in Španci staviti ultimatum, kakor hitro bi se prepričali, da Rifovci ne mislijo iskreno in hočejo samo pridobiti časa.

V tem slučaju bi seveda zopet izpregovorili topovi in prišlo bi do odločilne francosko-španske operacije, ki je baje to pot skrbno in zadostno pripravljena.

Stresemann o rusko-nemških pogajanjih

Stuttgart, 19. aprila i. Na letnem kongresu nemške ljudske stranke je izjavil zunanji minister dr. Stresemann, da rusko-nemška pogajanja nikakor niso naperjena proti locarnski politiki. Zveza socijalističnih sovjetskih republik in Nemčija se hočeta samo zavezati, da se ne bosta napadli in hočeta obnoviti predvojne gospodarske stike, kakor so podobno storile že nekatere druge **države.**

Darujte za Sokolski Tabor!

Naši Kraji in ljudje

Antona Foersterja zadnja pot

Novo mesto, 19. aprila

Skladatelj »Gorenjskega slavčka« je nastopil danes popoldne svojo zadnjo pot. Pogreba se je udeležilo ogromno število prebivalstva dolenjske metropole, zastopniki vseh uradov, šole s profesorskim zborom, zastopnik vlade, vladni svetnik dr. Svetek, fin. delegat dr. Šavnik, upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani Matej Hubad, kapelnik godbe Dravske divizije dr. Čerin, skladatelji Adamič, Pavčič, Premrl, zastopnik Cecilijanskega društva prof. Mantuani, zastopnik primorskih skladateljev Sever itd. Na pogreb je prihitelo tudi 40 članov pevskega zbora Glasbene Matice iz Ljubljane in zastopniki »Ljubljanskega Zvona« in pevskega društva »Ljubljane« s prapori.

Po obredih pred hišo žalosti je krenil veličasten sprevod s krsto in vozom s številnimi venci, ki so jih položila na krsto priljubljenega komponista številna narodna in pevska društva ter privatniki, proti kapelici na staro pokopališče, kjer je prošt g. Čerin odpel s številno asistenco Libero. Novomeški pevci so zapeli žalostinko »Nad zvezdami«, nakar se je pričel pomikati sprevod proti novemu pokopališču, ležečemu na lepem kraju med mestom in Krko, ki teče spodaj levo, kjer je velikemu pokojniku usojeno, da sniva večno spanje.

Ob odprtem grobu je spregovoril najprej upravnik ljubljanskega Narodnega gledališča g. Matej Hubad, ki je v krasnem govoru proslavljal zasluge pokojnika za slovensko gledališče, narodno glasbo in prosveto sploh. Imenom pevskega zbora Glasbene Matice se je poslovil od priljubljenega slovenskega skladatelja dr. Žirovnik, profesor Mantuani za Cecilijansko društvo, prof. Grm imenom Novomeščanov, ki jim je bil rajnki tako ljub in drag, slovolasi župnik Aljaž kot najstarejši njegov prijatelj imenom vseh prijateljev in znancev, prof. Adamič pa imenom slovenskih skladateljev. Člani Glasbene Matice so zapeli Foersterjevo kantato »Umrl je mož« in Pavčičevo »Narodno nagrobnico«, nakar je zemlja zakrila črno krsto in zemske ostanke najstarejšega slovenskega skladatelja.

Srbska zemlja na Prešernovem grobu

Kranj, 18. aprila

V soboto dne 17. t. m. se je vršila tu redka, a prisrčna slavnost. Srbske sestre Kolašice so prinesle na gomilo, ki krije zemske ostanke našega velikega Prešerna, prst iz bratske srbske zemlje. Slavje poveličavat so prihitele odbornice Kola jugoslovenskih sester iz Ljubljane, Radovljice in Škofje Loke s predsednicami.

Ob 11. dopoldne je krenil sprevod Prešernovih častilcev s tukajšnjo žensko šolsko mladino na čelu izpred Narodnega doma na pokopališče. Srbska sestra Daroslava Djuknić je s kratkim, a prisrčnim nagovorom otvorila zaklopko s prstjo bratske srbske zemlje, jo stresla in pomešala s prstjo gomile med zelenim bršljinom ter položila nanjo lovorjev venec, dar beograjskega Kola srpskih sestara. Ljubljansko Kolo jugoslovenskih sester je po svoji predsednici g. Franji dr. Tavčarjevi, okrasilo gomilo s krasnim šopkom belih in rdečih nageljev. Ob gomili so plamenele žare, ki jih je omislilo Kolo jugoslovenskih sester s svojimi podružnicami. Tudi gomila pesnika Simona Jenka je prejela del srbske prsti.

Pri slavnostnem obedu, pri katerem sta zastopala kranjsko mestno občino gg. dr. Beno Sabothy in ravnatelj Fr. Sirc, sresko poglavarstvo pa komisar dr. Zobec, se je odlikoval godbeni orkester z zgolj slovenskimi in srbskimi pesmami, ki so napravile globok utis na srbske sestre. Primerjale so jih z južnosrbskimi. Ob 18. uri je imela gospa Ljubica Pešićeva lepo in zanimivo predavanje o delu srbske žene. V kronološkem redu je razvijala delovanje srbske žene v predvojnem in medvojnem času ter agilnost Srbkinj v raznih ženskih udruženjih po ujedinjenju. Srbske žene so nam vzor rodoljubja in dobrotvornosti za trpeče človečanstvo;

one so vzor-matere, ki so vzgojile naši domovini sinove brezprimernega junaštva, s katerim so osvobodili našo sto in stoletja zasužnjeno zemljo. Zanimivi govor g. Ljubice Pešićeve bo objavljen v celoti v »Ženskem listu«, na kar opozarjamo vse slovenske sestre, a tudi brate. Spoznavajmo se!

Farinacci v Postojni

Zopetno oskrunjenje Vilharjevega spomenika.

V nedeljo se je pripeljal v Postojno bivši generalni tajnik fašistovske vladne stranke g. Farinacci. Posetil je v spremstvu voditeljev postojnskih fašistov, živinozdravnika dr. Steckerja in dr. Carniucicha in več fašistov Postojnsko jamo. Povodom Farinaccijevega prihoda je dospela iz Trsta tudi skupina fašistov z dvema kamijonoma. Po posetu Postojnske jame se je Farinacci s svojim spremstvom ustavil na Glavnem trgu, kjer je spomenik pesnika Vilharja. To priliko so tržaški fašisti porabili ,da so vnovič oskrunili Vilharjev spomenik, ki jim je že dolgo trn v peti. Pluvali so v njega, tolkli po glavi s palicami, metali v spomenik kamenje, povezali na Vilharjevo glavo v zasrambo neko škatljo ter spomenik končno polili s črnilom. Vse to se je zgodilo v navzočnosti karabinjerjev.

V kritičnem trenotku je prišel mimo slučajno tudi postojnski podprefekt g. Orlando, v čegar spremstvu je bil g. kapetan karabinjerjev. Gospod Orlando se je zgražal nad ostudnim početjem tržaških fašistov in zahteval, da spomenik očistijo, dobil pa je odgovor, da bodo spomenik že sami »sciavi« umili. Po izvršenem junaštvu so se fašisti odpeljali z velikim hrupom nazaj v Trst. Šele po odhodu Farinaccija je občinski postojnski stražnik s pomočjo nekega najetega delavca skušal spomenik očistiti madežev, kar pa še mu ni popolnoma posrečilo.

Francosko predavanje v Ljubljani

V dobro obiskani slavnostni dvorani ljubljanskega vseučilišča se je vršilo včeraj predavanje dr. Privata, ki je nastopil na poziv univerzitetnega dijaškega udruženja za Zvezo narodov. Prireditev je otvoril g. rektor dr. **Pitamic** v slovenskem jeziku, nato je pozdravil v francoščini odličnega člana pri Zvezi narodov, gospoda **Privata**, ki je že leta 1915. obiskal Ljubljano, zanimajoč se za naš politični položaj.

V enournem govoru je g predavatelj očrtal postanek mednarodne organizacije, njen ustroj, njene dobre in šibke strani. Poudarjal je, kolikega pomena je duh spravljivosti, ki vlada za modro pogrnjeno mizo v Ženevi, nadalje pozitivne uspehe (n. pr. evakuacijo «nekega» otoka, Krfa) itd. Dotaknil se je tudi neuspehov, n. pr. vprašanje razorožitve. Zelo tehtno se zdi govorniku to, da se ustanavljajo skupine, ki bi hotele podpirati stremljenja v Zvezi narodov, vzgajati je treba ljudske množice v tej misli, da je kolektivna blaginja višja od posameznikove. Če se hočemo ogniti vojnam, treba najprej predrugačiti splošno psihologijo. Za sporazumevanje pa naj bi služil enoten mednarodni jezik, esperanto, v katerem se je dr. Privat poučil n. pr. o slovenskih težnjah, o naši Iliriji, o naših pesnikih V Švici se deca po šolah vadi rabiti Zamenhofovo govorico in si dopisuje z otroci na Japonskem, Češkem, Španskem itd. To neverjetno širi duševno obzorje. Prirodni jeziki imajo svoje lepote, kakor jih imajo gorate dežele kot n. pr. Švica. A komu bi hodilo na um, da bi razstrelil na priliko gorovja? Napravimo predor, tunel: esperanto. Končno je predavatelj nekaj časa govoril v tem mednarodnem občilu. Visokošolec Mencinger se je zahvalil dr. Privatu, kakor tudi g. rektorju ter zaključil prireditev. K.

Koliko so veljali Radićevi izleti državo

»Balkan« objavlja račun, koliko so veljali državo Radićevi izleti. V petih mesecih, ko je bil minister, se je Radić peljal 28-krat v Zagreb in tolikokrat tudi nazaj v Beograd. To se je zgodilo vedno na državne stroške, čeprav se je vozil zaradi osebnih in strankarskih zadev in nikdar radi državnih. Ako se računa, da je imel vagon, s katerim je potoval, 50 prostorov najmanj po 300 Din je ena vožnja do Zagreba veljala 15.000 Din. 56 voženj sem in tja pa je državo veljalo 840.000 Din. Ker pa je vagon moral čakati nanj, da se vrne v Beograd ali odpelje na kak shod, je prekoračila ta vsota gotovo milijon Din. St. Radić pa ni nikoli potoval sam, temveč je vodil s seboj vedno po nekoliko višjih uradnikov svojega ministrstva, za kar jim je morala država plačevati seveda visoke dnevnice. — Za bivšega ministra »štedišo« je račun res precej obilen.

Gospa Marženka

«Vreme» je poročalo, da je na famozni seji v ministrstvu prosvete, ko se je sklepalo o ostavki St. Radića, došlo do neprijetnega prizora med go. Mařenko in nekim radićevskim ministrom, o katerem se je prvotno celo pisalo, pozneje pa demantiralo, da ga je ga. Mařenka oklofutala. Nedeljsko «Vreme» poroča sedaj podrobno o tej seji, kakor mu jo je opisala zelo ugledna osebnost iz Radićeve okolice. Vršil se je rodbinski svet, ki mu je, kakor običajno predsedoval St. Radić s soprogo. Navzoči so bili kum Predavec, dr. Krnjević ter zeti, šefi kabineta. Radić je govoril o avdijenci pri kralju in da bo vse še dobro izpadlo, ker njega ne more nihče odstraniti iz vlade. Medtem je Uzunović pozval k sebi dr. Krajača, ki sta ga St. Radić in ga. Mařenka srdito napadla, ko je prišel v ministrstvo prosvete, češ da bi ne smel biti za nikogar poštar in da bi ne smel iti k Uzunoviću na njegov poziv. Dr. Krajač je odvrnil, da je moral iti kot resorni minister k ministrskemu predsedniku. Ga. Mařenka pa se je razburila in mu zaklicala: «Vi niste upravičeni, da dajete kake politične izjave, niti ne smete iti kam, ne da bi vprašali Radića! Politiko vodi Radić in ne vi!» — «Nas, ki smo to poslušali, je globoko razžalil teroristični ton Radićeve soproge, ki si je prisvajala v najusodnejših trenutkih vodstvo stranke na tak neprimeren način,» pravi informator «Vremena». Dr. Krajač je ves rdeč potegnil St. Radića na stran in mu hotel povedati, kaj je govoril z Uzunovićem Radić pa ga je zavrnil z besedami: «Govori pred vsemi.» — «Jasno nam je, da je ga. Mařenka hotela, da vlada gosp. Radić za vsako ceno in sicer po njenih navodilih,» pravi «Vremenov» informator, ki pripoveduje potem, kako je ga. Mařenka po tej seji legla v posteljo, poražena od poloma, ter je poklicani zdravnik ugotovil pri njej živčno razburjenje. Vsled te nenadne bolezni svoje žene St. Radić ni mogel takoj odpotovati v Zagreb, kakor je želel, temveč je moral ostati še en dan v Beogradu, da bi počakal na pomirjenje živcev svoje žene. Tega pa ni dočakal ter je ga. Mařenka odpotovala šele naslednji dan že po odhodu St. Radića.

LJUBLJANSKI DVOR
kino
Prednaznanilo:
„Zadnji dnevi Pompejev"
II. del in konec. 3268

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
Krasni film ljubavi
„CRNI ANGEL"
Hitite, da ne zamudite! Dnevi so strogo odšteti! Ne eden film še ni v Ljubljani dosegel tako velikanskega uspeha kot „Črni angel". **Vilma Banky** in **Ronald Colman** Vam bosta ostala v večnem spominu. Grandijozne so scene velike krvave bitke. Vse finese manuskripta, režije in igranja odkriva sloviti režiser George Fitzmauritze. — Posebno opozarjamo na pomnoženi umetniški orkester.

Drugi pedagoški teden v Mariboru

Na zadnjem večeru pedagoškega tedna je predaval docent na vseučilišču v Zagrebu dr. Ram. Bujas o izboru poklica. Živahno pozdravljen je v poldrugo uro trajajočem krasnem predavanju očrtal pomen in način izbora. Mnogi roditelji mislijo, da mora otrok postati najmanj toliko, kot so oni sami, ali pa še več. Ali bo pa otrok v poklicu tudi srečen, ali ima zanj sposobnosti, zato se ne brigajo, misleč: 1.) da je zadovoljnost — sreča odvisna od uglednega, dobičkanosnega poklica; 2.) da se da vse priučiti. Prvo kot drugo pa je velika zmota. Ugleden poklic ne prinaša zadovoljnosti, niti je dobičkanosen, ako otrok zanj nima prirojenih sposobnosti, ki morajo biti edino merilo za izbor poklica. Nastane tedaj vprašanje, če je tudi mogoče določiti sposobnosti, ki so potrebne za razne poklice. Gospod predavatelj je pokazal, da nudi psihotehnika, ki se bavi s temi vprašanji, polno testov in raznovrstnih aparatov, s katerimi je mogoče določiti sposobnosti; zato so razne države, posebno Amerika in Nemčija, uvedle poklicno svetovalstvo, ki je največjega pomena za poedinca, družbo in državo ter se z izborom poklica pričenja novo kulturno razdobje.

Predsednik krožka se je v iskrenih besedah zahvalil g. predavatelju za krasna izvajanja, pa tudi zbranemu občinstvu, ki je vse večere s številnim obiskom pokazalo toliko razumevanja za pereča pedagoška vprašanja in s tem zaključil lepo uspeli drugi pedagoški teden.

Pismo iz Tržiča

Počasi pride vse na pravi tir. Tako se je izrazil ves Tržič, ko je čul, da je zletel gospod Radič iz vlade. Zadovoljstvo je obče in nihče ne žaluje za političnim demagogom.

Vendar prepuščamo radi visoki politiko poklicnim ljudem, sami se zanimamo bolj za vsakdanje potrebe težkega življenja, ki se z dneva v dan oblikuje težje in težje. Obrtniki stokajo nad pičlim in negotovim za služkom, delavci vzdihujejo pod težo razmer, eni ne drugi pa ne vedo: kje in kakšna je rešitev. Tovarne za čevlje omejujejo svoje obrate na najmanjšo mero, brezposelnost je vsak dan večja, narod obupu vsak dan bližje. Tako, kakor se godi čevljarnam, se godi tudi usnjarnam. Tovarna «Tovus» je prenehala, Polakova še sploh začela ni, Malijeva pa zaposluje komaj desetino. Zakaj? Zato ker primanjkuje denarja in cenenega kredita. Mali človek ječi pod pezo bremen, sodne dražbe in rubežni so na dnevnem redu. Edino predilnica in tkalnica delata neskrajšano dalje. Pričakovali bi, da je torej saj med njenim delavstvom zadovoljnost doma. Vendar, kdor bi tako mislil, ta bi se strašno motil. Ne moremo trditi, da bi vodstvo ne hotelo urediti razmer tako, da bi delavce zadovoljile. Kdor pozna razmere, ve da je tovarniški delavec na milost in nemilost izročen krivemu ali dobremu pogledu mojstra, pri katerem dela. Žalibog je prstov na eni roki preveč, da bi našteli tiste mojstre, ki čutijo z delavcem iskreno. Večina njih živi namreč v napačnem mnenju, da jih tem bolj obseva milost gospodova, čim manjše plače imajo njihovi ljudje. Ne gre jim pa v glavo, da prazen žakelj ne stoji po konci, da pa tudi delati ne more tako, kakor bi lahko sicer. Ne pomislijo, da je notranja zadovoljnost prvi pogoj za uspešno delo. Javnost bo strmela če povemo, da zasluži tovarniški mojster, torej strokovno naobražen delavec, na mesec 1200 — 1600 Din, brez ozira, ali ima družino ali ne. Povprečna mezda navadnega delavca pa znaša komaj 599 — 800 Din. Kako naj živi? Zato pa tudi živi tako, da ni mogoče popisati. Za dopoldanco otepa suh kruh, za kosilo nezabeljene žgance ali kaj podobnega, za večerjo gre pa navadno spat, če ima družino. Časi, ko je imel za južino kaj boljšega, so že davno minili in se ne bodo vrnili tako dolgo, dokler bo vlekel gospod mojster na svojo, zaničevani delavec pa na svojo plat. Do tedaj bo pa samo tovarna delala dobičke na račun obojih. Za obe strani je tedaj skrajni čas in dvanajsta ura.

Izlet hrvatskih turistov na Celjsko kočo

Celje, 19. aprila.

V nedeljo, dne 18. t. m. je priredil hrvatski turistovski klub «Sljeme» iz Zagreba izlet v Celje in na Celjsko kočo. Z jutranjim vlakom se je pripeljalo v Celje 65 hrvatskih turistov. Že v Zidanem mostu se jim je pridružilo 35 Ljubljančanov in trije Litijčani. Na celjskem kolodvoru je pozdravila goste deputacija celjskih planincev. Z vlakom ob osmih je prišlo tudi 9 zastopnikov planinske podružnice iz Maribora in trije iz Rogaške Slatine. Vzlic skrajno slabemu vremenu so se podali gostje in udeleženci iz Celja na Celjsko kočo. Po par urnem dežju se je nebo zvedrilo in posijalo je zlato solnce. Na Celjski koči je bilo ves dan jako živahno vrvenje in planinska razigranost. Bilo je tudi več nagovorov in napitnic, ki so bile usmerjee vse na bratsko zbližanje slovenskih in hrvatskih planincev. V pozni popoldanski uri so odšli planinci v treh četah po raznih potih nazaj v Celje. Lep utis je napravila skupina 150 udeležencev izleta, ki se je formirala na Bregu in odkorakala skozi mestni park in po mestu v četverostopih, okrašena s cvetlicami in zelenjem, v Celjski dom, kjer je bila skupna večerja. Pri večerji so se izmenjale zopet zdravice in nagovori. Govorili so med drugimi predsednik kluba «Sljeme», tajnik društva «Skala» v Ljubljani, zastopnik Litije in gospod Kocbek, znan in neumoren delavec Savinjske podružnice SPD.

Nad vse prisrčno je bilo slovo pri odhodu gostov z večernim vlakom.

Takih izletov, ki vsekakor v veliki meri pospešujejo bratsko zbližanje med Slovenci in Hrvati, je potrebno prirejati po vseh krajih naše lepe domovine, pa jih seveda tudi vračati. —r.

Pred sodniki

«Spodrencana Marička sem in kajžarca iz Blok. Pa «arar» me tožt, čeprav mu nisem ničesar storila. «Arar» naj kar molči, jaz ga nisem ogoljufala. Seveda sem se zadnjič peljala iz Medvod v Ljubljano. Že prejšnji dan sem poslala hčerko po listek, ker sem šla tudi prejšnji dan v Ljubljano; hči je listek kupila, pa ga pomotoma odnesla domov. Morala sem kupiti drugi listek, a starega sem skienila porabiti prihodnji dan. Pa sem listek, ki ga je hči odnesla, pozabila nesti v pisarno na kolodvoru, da bi pritisnili nanj pečat in že ni bilo všeč sprevodniku, ki me je takoj naznanil «ararju», ta pa sodniji. Kazen sem plačala, pa še k vam sem morala priti na sodbo Bog jim plačaj, da so me oprostili, saj sem res nedolžna, «arar» se je pa enkrat zaman trudil, ni me spravil v zapor.

Danes
največji svetovni cirkus, kateri je bil pred 20 leti tudi v Ljubljani — v filmu
„Cirkus Barnum"
Vsem, ki so takrat imeli priliko si ta cirkus ogledati, je gotovo vstal v spominu in si bodo le želeli zopet videti, največje atrakcije, katere je sploh kdaj cirkus prinašal. Sodeluje tudi cirkuški orjak — akrobat, neustrašni **Bonomo.**
Predstave pop. 3., 5., 7. in 9. uri.
Kino „IDEAL"

Išče se mlada gospodična
z znanjem slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, ki bi služila konfekcijski tvrdki kot tolmačica in manequin. Poizve se v **Beethovnovi ulici 6, desno.** 3209-a

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20 uri

Nedelja, 18.: «Pygmalion». Izv.
Pondeljek, 19.: «J. G. Borkman». A
Torek, 20.: Zaprto.
Sreda, 21.: «Pygmalion». E.
Četrtek, 22.: «J. G. Borkman». B.
Petek, 23.: «Naša kri». F.
Sobota, 24.: «Idijot». Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izv.
Nedelja, 25.: «Deseti brat». Izv.

Mariborsko gledališče

Torek, 20.: «Sadovi prosvete». B. Zadnjikrat v sezoni.
Sreda, 21.: Zaprto.
Četrtek, 22.: «Evangeljnik». D. (Kuponi.)

Ljubljanska opera v Sarajevu. V soboto opoldne so dospeli v Sarajevo člani ljubljanske opere, ki je nastopila z Verdijevo «Aido» večdnevno gostovanje v metropoli Bosne. Solisti so se pripeljali deloma že v petek. Ansambel naše opere se je vozil od Broda naprej s posebnim vlakom. Na sarajevski postaji je pričakovalo umetnike številno občinstvo ter zastopniki sarajevskega mesta. V imenu Sarajeva je pozdravil člane ljubljanskega N[illegible]va gledališča mestni nadsvetnik dr. Ferić ki jim je želel iskreno dobrodošlico. V imenu sarajevske slovenske kolonije je imel nagovor sodni nadsvetnik Wohlgemut. Govornikoma je odzdravil direktor ljubljanske opere Polič, ki je omenil, da je gostovala ljubljanska opera v Sarajevu že pred devetnajstimi leti. Zvečer se je pela v gledališču Verdijeva «Aida», drugi dan, v nedeljo, pa se je izvajal «Rigoletto» z baritonistom Balabanom v naslovni ulogi, ki se je pripeljal nalašč za to priložnost iz Beograda. V pondeljek zvečer je bil na sporedu Musorgskega «Boris Godunov», danes, v torek, se poje Catalanijeva «Wally», v sredo pa se umetniki poslovijo od Sarajeva z Wagnerjevim «Večnim mornarjem».

Gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča v Splitu. Ljubljanska opera, ki gostuje te dni v Sarajevu, odide sredi tega tedna v Dubrovnik, kjer ostane do 28. t. m. Dne 30. t. m. se odpelje z ladjo naprej v Split, kjer se začne njeno gostovanje 30. t. m. V Splitu bo 7 večernih predstav. Gostovanje se otvori z Wagnerjevim «Večnim mornarjem». Nadaljevalo se bo z Masenetovo «Manon» in s Catalanijevo «Wally», nakar se bo izvajal Musorgskega «Boris Godunov», Wolf - Ferrarijeve «Zvedave ženske», Verdijeva «Aida» ter kot poslovilna predstava Hatzejev «Povratek» in Puccinijeva enodejanka «Gianni Schicchi» iz znanega Triptiha, h kateremu spadati še aktovki «Plašč» ter «Soror Angelica». Tem predstavam se priključita eventualno še dve popoldanski uprizoritvi. Po dovršenem gostovanju v Splitu se ansambl vrne v Ljubljano.

Koncert Pevske zveze

(V nedeljo popoldne v Unionu.)

Pevska zveza je ob društveni petletnici nastopila s šestimi zbori, ki so poleg Ljubljane postavili na oder več sto pevk in pevcev iz petih okrožij, radovljiškega, šmartenskega, kamniškega, kranjskega in ljubljanskega.

Podeželske pevske skupine so prirodno sestavljene iz skromnih pevcev, ki redko ali nikoli ne čujejo čisto umetniško podane glasbe. Muzikalno nenaobraženi ljudje so, ki v svojem okolišu opravljajo tudi glasbeno poslanstvo. Mnogoteri izmed njih imajo prijetne, zveneče glasove (zlasti ženske), ki bi se mogli lepo razviti, če bi imeli za to podlago in priliko. Mnogo pevcev pa seveda samo štatira in tvori število. — Previsokih ciljev si ni zastavil nobeden teh zborov. Segli so po naših lažjih zborovskih skladbah in so pri svoji publiki, ki sicer večidel ne poseča koncertov, dosegli lep uspeh.

Od komponistov je bil najbolje zastopan Premrl (tudi z markantno Prešernovo Zdravico), potem Juvánec, Adamič, Jordan, Ferjančič, Foerster (z dvema skadbama), Dev, Vodopivec in Gerbič.

Šmartenčani imajo šibek moški zbor. Kranjsko okrožje (pod C. Mohorom) je bilo nesigurno. Zbor iz kamniškega okraja ima distonirujoče ženske glasove.

V združenih zborih se je pokazala spet splošna bolehnost naših zborov, šibki tenori. Za skupni nastop je manjkalo skušenj, ki bi premostile nekatere neenotnosti in nerednosti Premrlov Raj je moral zborovodja prekiniti in znova začeti.

«Ljubljana» je pod Tonetom Dolinarjem Foersterjevo Ljubico in Devovo Na poljani odpela primerno. Ob klavirju je sedel Brnobič. Pevovodja Bajuk je prejel lavorjev venec. —n.

Ada Poljakova v zagrebški «Snegulčici». Sredi prošlega tedna je pela znana umetnica Ada Poljakova naslovno ulogo Rimskij - Korsakove opere «Snegulčica». Njena pevska in igralska kreacija je bila enotna in divna. Dirigiral je kapelnik Smodek, pela sta tudi gg. Križaj in Primožič ter ruska altistka Ivonnyjeva.

Kaj pripravljata zagrebška opera in zagrebška drama. Zagrebška opera priprav lja Musorgskega «Hovanščino», Wagnerjevega «Tristana in Isoldo», Verdijev «Ples v maskah» ter balet domačega izvora, delo gosp. Safraneka - Kaviča «Figurine». Drama uprizori predvsem Galsworthyjevo «Družbo», Pirandellovega «Henrika IV.», Langerjevo «Periferijo», Mannersovo «Pegico» in Muratbegovićevo dramo «Stekel pes». V sezoni 1926./27. pa obeta zagrebška drama celo vrsto stvari iz klasičnega repertoarja, ki bo zajet iz Shakespeareja, Molièra, Calderona in Goldonija.

Koncert šibeniške filharmonije. Dne 16. t. m. je priredilo filharmonično društvo v Šibeniku javen koncert z vokalno - instrumentalnim sporedom. Izvajale so se kompozicije Mozarta, Lajovica, Smetane, Pavčiča, Puccinija, Hatzeja, Dvořaka, Griega, Ljadova in Čajkovskega. Dirigiral je kapelnik Petar Dumičić.

«Sadovi prosvete» zadnjič v sezoni na mariborskem odru. Opozarjamo cenj. občinstvo, da se uprizori zanimiva, a obenem zabavna Tolstega satirična komedija «Sadovi prosvete», danes v torek, 20. t. m. zadnjič v sezoni.

Beograjsko gledališče v Bečkereku. V nedeljo dne 11. aprila je gostovalo Narodno gledališče iz Beograda v Velikem Bečkereku z Nicodemijevo komedijo »Zora, dan, noč.«

Voditelj zenitizma pred beograjskim sodiščem. Koncem prošlega tedna se je vršila pred beograjskim sodiščem razprava proti ustanovitelju zenitizma in izdajatelju «Zenita» gosp. Ljubomirju Miciću. Gosp. Miciča je tožilo državno pravdništvo radi nemoralnosti nekaterih mest v knjigi «Aero plan brez motorja». Micić je imel dolg obrambni govor, v katerem je dokazoval, da se sličnimi stavki in izrazi rabijo v drugih publikacijah, ne da bi se kdo spotikal nad njimi. Na podlagi tega dokaza je bil popolnoma oproščen.

Domače vesti

Ekspeditiven ministrski predsednik

St. Radić je rekel pred tednom dni o Nikoli Uzunoviću, da kot minister ni ekspeditiven, da pa bo kot predsednik vlade sijajen.

Usoda je hoteka, da se je Uzunović pokazal napram Radiću tudi kot predsednik sijajno ekspeditiven, ker ga je v najkrajšem času ekspedirala iz vlade . . .

M. A. C.

---

* **Kralj v Sarajevu.** Kralj Aleksander je v nedeljo zvečer v spremstvu ministra dr. Srskića, prvega adjutanta generala Hadžića in dvornega maršala Damjanovića odpotoval v Sarajevo, kjer ostane več dni. V okolici Sarajeva, se vrši velik lov v lovišču pri Han Pijesku.

* **Kraljev dar hrvatskemu seljaku.** Mladi Frano Janković iz Suvoja pri Sisku, je iz orehovega lesa izrezal lepo tobačnico z državnim grbom in krono nad glavama orlov z napisom na pokrovcu »Božični dar Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I.« To okusno izdelano tobačnico je Janković o pravoslavnem Božiču poslal kralju z udanostnim pismom. Kralj je poklonil seljaku Jankoviću srebrno tobačnico s kraljevsko krono in napisom »Aleksander I.« katero mu je srezki poglavar izročil pred zbranimi vaščani.

* **Imenovanje ministrstva dvora.** Za ministra dvora je postavljen s kraljevim ukazom Dragomir Janković, polnomočni minister in izredni poslanik v Carigradu.

* **Diplomatske izpremembe.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim je postavljen naš dosedanji poslanik v Budimpešti Tihomir Popović, na razpoloženje. Za poslaniškega svetnika v Parizu je imenovan bivši šef Pašićevega kabineta, Boško Hristić.

* **Odlikovanje.** Kralj je na predlog ministra za trgovino in industrijo odlikoval dr. Janka Šumana, predsednika uprave za zaščito industrijske svojine, z redom sv. Save tretje vrste.

* **Osebna vest.** Na lastno prošnjo je bil vpokojen šef kmetijskega pododseka za ljubljansko oblast višji kletarski nadzornik g. Fran Gombač.

* **Odkritje spomenika Mokranjcu.** V nedeljo opoldne je beograjsko Pevsko društvo na novem pokopališču na svečan način odkrilo nagrobni spomenik skladatelju St. Mokranjcu. Pri svečanosti so sodelovali: akademska družina »Obilić« ter delegati zagrebškega pevskega društva »Lisinski« in Jugoslovenske pevske zveze. Ob grobu je govoril univ. prof. dr. Novak o pomenu Mokranjčeve umetnosti. Spomenik je delo kiparja Paljavicinija.

* **Iz državne službe.** Imenovani so: za šefa državne borze dela v Ljubljani v 3. skupini II. kategorije Andrej Klanšček, doslej šef državne borze dela v Mariboru; za ekonoma Invalidskega zavoda v Ljubljani v 4. skupini II. kategorije Anton Tominc, doslej oficijal oddelka za socijalno politiko v Ljubljani; za učiteljico v Domu slepih v Kočevju v 2. skupini III. kategorije Franica Vrhunc, doslej učiteljica v Domu slepih v Zemunu, za ekonoma Dečjega doma v Ljubljani v 2. skupini III. kategorije pa Fran Slan, doslej adjunkt oddelka za socijalno politiko v Ljubljani. Inženjer gradbene direkcije v Ljubljani Josip Štolfa je iz 8. skupine pomaknjen v 7. skupino I. kategorije. Ivan Lazar, komercijalni tajnik pri velikem županu ljubljanske oblasti je trajno upokojen.

* **Nov slovenski slikar.** Pavle Lazarić piše v »Balkanu« o nadarjenem slovenskem slikarju, ki živi v Beogradu. Njegovo ime je Edvard Hribar in je kapetan v rezervi. Slikarstva se je učil pri italijanskem slikarju Evgenu Scompariniju.

* **Letošnji kongres UJU.** Izvršilni odbor Udruženja jugoslovenskih učiteljev je na svoji poslednji seji sklenil, da se bo letošnji kongres UJU vršil v Beogradu v dneh 8., 9. in 10. avgusta.

* **V Ribnici** predava v sredo 21. t. m. ob 20. v ondotnem Sokolskem domu rav. R. Pustoslemšek o češki zgodovini s posebnim ozirom na Jugoslovene. Zanimive skioptične slike v naravnih barvah bodo izpopolnjevale predavanje. Kdor se zanima za slovanska vprašanja, naj ne zamudi tega predavanja.

* **»Iz mojih spominov«.** Bivši dež. glavar Fran Šuklje je napisal svoje memoare. Prvi del njegovih memoarov, ki jim je dal naslov »Iz mojih spominov« je pravkar izšel. O knjigi, ki se dobi tudi v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, spregovorimo o priliki obširneje.

* **Elektrarno** namerava graditi pri svojem premogovniku v Krmelju znani podjetnik g. Andrej Jakil. S to lepo mislijo, ki jo bo pač vsakdo radostno pozdravil, bo izkazana velika usluga vsej okolici pa tudi Boštanju in Sevnici, kamor se bo elektrika napeljala.

* **Državni nameščenci in gostaščina.** Po čl. 127. uradniškega zakona so državni uslužbenci oproščeni plačevanja vseh državnih in samoupravnih doklad. Kljub temu so državni nameščenci, do sedaj plačevali na pr. gostaščino po naših mestih, kar je v očitnem nasprotju z uradniškim zakonom. Centralna komisija za izvrševanje zakona o civilnih državnih uradnikih je odločila, da je z ozirom na določilo čl. 127. uradniškega zakona nedopustno, pobirati od državnih nameščencev gostaščino. S tem odpade drž. uradnikom v nekaterih mestih precejšnje breme. Hišnih lastnikov ta odločba v nobenem oziru ne zadene, ker oni od najemnikov gostaščino samo poberejo in jo izročijo občinskim upravam, pač pa se zmanjšajo dohodki občin.

* **Himen.** V Ljubljani se je poročil profesor dr. Stanko Leben z nano tržaško rojakinjo profesorico Marenko Bartlovo.

* **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Idriji g. Andrej Mačkovšek, oče g. inž. Janka Mačkovška, mag. svetnika v Ljubljani. Pogre se bo vršil v sredo. Bodi vrlemu možu in dobremu očetu ohranjen blag spomin, težko prizadetim pa naše iskreno sožalje!

* **»En starček ...« v Rimu.** Pišejo nam: Na letošnji veliki petek opoldne je krepko odmevala od bronastih sten v jabolku nad kupolo bazilike sv. Petra v Rimu naša lepa slovenska pesem. Član »Probudinega« izleta g. J. B. iz Celja, je namreč pel ob navzočnosti štirih izletnikov »En starček je živel ...« katera pesem je vzbudila pri poslušalcih v jabolku in nižje se nahajajočih tujcih, došlih tudi najbrž od raznih vetrov, mnogo pozornosti.

* **Lepo cesto** iz Selc v Paucah na Veliki Lipogiav so zgradili ondotni kmetje. Na svoje stroške seveda, to se pravi zgradili so jo na ta način, da so prostovoljno delali tlako ali kuluk. Cesta je velike važnosti, za to smo mislili, da so jo napravili vojaki. Kmete z Lipoglava bi lahko marsikje posnemali.

* **Razlastitev ribarskih lovišč.** V zadnjem času se širijo iz neupoučenih krogov vesti, da bodo samosvoji ribarski revirji razlaščeni. Te vesti so neosnovane. Po obstoječem ribarskem zakonu razlastitev lovišč sploh ni mogoča. Osnutek edinstvenega ribarskega zakona predvideva le možnost razlastitve (ne pa obligatorno razlastitev) privatnih ribolovnih pravic na manjših vodah v korist občine. Okrajni ribarski odbor je že opetovano storil na merodajnih mestih korake, da to določilo ne postane zakon, vsaj ne za Slovenijo, ker bi upropastilo naše ribarstvo. V ostalem pa je osnutek ribarskega zakona še tako nepopoln in potreben poprave, da ni upati, da postane v bližnji bodočnosti zakon. Ni torej povoda za vznemirjenje. — Okrajni ribarski odbor.

* **Razpisana službena mesta.** Predstojništvo higijenskega zavoda v Ljubljani razpisuje mesto ekonoma-računovodje v II. kategoriji, vodstvo javne bolnice v Brežicah pa zvaničniško službo v tamkajšnji bolnici.

* **Požar v Vinici ob Kolpi.** V noči od četrtka na petek je izbruhnil ogenj v Šterkovem skladišču drv v Vinici. Kdaj je začelo goreti ni znano. Ogenj sta opazili ob četrt na eno uro Šterkovi bližnji sosedi gospodični Poldka Bavdek in Bela Persetič. Zbudili sta jih iz sna velika svetloba in glasno pokanje. Grozen plamen je švigal iznad drv. Presegal višino Šterkove hiše. Gdč. Poldka Bavdek je tekla budit gasilce, a gdč. Bela Persetičeva pod zvonik zvonit. S čudovito naglico so bili tržani na nogah in gasilci na kraju nesreče v najkrajšem času. Požarna bramba je vršila svojo človekoljubno nalogo z veliko požrtvovalnostjo in velikim uspehom. Občinstvo, razen par posameznikov, je prav pridno pomagalo. Gg. orožnikom in finančnim stražnikom tudi vsa čast! Združenim močem se je posrečilo, da je ostal ogenj omejen na skladišče in ni pogorela nobena hiša, niti Ivinova ne, ki je bila ognju najbolj izpostavljena in je deloma lesena. Gasili so ravno 12. ur. Ogenj je zanetila najbrže zlobna roka.

* **Sadjarski odbor za okraj Radovljica** pri redi v nedeljo, 25. aprila na Lancovem, pri Dežmanu št. 6, celodnevni sadjarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša Lancova in Radovljice, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prineso seboj cepilno orodje. Tečaj se prične ob 9. uri dopoldne.

* **Potres v Beogradu.** V nedeljo zvečer so čutili v bližini Beograda močnejši potres, ki je trajal dalj časa in dosegel ob 8. zvečer maksimum. Istočasno so čutili tudi v Beogradu dva močna sunka. Epicenter je bil vzhodno Beograda v bližini Avale. v Zagrebu, ki je nastal v zadevi izgradnje železniške proge Vardište-Mokra gora-Užice, je bil te dni pred kasacijskim sodiščem končan v korist podjetja Plavšića. Država, ki je protipostavno vzela materijal in inventar podjetja Plavšić, mora plačati odškodnino v znesku 22.500.000 Din.

* **Senzacijonalna preiskava v Beogradu.** Včeraj zjutraj je bila izvršena popolnoma nepričakovano v stanovanju bivšega šefa v kabinetu trgovinskega ministra, dr. Mirka Pečarja, hišna preiskava, in sicer na podlagi sumnje, da ima morda skrite kake službene dokumente, izvirajoče iz trgovinskega ministrstva. Vsa privatna konferenca dr. Pečarja je bila zaplenjena in izročena policiji.

* **Velik požar v Srbiji.** V Novem Selu pri Kruševu je pretekli petek izbruhnil velik požar, ki je uničil večji del sela. 29 hiš je do tal pogorelo. Požar je uničil ves živež in mnogo živine ter zahteval tudi človeških žrtev. Štiriletni deček je našel smrt v plamenu, njegovi starši pa so močno obžgani in je malo upanja, da ostanejo živi. Tudi več drugih seljakov je poškodovanih.

* **Vlom v davčni urad v Karlovcu.** V nedeljo je bil izvršen v poslopje davčnega urada v Karlovcu vlom, pri katerem pa so imeli vlomilci veliko smolo. V blagajniškem oddelku kjer so nameščene velike blagajne so vlomilci odprli s silo najprej glavno blagajno, v kateri pa niso našli niti — pare. Drugo blagajno so poskušali zaman odpreti, v njej je bila «malenkost» v znesku nad milijon dinarjev. Razočarani, so vlomilci nato premetali vse vprek, toda odnesli niso ničesar, ker niso dobili, kar so iskali. Vlomilci so vdrli v poslopje davčnega urada skozi dimnik.

* **Država obsojena, da plača odškodnino.** Spor med državo in podjetjem inž. Plavšića

* **Za potovanje v Pariz in Švico,** ki ga priredi Tourist Office v Ljubljani, se je treba takoj prijaviti. Po 25. aprilu se prijave ne bodo več sprejemale. 501

* **Za prenovljenje krvi** priporoča planinski «Spomladanski čaj» lekarna Bahovec, Ljubljana. 475

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Iz Ljubljane

u— **Izročitev Sv. Save III. reda poštnemu direktorju Alojziju Gregoriću.** Na svojem inspekcijskem potovanju je dospel včeraj v Ljubljano novi poštni generalni direktor, g. Stjepan Dekanić. Ob tej priliki je v prisotnosti mnogobrojnega poštnega osobja izročil osebno poštnemu direktorju v Ljubljani, g. Alojziju Gregorčiu, red Sv. Save III. razr. Zvečer se je vršil na čast odlikovancu in gen. ravnatelju v restavracijskih prostorih »Zvezde« banket.

u— **Predavanje o alkoholizmu.** Predavanje Zveze kulturnih društev »O alkoholizmu« se je vršilo v nedeljo, dne 18. aprila ob največji udeležbi občinstva. Predavatelj g. dr. Mikić je mnogobrojnemu poslušalstvu predočil žalostno sliko današnjega stanja alkoholizma ter povdarjal vse kvarne posledice ki jih ima uživanje alkohola na naše telo in s tem na naše zdravje. Koliko koristnega bi se moglo ustvariti z denarjem, ki ga mečemo dnevno proč z nesmiselnim uživanjem alkohola. Vzornemu predavanju, ki ga je sprejelo občinstvo z dolgotrajnim viharnim odobravanjem, je nato sledil lep film v 6. dejanjih »Voznik smrti«, ki je vso tragedijo alkoholika občinstvu še bolj nazorno predočil.

u— **Podružnica Jugoslov. Matice za kolodvorski okraj.** V svrho čim večjega razmaha obrambnega dela, se osnuje sporazumno s centralnim odborom v Ljubljani nova podružnica Jugoslovenske Matice za kolodvorski okraj. Pripravljalni odbor vabi nove in tudi stare člane iz tega okoliša na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek dne 22. aprila ob 8. zvečer v dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti.

u— **Publikacijo Šolske matice.** Preteklo soboto se je vršila seja Šolske matice v Ljubljani, na kateri je bil določen knjižni program Matice za prihodnje leto.

u— **Tombola** Osrednjega društva nižjih poštnih uslužbencev v Ljubljani bo dne 2. maja t. l. na Kongresnem trgu ob 3. pop. Dobitki so: 1.) Krasna spalna oprava iz trdega lesa, vredna Din 8000. 2.) Radio aparat, vreden 3500 Din. 3.) Pitan prešič, 150 kilogramov. 4.) Moško ali žensko kolo. 5.) Kuhinjska posoda iz aluminija in še 200 manjših dobitkov. Dobitki bodo razstavljeni od 25. t. m. dalje v modni trgovini »Elite«, Prešernova ulica, Gričar & Mejač, Šelenburgova ulica in I. Gorec, Dunajska cesta 1. Tablice prodajajo vsi pismonoše in trafike po 2 Din.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 pretep, 1 prestopek oddajanja vojaške municije, 1 pojav škrlatinke in 10 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretovane so bile 3 osebe, vse radi vlačugarstva.

u— **Čudna najdba.** Pod svojim odprtim kozolcem na draveljskem polju je našel posestnik Pirnat dne 15. t. m. velik zavitek raznega otroškega perila. Perilo je bilo opra no in ga je tam skril bržkone kak tat, da ga ob ugodnejši priliki odnese. Perilo je Pirnat izročil policiji in je lastnik dobi nazaj na policijski direkciji.

u— **Mrtvec na policiji.** V nedeljo dopoldne se je dogodil na policijski direkciji čudno tragičen slučaj, ki je kot tak dosedaj pač edinstven. Iz enoletnega zapora, ki ga je presedel v ljubljanski jetnišnici, je prišel v nedeljo 44 letni Lovrenc Kavčič, že 21 krat kaznovan kokošnji tat, doma iz Sv. Ane nad Tržičem. Predno bi stopil v svobodo, je moral oditi iz ječe v spremstvu jetniškega paznika na policijsko direkcijo, da ga tamkaj fotografirajo in daktiloskopirajo. V sobi kriminalne razvidnice pa je Kavčiču postalo okroz 10. dopoldne nenadoma slabo in odgovoril je na vprašanje uradnika, kaj mu je, da ga boli želodec. V tem hipu pa je že zdrknil na tla, težko zasopel in obležal mrtev. Zadela ga je srčna kap. Na odredbo zdravnika dr. Avramoviča so trupo odpeljali nato v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

u— **Jajčnik iz 300 jajc** je napravila včeraj na trgu gospa Magdalena neki stari kmetici; sunila jo je namreč tako nerodno, da je kmetici padla z glave košara, polna jajc. Kmetici pa jajčnik ni ugajal in je zato povabila gospo Magdaleno na policijo. A gospej še ni bilo dovolj, da je ženici ubila toliko jajc; med potjo jo je še krepko suvala, da jo je sirota komaj prittirala do stražnika ki je potem zadevo zabilježil. Celo druge gospe so bile ogorčene nad postopanjem svo je tovarišice, čeprav nimajo preveč rade kmetic, ki jim včasih marsikaj predrago prodajo.

u— **Došla krasna izbira otroških obleke in plaščkov.** Bluze vedno najnovejše. Krištofič - Bučar, Ljubljana, Start trg 95.

Iz Maribora

a— **Članski sestanek SDS v Mariboru.** V četrtek, 22. t. m. ob 8. zvečer se bo vršil v restavraciji Narodnega doma članski sestanek vseh treh Gospodarskih in političnih društev v Mariboru, na katerem poroča narodni poslanec g. dr. Pivko o političnem položaju. Udeležba za odbornike vseh treh društev obvezna, ostalo članstvo se naj udeleži sestanka v čim največjem številu.

a— **Četrti pedagoški dan.** Mimuli četrtek je predaval g. prof. Šilih o mladeniški dobi. V jako lepo zasnovanem predavanju je očrtal potek pubertete in adoliscence. Nad vse zanimivo in plastično je prikazal pričetek pubertete, ko mladostni kot nekako čudežno razodetje prvič doživi lastni jaz, ter se dosedaj na zunaj obujen interes vpoglobi v lastno notranjost, pa tudi temu sledečo dobo nemira, trme, kljubovanja, nezadovoljstvo s svetom in samim seboj, ko je izgubil vero v vse avtoritete in tudi v roditelje, za katere si išče nadomestilo v prijatelju — vzoru in svetovalcu in ga preveva neutešeno hrepenenje po ljubezni in razumevanju. Enako lepo je predočil tudi razvoj volje, ki il jačje nagonske sile prizadevajo težke motnje, razvoj intelekta, razmerje mladostnih do socijalnih in kulturnih naprav okolice, njih stališče napram etiki, religiji in umetnosti. Kratko je omenil tudi zbor poklica in poklicno svetovalstvo. Vse predavanje je prepletal z odlomki in pesnitvami naših literatov Župančiča, Cankarja in Levstika, ki z genijalnim vživetjem pišejo v svojih stvaritvah duševno doživljenje, razodevanje in hrepenenje mladostnih. Večer osvetljen tudi s te strani nam je bil posebno ljub in drag. Predzadnji večer je predaval strok. učitelj g. Skala o duševno zaostalih otrokih. Nazorno je govoril o zgodovini pomožnega šolstva o vzrokih zaostalosti ter v kratkih črtah naznačil tudi duševni razvoj in nedostatke duševnega življenja teh naših nebogljencev, ki jim je zato potrebna posebna nega, vzgoja in pouk, da se usposobijo za življenje. Topel apel na občinstvo, da bi pomagalo po svojih močeh pri napredku te mladine je našel povsod topel odmev.

a— **Družabni sestanek učiteljstva.** Preteklo soboto sta bila zaključena pedagoški teden in rokotvorni tečaj, katerih udeleženci učitelji so se sestali isti večer z mariborskimi na dobro posečenem sestanku v Narodnem domu. Predsednik mariborskega pedagoškega krožka g. prof. Šilih se je v pozdravnem govoru zahvalil prosvetnemu referentu g. dr. Poljancu za naklonjenost prireditvi pedagoškega tedna in ravnatelju g. Humeku za njegovo strokovno vodstvo rokotvornega tečaja. Večer, katerega se je udeležilo poleg oblastnih in srezkih nadzornikov okrog 70 oseb učiteljskega stanu, je potekel v najlepšem razpoloženju.

a— **Občni zbor francoskega krožka** se je vršil pretekli petek na moškem učiteljišču. Cercle français se je razrastel že v obsežno ognjišče zanimanja za francoski jezik in kulturo. Iz obširnih poročil društvenih funkcijonarjev je razvidno zlasti delo v organizaciji francoskih kurzov, v družabnih prireditvah in društveni knjižnici. Novo izvoljeni odbor je sestavljen sledeče: predsednica ga. Maistrova, ki že več let vzorno načeljuje društvu, podpredsednik inž. Führer, tajnik prof. Gasparin, blagajničarka ga. Grasselije-va, knjižničar prof. dr. Kotnik, odbornika Janko Goršič in V. Kunst, preglednika računov sodni svetnik Janko Sernec in inž. Janko Kukovec.

a— **Mestni magistrat** razpisuje za »Študijsko knjižnico« uradniško mesto I. kategorije. Prednost imajo prosilci, ki imajo razun splošne fakultetne tudi strokovno izobrazbo. Prošnje s potrebnimi prilogami je pri mestnem magistratu vložiti najkasneje do 25. maja 1926.

a— **Kolesarsko društvo »Perun«** je imelo preteklo nedeljo popoldne društveni izlet v Slovensko Bistrico, katerega se je udeležilo skoro 30 kolesarjev. V hotelu Beograd se je vršil sestanek, na katerem je bil ustanovljen odsek mariborskega Peruna v Slovenski Bistrici. K novemu odseku, kateremu načeluje g. Verbnik je pristopilo že 18 vnetih ljubiteljev kolesarskega sporta.

a— **Nagla smrt.** Preteklo soboto popoldne je podrl na cesti v Studencih neki mesar na motociklu 51 letno Ivano Nabergoj, posestnico pri Sv. Juriju ob Pesnici. Žena je dobila pri padcu poškodbe na nogah. Prepeljali so jo takoj v javno bolnico, kjer je v nedeljo zjutraj umrla. Ker ni dobila Nabergojeva pri padcu nobenih nevarnih notranjih poškodb, domnevajo, da je nastopila smrt radi srčne napake, na kateri je pokolnica delj časa trpela.

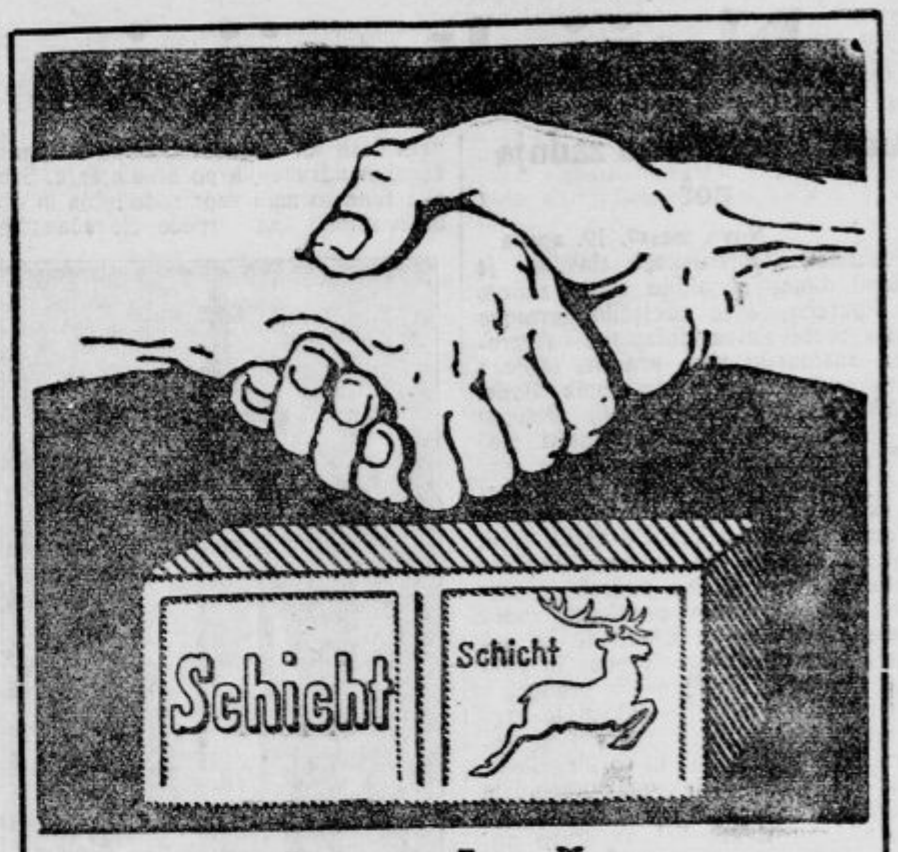

Nerazdružna

sta **Jelen** in **Schicht,**

znaka edino pravega Schichtovega mila.
Jedro in jamstvo čistosti in izbornosti.
Varuha perila in rok.
Sovražnika truda in muke.

Ne verujte nikomur, da je drugo milo „prav tako dobro"!
Ostanite pri tem, kar se je skozi 77 let
izkazalo za najboljše.

52 a

371

FRAN KOROŠEC, urar

Ljubljana, Barvarska steza 6/I. (Dohod iz Poljanske ceste ob hiši št. 7) sprejema in popravlja vsakovrstne ure trpežno, hitro in ceno, ter daje eno leto garancije. Nadalje izdeluje vse specijalne dele za ure i. t. d. 176 a

Ali - že - veš, da dobiš najceneje in najboljše kubinjsko posodo le pri tvrdki

Stanko Florjančič 56

trgovina z železnino

Ljubljana Sv. Petra c. 35.

„Brezalkoholna produkcija", Ljubljana, Poljanski nasip 10/2 pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj! Ne bo Vam žal! 168 a

Novi Vinodolski 147

morsko kupališče i ljetovalište. Saisona započela. Hoteli, pensioni te iskuhavaone otvorene. Vrijeme vrlo podesno. Cijene umjerene. Sve upute daje Liječilišno povjerenstvo u NOVOM.

URE ZA BIRMO

F. ČUDEN

PREŠERNOVA UL. 1.

Damski fini ševro

vseh velikosti

Din 159·-

Samo pri **„VOIKA"**, — Ljubljana

Nasproti Mestnega Doma. 3261 a

Naši onstran granic

p— *Nikdar ni prav.* Fašisti v Kopru imajo na piki dva duhovnika, Luksa in Sirotića. Dosti časa imajo koprski fašitsovski oblastniki pa napadajo v svojem glasilu omenjena dva gospoda in jima včasih tudi preté. Prvi je govoril primerno povodom atentata na Mussolinija, drugi je pel Te Deum. Koprski fašisti pa Luksa in Sirotića še vedno ne pustijo na miru in pišejo, da jima nič ne verjamejo. Kaj pa naj še store duhovniki, da pridejo v milost pri fašistovskih mogočnikih? Ali naj slečejo belo in oblečejo črno srajco?

p— *Ne ve, kdaj je rojen.* Marij Kozlan iz koprske okolice je imel priti na vojaški nabor. Pisano je, da je rojen 29. oktobra 1903., fant pa trdi, da je prišel na svet šele 12. marca 1905. Pred letom dni je bil aretiran pa je vedno trdil, da se je rodil 12. marca 1905. Pred sodniki je vztrajal pri svoji trditvi, toda dokazali so mu z izpiskom iz rojstne knjige, da se fant moti. Dne 12. marca 1905. se je rodila njegova sestra, on pa 29. oktobra 1903. Sodniki so v prepričanju da se je hotel odtegniti naboru, obsodili Kozlana na 10 mesecev zapora ali po indultu mu je ta kazen odpuščena. Sedel je pa že tako dosti!

p— *Tučićevo dramo «Golgoto»* vprizori 21. t. m. pri Sv. Jakobu v Trstu dramatični odsek dijaškega krožka N. Tommaseo. To je prvi letošnji dijaški nastop. Drama je v Opatiji dosegla velik uspeh.

p— *Smrt vrlega Istrana.* V Bosanskem Brodu je umrl g. Ivan Defar iz Tinjana, mož, ki je stal dolgo vrsto let v ospredju nacijonalne borbe v Istri. Po vojni so ga preganjali in končno je moral s solzami v očeh zapustiti svojo rodno grudo. Naj počiva v miru!

p— *Umrl je* v Muntrilju župnik g. Josip Bastijanić, rodom iz Labinja, star komaj 50 let. Ljudstvo žaluje za svojim dobrim pastirjem. Lahka mu zemlja domača!

p— *Pri Sv. Luciji* vprizori «Pevsko in glasbeno društvo» iz Gorice v nedeljo 25. t. m. Mozartovo opero «Boštjan in Boštjana», ki je dosegla v Trgovskem domu velik uspeh. Prireditev bo obsegala tudi ostale točke goriškega vsporeda.

Iz Celja

e— **Redni sestanek k. o. SDS Celje mesto** se bo vršil v sredo dne 21. t. m. ob 8. zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Za gg. zaupnike je sestanek obvezen in se naprošajo, da poročajo o svojem dosedanjem delu in uspehu. — Redni sestanek članov SDS Celje okolica bo v četrtek ob 8. zvečer v gostilni pri Permozerju.

e— **O češkoslovaški borbi za svobodo in neodvisnost bo predaval 26. t. m. ob 20. v »Ljudski univerzi« v Celju** (fizikalna soba deške meščanske šole v Vodnikovi ulici) ravn. Rasto Pustoslemšek. Predavanje bo pojasnjevalo nad 80 skioptičnih slik iz evropske Rusije, Sibirije, Francije, Kitajske in Amerike. Slike so napravljene po originalnih fotografijah.

e— **Celjska okoliška šola.** V boju zoper celjsko okoliško šolo doživljajo njeni nasprotniki blamažo za blamažo, imajo pa pri tem tudi veliko smolo. Kot zadnjega so poslali v žerjavico po kostanj gaberskega Petschucha, ki se je odpravil prejšnji teden do samega ministra prosvete Radića, češ ta je zgovoren kakor jaz in bo že rad pomagal. Delegat celjskih in okoliških Nemcev in klerikalcev pa je dospel v Beograd ravno v času, ko se je izvršila politična justifikacija nad Radićem in ko je ta ravno pospravljal svoje kovčke tako, da mu je mogel samo še kondolirati. S kakimi občutki se je vrnil g. Petschuch od svoje slavne intervencije, nismo mogli zvedeti. Nekateri pa pravijo, da so ga že videli, in sicer s prav dolgim — nosom.

e— **Himen.** Poročil se je v soboto g. P. Černe, adm. kapetan I. kl. v pok., z gdč. Mimico Novšak, posestnico iz Sevnice. Bilo srečo!

e— **Podporno društvo za revne otroke v Gaberju priredi v nedeljo 2. maja ob 2.** popoldne v Kinu Gaberje v Gaberju javno tombolo s krasnimi glavnimi dobitki: Šivalni stroj, moško kolo, otomana, vreča moke, voz drv, srebrna žepna ura, zlata verižica in drugo ter preko 300 manjših dobitkov. Občinstvo blagovoli vzeti na znanje, da je čisti dobiček tombole namenjen v humanitarne svrhe društva ter vljudno priporočamo nakup tombolskih kart, ki se dobijo v trgovini »Josek« na Glavnem trgu

e— **Celjski šah.** V nedeljo 18. t. m. se je vršila v Celju v hotelu »Evropa« šahovska borba (turnir) med Varaždinskim in Celjskim šahovskim klubom, v kateri so zmagali Varaždinci s 7:1. Izid borbe nikakor ni presenetil, zlasti če se pomisli, da je Celjski šahovski klub v zadnjem času izgubil par svojih najboljših moči, in ker je spredel vabilo tako pozno, da ni imel dovolj časa za neobhodno potrebno vežbanje. Zato pa je tem bolj razveseljivo, da so Celjani dosegli vsaj delen uspeh s tem, da sta se morala dva izmed najmočnejših varaždinskih igralcev zadovoljiti le z remijem. Pričakovati je, da bo Celjski šahovski klub s poglobljenim, sistematičnim delom mogel doseči tudi lepše uspehe.

e— **Prvi maj v Celju.** Kakor vsako leto, bodo mestni delavci tudi letos na dan 1. maja praznovali, prejmejo pa za ta dan polne službene prejemke.

e— **Skrajna surovost.** K notici s tem naslovom z dne 9. t. m. nam še naknadno poročajo: Neki fant se je splazil skozi majhen gozdiček, ki je bil še nedavno s smrekovimi sadikami na planotah pogozden, in splezal na mlado borovo drevo ter skušal pomiti veje in jih izročiti prisotni deklici. Opazovala ga je pri tem oskrbnica Marko, ki se je slučajno na dotičnem zemljišču nahajala. Opozorila je fanta na nedopustnost njegovega početja, a zaman. Da prepreči škodo, je potegnila fanta z drevesa, ni ga pa sunila, da bi padel; deklice, ki je bila graven tega fanta, pa se še dotaknila ni. Tudi ni bilo opaziti, da bi kdo bil krvav obležal, ker sta dotični fant in deklica potem zbežala. Če je kdo izmed teh v gozdu padel, se je to zgodilo gotovo po njegovi lastni krivdi.

Iz Trbovelj

t— *Akcijski odbor združenih političnih* in strokovnih organizacij je poslal v Beograd dvočlansko deputacijo, da intervenira v korist trboveljskih rudarjev.

t— *Obrtno društvo* je na dopis «Zveze slov. obrtnih društev v Celju» glede kandidatov za volitve v obrtno zbornico soglasno sklenilo, da predlaga g. Miloša Rozina kot kandidata in g. Draga Lisca kot namestnika. Društveni predsednik g. Miha Koren in odbornik Zveze slov. obrtnih društev g. Miloš Rozin sta bila pooblaščena da zagovarjata društveni sklep v imenu 1000 obrtnikov v Posavju na zvezni seji v Celju včeraj 19. t. m.

t— *Koncert orkestralnega društva Glasbene Matice.* Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani bo koncertiralo v soboto 24. t. m. v trboveljskem Sokolskem domu. Na sporedu so skladatelji: Adamič, Lajovic, Škerjanec, Suk, Dvořak in Čajkovski.

t— *Zaradi občinskih volitev* se je mudila včeraj veččlanska deputacja iz Trbovelj v Ljubljani.

t— *Umrljivost v občini* nikakor noče popustiti, ker ni bilo v tem mesecu dneva, da ne bi kdo umrl, večinoma sami delavci in njih svojci.

t— *Pravoverni komunisti proti socijalistom.* «Delavsko-kmetski list» piše v svoji zadnji številki, da so kristanovci pri občinskih volitvah dobili za svojo listo okoli 500 glasov več kot pri državnozborskih volitvah lanskega leta ter da so dali teh 500 glasov tisti komunisti (Grabnar, Pliberšek, Persoglio), ki ne morejo razumeti, da strokovno zedinjenje ni in ne more biti tudi politično zedinjenje.

Iz Metlike

m— *Župna izbirna tekma za Prago.* Dne 16. maja se bo vršila izbirna tekma Sokolske župe Novo mesto za vsesokolski zlet v Pragi. S to tekmo bo združena tudi društvena tekma domačega Sokola. Zvečer bo pa v telovadnici majhna akademija z igrico sokolske omladine.

m— *Šolska mladina za Jugoslovensko Matico.* Kakor običajno je bila naša šolska mladina tudi letos pridna pri zbiranju pirhov za Jugoslovensko Matico. Nabrala je 263 pirhov in 49 Din. Pirhe je šolska uprava prodala po dnevni ceni trgovcu z jajci tako, da je celokupna zbirka prinesla Jugoslovenski Matici 233 Din 10 p.

m— *Smrtna kosa.* Dne 10. t. m. je tukaj umrl najstarejši — 91letni — meščan g. Josip Kopinič, oče tukajšnjega gostilničarja, občinskega svetovalca in našega odločnega in zvestega pristaša g. Julija Kopiniča. Bil je pri vojakih 12 let kot orožnik, sodni sluga in dacar. Skozi vse svoje življenje je bil zelo priden, vzorno mož in poštenjak. Njegovo marljivost nam dovolj dokazuje dejstvo, da si je prepisal cele knjige brez napake, ker so bile za njegove razmere predrage. Svoje otroke je vzgojil vse kot odločne naprednjake. Kako ga je spoštovala Metlika, je pokazal njegov pogreb, ki se je vršil v pondeljek popoldne ob ogromni udeležbi vseh, ki so ga poznali. Bodi ohranjen vzornemu možu trajen spomin! Naj v m. p.!

m— *Kap ga je zadela v gostilni.* V torek, 13. t. m. je v gostilni Hranilovič jedel in pil kmet Pušič iz Bušinje vasi. Pri jedi je kar naenkrat omahnil na mizo. Navzoči so mislili, da se je zadušil. Kmalu je prišel zdravnik dr. Matjašič, ki je ugotovil, da je Pušiča zadela kap. Alkohol je baje zopet zahteval eno svojo žrtev.

m— *Sejem.* V torek, 13. t. m., se je vršil običajni sejem. Na sejem je bilo prignanih 1400 glav goveje živine in 196 prešičev. Videti je bilo jako lepo živino tako, da je par volov tehtal 1650 kg. Cena za živo vago 8 do 10 Din. Prodanih je bilo 400 glav goveje živine in domala vsi prašiči. Prašičem je bila cena visoka.

Iz Prekmurja

Poverjeništvo Vodnikove družbe sta prevzela v Murski Soboti gospoda Novak in Dujc. Kdor še ni pristopil k Vodnikovi družbi, naj stori to čimprej!

Visok vojaški dostojanstvenik v Prekmurju. V petek, 16. t. m. se je mudil pri nas g. general Uzun-Mirković, komandant savske divizije iz Zagreba, ki je inspiciral garnizije v D. Lendavi in M. Soboti.

Težek udarec za prekmurske poljske delavce. Ker je letos madžarska vlada prepovedala prekmurskim poljskim delavcem dostop na svoje ozemlje, je s tem težko prizadetih mnogo prekmurskih družin. Težka, a nujna naloga merodajnih činiteljev je, da pravočasno ukrenejo vse potrebno, da bodo mogli vsi prekmurski sezonski delavci najti delo v naši državi.

Velika prašina v M. Soboti. Večletni opazovalci so dognali, da je letos v M. Soboti večja prašina kakor kdaj poprej. Ker zlasti avtomobilski promet vedno bolj narašča, se bo moralo nekaj storiti proti temu zdravju škodljivemu pojavu.

Gradbeno gibanje v M. Soboti. Kot posledica dolgotrajnega zastoja med vojno in v prvih letih po vojni, zlasti pa radi lanske poplave, je letos gradbeno gibanje v M. Soboti zelo živahno. Občina je dosedaj izdala že okoli 30 gradbenih dovoljenj. Vendar pa izgleda, da se kljub temu stanovanjska beda ne bo skoro nič omilila, ker bo vsega samo kakih 5 novih stanovanj na razpolago. Po pretežni večini namreč zidajo samo oni, ki so bil dosedaj brez primernega stanovanja, in oni, ki jim je voda podrla hiše. Skoro vse nove hiše bodo enodružinske.

Dopisi

ŠKOFJA LOKA. V soboto dne 24. t. m. na dan sv. Jurija se bo vršil vsakoletni pomladanski sejem. Vabite se živinorejci, da priženete svojo živino na sejem, kajti kupcev bo dovolj. Sejem pri sv. Jederti je pokazal, da se tudi v Škofji Loki lahko in dobro proda živina.

NOVO MESTO. V »Juru« pravkar čitamo, da Gorenjci brez razlike tako člani SDS kakor »radićevci« z veseljem pozdravljajo izbacenje Stipe Radića iz vlade. Prav tako je pri nas. Čuli smo bivše »samostojneže« današnje radićevce iz naše okolice, kako se zgražajo nad Radićem in ga obsojajo s Pucljem in Prepeluhom vred, ki sta jih zapeljala v to sramoto in blamažo. Obeh teh gospodov so bivši »samostojneži« v našem okraju sicer in samo premišljajo, kako bi se storil konec tej komediji z Radićem. Vsi povdarjajo, da je uspešen boj proti klerikalcem mogoč le z vsemi stanovi skupaj, posebno pa se priporoča zveza z obrtniki, od inteligence pa zahteva, da pomaga. Mi sami, demokrati moremo k temu samo reči, da je združitev vseh naprednjakov bila vedno naša želja, a ni naša krivda, da je prišlo tako daleč. Zadnji čas je, da se odstranijo domišljavi ošabneži, ki so SKS zahrbtno zavedli v boj z demokrati, nazadnje pa zapeljali naše kmete pod Zagreb in v Radićev politični cirkus. Mi smo bili vedno enaki in se nismo spreminjali. Zato pa danes mirno in brez ponižanja lahko nudimo bratsko roko vsem, ki se hočejo skupaj z nami boriti za red v državi.

BREŽICE. Doslej so bile ceste, ki vodijo k nam iz Samobora in Kostanjevice, v dobrem stanju, zlasti od mostu na Samobor je lepa. Cesta iz Kostanjevice pa ni bila pravočasno posuta, kar danes zelo otežkoča vožnjo zlasti s težjimi vozovi in avtomobili. Okroglo kamenje, ki odletava izpod avtomobilnih koles, postane za človeka lahko usodno. Cestni odbor naj bi vedno pravočasno preskrbel za posipanje cest v jeseni, ne pa sedaj na pomlad, ko je cesta že utrjena.

ROGAŠKA SLATINA. Čeprav stoji sezona že pred durmi, je šele sedaj razpisan v »Uradnem listu« majhen lokal v šetališču zdraviliškega poslopja. Poročali smo že, da bi se morali taki razpisi objavljati v dnevnikih, ker obrtniki običajno ne čitajo uradnih listov, in se tako ne more zainteresirati širših krogov, ki bi prišli v poštev. Poleg tega je dospel predmetni »Uradni list« v roke čitateljem šele 17. t. m. in rok že poteče 20. t. m. Kje se more obrtnik izven Slatine v tako kratki dobi informirati in odločiti? Izgleda, kakor da je lokal že določen za gotovo osebo in že v naprej svarimo pred oddajo kakemu nemškutarju, ki so v Slatini menda vendar enkrat za vselej dogospodarili. Sicer bo treba prizadetim osvežiti spomin z znano nemškutarsko prireditvijo, ki se je vršila pozimi ob udeležbi slatinskih in rogaških nemčurjev v poslopju Zdravilišča. O tej stvari še ni bila izgovorjena zadnja beseda. — Iz službene potrebe je bil nenadoma premeščen iz Rogaške Slatine v Dobrno nastanitelj Zdravilišča Franjo Novak, ki je bil tako vsestransko zaposlen, da je smatrala to celo višja oblast za odveč. Poseben špecijalist je bil premeščen gospod v provizijah in misijonarji naprednih časopisov, radi česar ima na vratu še disciplinarno preiskavo in tiskovno pravdo pri deželnem sodišču v Ljubljani. Njegovim sotrudnikom in somišljenikom sporočamo pravočasno v informacijo, da imamo vse njihovo zakulisno delo v evidenci in pride prejkoslej vse do obračuna. — Kroniko o olepševanju Zdravilišča spopolnjujemo z opozoritvijo na popravo razdrapane lesene kolbe nasproti kolodvoru, last stavbenika Mightscha. To podrtijo treba na vsak način odstraniti. Prepleskali so med tem tudi hotel Pošta, kar je bilo zelo umestno, ker se tam ustavljajo avtomobilisti. Treba bi bilo tudi vse druge objekte čim prej obnoviti, vsaj toliko, da ne bodo kazili estetičnega čuta.

Gospodarstvo

Gibanje cen v trgovini na debelo

Dvig totalnega indeksa cen v marcu t. l.

Beograjski «Privredni Pregled» preračunava mesečne indeksne številke za cene v trgovini na debelo, in sicer, kakor smo že večkrat omenili, na podlagi povprečnih cen za l. 1913. na ta način, da je vsaka takratna cena kakšnega predmeta vzeta kot 100.

Iz totalnih mesečnih indeksov, ki predstavljajo povprečno stanje cen šestih blagovnih skupin, je razvidno, da so cene od decembra 1925 do vključno februarja t. l. polagoma slabele, dočim se je po baš objavljenem totalnem indeksu za marc t. l. povprečni nivo cen zopet dvignil. Spremembe so razvidne iz naslednjih primerjav indeksov posameznih blagovnih skupin in totalnih indeksov za marc in februar (v oklepajih za februar): I. poljski pridelki 1381 (1377), II. živina in živinski proizvodi 1651 (1548), III. sadje in sadni proizvodi 1538 (1538), IV. gradbeni materijal 1967 (1751), V. kolonijalno blago 1359 (1366), VI. industrijski proizvodi 1718 (1758); **totalni indeks 1592 (1556).**

Totalni indeks cen je torej v marcu poskočil proti februarju za 36 točk ali za 2.2 odstotka. Največji povišek je zabeležila skupina gradbenega materijala, kateremu so cene poskočile zaradi nastopanja gradbene sezone. Majhen dvig beležita nadalje skupini poljskih pridelkov in živine z živinskimi proizvodi. Sadje je nespremenjeno, dočim sta skupini kolonijalnega blaga in industrijskih proizvodov nekoliko oslabeli. Izvoz je bil v marcu t. l. živahnejši kakor v predhodnem mesecu februarju, vendar še vedno slab. Uvoz je bil omejen na majhne količine sezonskega blaga.

Stanje naših železniških prog in voznega parka

Po najnovejših podatkih prometnega ministrstva je stanje naših železniških prog in voznega parka naslednje:

Skupna dolžina vseh prog znaša 9142.5 kilometra. Od tega pride na ozkotirne proge: na one po 76 cm 1762.9 km in na one po 60 cm 503.5 km. Za vzdrževanje prog so predvideni v državnem proračunu izdatki v znesku 2,814,829.310 Din, to je za kilometer 307.883 Din.

Vozni park obsega 2002 lokomotivi za normalne tire, 495 lokomotiv za proge po 76 cm in 181 lokomotiv za proge po 60 cm. Od vseh teh lokomotiv je uporabljivih: 1183 normalnotirnih, 360 za proge po 76 cm in 70 za proge po 60 cm.

Skupno število potniških vagonov normalnotirnih dosega 2878; od teh je v rabi 1460. Za 76 cm proge je 476 vagonov, od katerih je v rabi 369, a za 60 cm proge 57 vagonov od katerih se uporablja 46.

Tovornih vagonov je: za normalne tire 44.810, od katerih je uporabljivih 29.594, za 76 cm tire 7856, od katerih se uporablja 6317, in za 60 cm tire 692 vagonov, katerih je v rabi 383.

Kolikor ni v rabi lokomotiv in vagonov, so deloma v popravilu, deloma čakajo na popravilo ali pa se sploh ne dado več popraviti.

Dolžina naših prog ter gospodarske in druge potrebe zahtevajo, naj se naš vozni park še poveča, in sicer bi po povprečni cenitvi potrebovali še 207 lokomotiv, 807 potniških ter 12.724 tovornih vagonov.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (19. t. m.). P š e n i c a: baška, 8 vagonov 305—310; 77—78 kg, 2 %, 2 vagona 310. O v e s: baški 1 vagon 175. T u r š č i c a: baška, 1 vagon 132.5—133; baška, za maj, 2 vagona 136; baška, za maj, ladja Donava, 40 vagonov 140; sremska, pariteta Indija, 4 vagoni 136; sremska, za maj, pariteta Indija, 10 vagonov 140; sremska, bela, 6 vagonov 138. M o k a: baška, «0» kombinirana, 1 vagon 480.

= **Neposredni davki v naši državi** (brez izrednega pribitka in invalidskega davka) pobrani od 1. aprila 1925 do 31. januarja t. l., to je v prvih 10 mesecih proračunskega leta 1925./26., so znašali 849 milijonov Din. Od tega so plačale posamezne pokrajine (v milijonih Din): Hrvatska in Slavonija 160.8, Bosna in Hercegovina 86.1, Vojvodina 264.8, **Slovenija 121.3,** Dalmacija 26.6 in Srbija ter Črna gora 189.5. Preko proračuna so plačale (v milijonih Din): Hrvatska in Slavonija 46, Bosna in Hercegovina 40, Vojvodina 123.9, **Slovenija** 63, Dalmacija 13 in Srbija ter Črna gora 46.5. Največje prekoračenje proračuna pokazujeta Slovenija in Dalmacija, kjer se pobirajo davki po staroavstrijskih zakonih. **V Sloveniji je prekoračen proračun za 108 in v** Dalmaciji za okrog 100 odstotkov. — V istem času se je pobralo v naši državi za 191 milijonov Din davka na poslovni promet. Posamezne pokrajine so plačale (v milijonih Din): Hrvatska in Slavonija 52, Bosna in Hercegovina 23, Vojvodina 36, **Slovenija** 40.4, Dalmacija 6 in Srbija ter Črna gora 33.6. Proračun za davek na poslovni promet je skupno prekoračen za 24.3 milijona Din — Kakor vidimo iz številk na prvi hip, je majhna Slovenija v primeri z drugimi pokrajinami daleko preobremenjena z davki. Zato ni čudno, da so med faktorji gospodarske krize v naši pokrajini v prvi vrsti preveliki davki.

= **Redni občni zbori:** Tovarna usnja Franz Woschnagg in sinovi, d. d. v Šoštanju, dne 1 maja ob 10. dopoldne v tvorniční pisarni v Šoštanju; Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru dne 3. maja ob 6. zvečer v uradnih prostorih zavoda v Mariboru; «Arbor», lesna trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani, dne 5. maja ob pol 11. dopoldne v sejni sobi Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

= **Izdelovanje načrta zakona o gospodarskih zbornicah.** Iz Beograda poročajo, da se v ministrstvu za trgovino in industrijo izdeluje načrt novega zakona o gospodarskih zbornicah v naši kraljevini. S tem zakonom bo izenačena zakonodaja o zbornicah v vsej državi.

= **Produkcija premoga v Sloveniji** je znašala meseca februarja t. l. 148.399 ton proti 179.307 tonam v januarju t. l. in 160.534 tonam v februarju 1925. Število zaposlenega delavstva je znašalo v februarju t. l. (v oklepajih za januar t. l.) 311 uradnikov (322), 317 paznikov (322) in 11.440 delavcev (12.633).

= **V trgovinski register** so se vpisale v Sloveniji naslednje tvrdke: Flora Lager-Neckermann, knjigarna, izposojevalnica knjig in trgovina s papirjem ter galanterijo v Celju; D. Marušič, trgovina z lesom in kurivom v Ljubljani; **Slavo Kolar,** podjetje za tehnične in elektrotehnične naprave ter trgovina s temi predmeti v Ljubljani; Fran Skušek, konfekcijska tovarna v Mariboru; A. Toroš, carinski posrednik v Mariboru; J. Zellner, «Jugospedit», spedicija in trgovina s premogom v Mariboru; Turk P., trgovina z živino v Studencu.

= **Odprava konkurza.** Konkurz, otvorjen o imovini Franca Bodlaja, posestnika in trgovca v Kregarjevem, je odpravljen, ker se je sklenila prisilna poravnava.

= **Papirnica Milana Vape v Beogradu** pričenja zopet z delom. Komisije, ki so bile določene od Uprave državnih monopolov, da pregledajo knjige, stroje in blago tvornice papirja Milana Vape, so dokončale delo. Kakor se poroča, bo tvornica v najkrajšem času zopet začela z delom.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 27. t. m. ponudbe za dobavo 150 komadov lopat za premog ter za dobavo 250 kg lanenega dvakrat kuhanega firneža. Dne 29. t. m. se bo vršila pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 16.000 kg petroleja. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

= **Nazadovanje nezaposlenosti na Dunaju.** Stanje brezposelnih na Dunaju, uživajočih podpore, je v prvi polovici aprila t. l. padlo za 4403 na 83.235 oseb. Kljub temu je število nezaposlenih, ki uživajo podpore, še vedno znatno večje, kakor je bilo lani.

= **Fuzija dveh češkoslovaških bank.** Iz Prage poročajo: Češka banka si je pridobila večino delnic Trgovske banke v Brnu. Trgovska banka, katere glavnica znaša 10 milijonov Kč, se bo združila sedaj v Češko banko.

Borze

19. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 74—76, Vojna škoda 298—301, zastavni in komunalne Kranjske 20—21, Celjska posojilnica 200—202 (202), Ljubljanska kreditna 175—0, Merkantilna 102—104, Praštedjona 868—872, Slavenska 50—0, Kreditni 165 do 175, Strojne 0—95, Trbovlje 356—370, Vevče 100—0, Stavbna 50—60, Šešir 110—0. — B l a g o: Promet je bil danes po daljšem času zopet živahnejši. Zabeleženi so naslednji zaključki v lesu: smrekovi, jelovi hlodi, od 25 cm prem. napr., od 4 m dolžine naprej, fco Domžale, 5 vagonov po 250; hmeljevke smrekove, od 7—8 m dolž., na koncu 7—8 cm debele, merjeno 1 m od spodnjega konca, neodrgnjene in neokoničene, fco vag. nakl. postaja, 1 vagon po 5.05; remeljni smrekovi, 60/60, 70/70, 80/80, I., II., III. monte, od 4.50 in 5.50 m, fco vag. nakl. post., 2 vagona po 500; bukova drva, meterska, zdrava, suha, fco vagon naklad. postaja, 1 vagon po 19.50; bukovi plohi, obrobljeni, ostrorobi, od 40—100 mm, od 2 m naprej, od 16 cm širine naprej, I., II. monte z 10 % III., fco vag. meja, 1 vagon po 670; bukova drva, suha, fco vagon nakl. postaja, 5 vagonov po 18; v p o l j s k i h p r i d e l k i h: pšenica: 76 kg, fco Postojna tranz., 5 vagonov po 345, 75/76 kg, fco Postojna tranz., 1 vagon po 343, 74/75 kg, fco nakl. post. okolica Kikinda, 5 vagonov po 302; turščica: inzulanka, fco vag. slov. post., 1 vagon po 165, fco vag. slav. post., 1 vagon po 135, par. slov. post., 2 vagona po 161, par Postojna tranz., 2½ vagona po 175; oves rešetani, par. slov. post., 5 vagonov po 205 do 213; krompir, rožnati, fco vagon Novi Sad, 1 vagon po 75. V p r e m o g u so bile same ponudbe — nespremenjene.

ZAGREB. Na tržišču bančnih in industrijskih papirjev ni sprememb. Tendenca za Vojno škodo je čvrstejša in tečaj ji je poskočil za tri točke. Promptna Vojna škoda se je trgovala po 301—302, za ultimo t. m. po 300—304, za junij po 310, a za maj se je začela trgovati po 304, proti koncu pa že po 307. — D i n a r nespremenjen. Od drugih deviz je na mednarodnem trgu dalje padla deviza na Pariz. Na zagrebškem deviznem tržišču je tendenca nespremenjena. Tečaji so ostali na nivoju od petka. Narodna banka je interverirala. Skupni promet 13 milijonov Din. Notirale so d e v i z e: Amsterdam 2279—2289, Dunaj 800.75—804.75, Berlin 1352.64—1356.64, Italija izplačilo 228.105—229.305, ček 0—228.6, London izplačilo 276—277.2, ček 275.988 do 277.188, New York kabel 56.73—57.03, ček 56.674—56.974, Pariz 191.06—193.06, Praga 168.15—169.15, ček 168.184—169.184, Švica 1095 in pet osmink — 1099 in pet osmink, ček 1095.54—1099.54; v a l u t e: dolar 56.075—56.375; e f e k t i: bančni: Eskomptna 105.5—106, Poljo 17—18, Kreditna Zagreb 113—115, Hipo 61—62, Jugo 98—98.5, Ljubljanska kreditna 175—0, Obrtna 67 do 67.5, Praštediona 867.5—870, Slavenska 0—50, Narodna 4000—0; industrijski: Drava 180—195, Dubrovačka 380—390, Šečerana 320—340, Gutmann 250—260, Slavonija 42 do 42.5, Trbovlje 360—380, Vevče (zaključek 100); državni: investicijsko 76.75—77, agrarne 44—0, Vojna škoda, promptna 303 do 304, za april 304—305, za maj 306.75 do 307.5.

BEOGRAD. D e v i z e: Atene 75—77, Amsterdam 2282—2283, Berlin 1353.5—1354, Bruselj 209—212, Budimpešta 0.0797 do 0.0798, Bukarešta 22.75—22.8, Italija 228.6 do 228.65, London 276.35—276.45, New York 56.77—56.785, Pariz 193—194, Švica 1096.5 do 1097.

CURIH. Beograd 9.12, Berlin 123.325, New York 518, London 25.18 in pet osmink, Pariz 17.4875, Milan 20.8375, Praga 15.35, Budimpešta 0.00725, Bukarešta 2.19, Sofija 3.75, Dunaj 73.075.

TRST. Borza ni poslovala.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.46 do 12.50, Berlin 168.50—169.90, Budimpešta 99.05—99.35 Bukarešta 2.805—2.825, London 34.415—34.515, Milan 28.47—28.57, New York 707.85—710.35, Pariz 24.10—24.20, Praga 20.9625—21.0425, Sofija 5.115—5.155, Varšava 67.75—68.25, Curih 136.63—137.13. V a l u t e: dinarji 12.435—12.495, dolarji 706.90 do 710.90.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.35, v Berlinu 7.384, v Londonu (popoldne) 276, v New Yorku (17. t. m. po borzi) 1.76 in četrt.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 19. aprila 1926 — Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine: ob opazovanju	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	755.5	6.6	94	NE 0.5	10	dež	dež 13.1
	8.	755.3	7.1	95	N 0.5	10	dež	
	14.	753.9	13.2	77	S 1	8		
	21.	753.9	11.6	91	NE 1.5	10	dež	
Zagreb	8.	755.7	9.0	96	NE 5	10	dež	dež 3.0
Beograd	8.	757.6	14.0	69	mirno	2		0
Sarajevo	8.	758.4	9.0	76	SE 1.5	10		dež 2.0
Skoplje	8.	760.9	15.0	58	ESE 3	4		0
Dubrovnik	7.	759.5	15.0	82	SE 3	10		dež 0.1
Praga	7.	752.9	4.0	—	SE 1.5	10		0

V Ljubljani je povprečni barometer nižji kot včeraj za 0.6 mm.

Solnce vzhaja ob 5·10, zahaja ob 18·49, luna vzhaja ob 10·15, zahaja ob 1·06

Dunajska vremenska napoved za tohladno. Zapadni vetrovi. Spremenljivo rek: Ponovno oblačno, deževno invreme.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

140

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ"

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga „ključ" so ponarejene.

93-a II

Iz življenja in sveta

Konec „Abendove“ afere na Dunaju

Weiss obsojen na 7, Fuchs na 4 mesece težke ječe.

Dunaj, 18. aprila.

Kamilo Castiglioni na Dunaju je tipičen povojni milijonar. Obogatel je z rafiniranimi špekulacijami. Nakopičil si je ogromno premoženje, zlasti v starinskih predmetih umetniške in zgodovinske vrednosti. Kupoval je starine v raznih državah in jih prevažal iz enega mesta v drugo ter se je večkrat v ta namen posluževal tihotapstva.

To so na Dunaju dobro vedeli vsi ljudje, in našli so se tudi taki, ki so svojo pozornost koncentrirali baš na Castiglionija ter oprezno nadzirali njegovo početje. Med temi skrivnimi zasledovalci Castiglionijevega početja so bili tudi nekateri dunajski žurnalisti. Njim je bilo posebno dobro znano, v kakšnih zvezah je milijonar Castiglioni z denarnimi zavodi, posebno z dunajsko Depozitno banko, kjer je njegova beseda silno zalegla.

Glavni urednik dunajskega «Abenda», Aleksander **Weiss** je posebno pazljivo zasledoval Castiglionijeve afere. Zbiral je gradivo, ki bi utegnilo služiti njegovim interesom Ko je bil kup dovolj velik, je pripravil celo serijo napadov, katere je hotel izrabiti proti vojnemu dobičkarju, ko napoči primeren čas. Prej pa se je poslužil posebnih emisarjev, ki so posredovali zani v različnih zadevah. Najzvestejši njegov sotrudnik v tem pogledu je bil Artur Fuchs, ki je vodil inseratni oddelek «Abenda» ter je bil mojster v denarnem izsiljevanju.

S Fuchsovo pomočjo se je uredila stvar med Weissom in Castiglioniem na ta način, da bi moral milijonar plačati večjo odškodnino, da se izogne napadom. Castiglioni je bil pripravljen plačati odkupnino v znesku 15 milijonov avstrijskih kron. Izsiljevalec pa je vsoto navil prvotno na 50 milijonov in jo pozneje znižal na 40 milijonov ter je od te vsote zahteval, da se mu izplača 24 milijonov aK takoj na roko.

Tu je nastal med Weissom in Castiglionijem razdor, radi katerega je afera prišla v javnost. Škandal je bil nepopisen ter je popolnoma omajal pozicijo Weissa in njegovega zaupnika Fuchsa. Policija je oba spravila pod ključ in državno pravdništvo je izrabilo priliko, da je nastopilo proti korupciji te vrste z vso odločnostjo. Sestavilo je rigorozno obtožnico, ki je bila predmet veliki sodni obravnavi, ki se je zadnja dva tedna vlekla pred dunajskim sodiščem ter se v soboto zaključila z obsodbo obeh obtožencev: Weissa in Fuchsa.

Weiss se je seveda skušal izviti z izgovorom, da je Castiglioni skušal njega podkupiti. Sodišče je to tolmačenje zavrnilo in ugotovilo, da gre v tem primeru za izsiljevanje ne pa za podkupovanje. Ker je bila zahtevana vsota večja od ponudenega zneska, sta Weiss in njegov upravnik kriva izsiljevanja in sodišče je obsodilo **Weissa na 7 mesecev, Fuchsa pa na 4 mesece težke ječe.** Pri odmeri kazni so se upoštevale vse okoliščine, ki so bile za prvega in drugega obtoženca olajševalnega a tudi obtežilnega značaja.

S to razsodbo, ki je posvetila globoko v temo dunajskih povojnih manipulacij, je zaključeno težko poglavje o razmerah, kakršne so vladale zadnja leta v onih dunajskih krogih, ki so skušali voditi javno mnenje bodisi z denarjem, bodisi s peresom. Sigurno je, da bo ta primer mnogo pripomogel tudi k sanaciji razmer v tisti obskurni žurnalistiki, ki je pripravljena za denar sklepati nečedne kompromise.

Ekspedicije na severni tečaj

Poleg raziskovalca Amundsena, ki se pripravlja na odločilno ekspedicijo svoje akcije, stremeče za končno rešitvijo uganke o severnem tečaju, imamo letos še dve podjetji, ki hočeta več ali manj doseči isto, kar Norvežan Amundsen.

Obe konkurenčni ekspediciji — če ju sploh smemo tako imenovati — sta ameriškega izvora. Prvo vodi kapitan Wilkins in pomaga mu poročnik Nielsen. Ta ekspedicija je znana zlasti po nesreči, ki se je nedavno pripetila njenemu časopisnemu poročevalcu, kateremu je propeler odtrgal glavo. Wilkins hoče leteti iz Fairbanksa na Aljaški proti rtu Barrow. V tej smeri je poslal na pot poseben oddelek z vpregami severnih psov. Podvzel je že prvi polet in je z uspehi prilično zadovoljen. Njegov aparat je majhen in doslej dobro funkcijonira. Za 1000 km zračne vožnje je potreboval samo 6 ur in pol. Na tej poskusni ekspediciji se je Wilkins poškodoval le s tem, da si je izpahnil levo roko. Njegov polet se bo mogel v najboljšem slučaju uresničiti šele meseca maja.

Tretji tekmec za dosego severnega tečaja je ameriški mornariški poročnik Bryd, ki se je napotil proti cilju s parnikom «Chantier», ki plove v smeri od Brooklyna-Newyorka proti Spitzbergom. Brydov namen je sestati se, če le mogoče z Amundsenom in dogovorno z njim doseči severni tečaj. Bryd ima na krovu ladje «Chantier» dve letali Fokkerjevega tipa in 46 mož broječo posadko. Brydovo akcijo podpira mornariško ministrstvo Zedinjenih držav in podjetje navaja kot svoj namen predvsem raziskovanje polarne klime.

Kako živimo danes v Evropi

Čim bolj se oddaljujemo od zaključka svetovne vojne, tem bolj nas stiska gospodarski položaj. Življenje postaja od dne do dne težje, plače so majhne in zaslužek ne more kriti potreb, ki jih ima vsak človek. Le majhen je odstotek tistih, ki zaslužijo toliko, kolikor potrebujejo za dostojno vsakdanje življenje. Število tistih, ki jim gmotna sredstva ne zadoščajo za življenje, pa je vsak dan večje in gospodarska kriza, ki postaja vsak dan ostrejša, le množi vrste brezposelnih in povečava nezadovoljstvo z razmerami.

Današnje tržne cene so pri nas take, da znaša življenjski minimum za človeka okoli 3000 Din mesečno Ta postavka velja seveda za samca. Če računamo, da potroši ženska vsaj polovico tega, kar moški, tedaj dobimo, da je družini z enim otrokom potrebno vsaj 4700 Din na mesec. Toliko plače pa nimajo danes niti državni uradniki, niti zasebni nameščenci. Pri tem pa nas lahko tolaži zavest, da to obupno stanje ne vlada samo pri nas, ampak tudi v sosednjih državah.

Na Češkoslovaškem potrebuje obitelj približno 2000 Kč mesečno. Če vzporedimo cene, odnosno kupno moč češkega denarja, se uverimo, da odgovarja 2000 Kč približno vsoti 5000 Din. Toda tudi na Češkem zaostaja zaslužek za delom in povprečna plača znaša komaj 1500 Kč na mesec. Tudi tu najdemo nesorazmerje med zaslužkom in med izdatki.

V Nemčiji potrebuje družina z enim ali dvema otrokoma približno 300 zlatih mark mesečno. Ampak dasi plačujejo Nemci svoje nameščence bolje kakor n. pr. v naši državi ali na Češkoslovaškem, vendar tudi pri njih ni ravnotežja med zaslužkom in med izdatki. Le mal je procent nameščencev, ki stoje na čelu trgovinskih, tehničnih in sličnih velikih podjetij, zasluži toliko denarja, kolikor znaša eksistenčni minimum. Obrtniki, delavci, uradniki in ljudje svobodnih poklicev zaslužijo manj kakor potrebujejo.

Na Francoskem je položaj nekoliko boljši. Glasom statistike francoskega državnega statističnega urada treba reči, da se v Franciji še nekako drži ravnovesje med zaslužkom in med izdatki.

Edina država v Evropi, ki se lahko ponaša s tem, da ljudstvo ne strada, je Anglija.

Na Angleškem iznašajo povprečni mesečni izdatki za družino z možem, ženo in enim otrokom 20 šterlingov. To znaša v našem denarju približno 5500 dinarjev. Ker je sistem štedenja v tej državi dobro razvit in zasluži že mali uradnik ali tehnični delavec najmanj 20 funtov na mesec, Anglež s svojo plačo navadno dobro izhaja. Posebne hvale vredno pa je angleško takozvano skupno gospodinjstvo, katerega se često udeležuje po več članov obitelji. Sin in hči pomagata navadno očetu in materi, tako da vsi služijo in si vsak izmed njih lahko tudi nekaj prihrani.

V Italiji potrebuje obiteli 4 članov na mesec vsaj 1800 lir. Toliko pa zasluži šele prav dober nameščenec, dočim ima uradnik okoli 1000, 1200 do 1500 lir dohodkov. Delavcu pa se godi še slabše. Radi velike nezaposlenosti mora čestokrat prodajati svoje delo pod ceno, tako da le v redkih slučajih zasluži 1000 lir mesečno.

Na Madžarskem, v Rumuniji, v Avstriji in na Grškem so razmere približno na isti stopnji. Povsod se več potroši kakor zasluži in to razliko morajo plačati ljudje z odtrgavanjem na potrebnem vsakdanjem kruhu.

Tudi v Rusiji je položaj vse prej kot razveseljiv. Tam potrebuje varčna družina vsaj 40 červoncev mesečno. Zaslužek pa je znatno manjši od te vsote, kajti komercijelni vodja kakega podjetja ali tehnični uradnik zasluži jedva 25 do 28 červoncev na mesec, dočim je plača privatnega nameščenca še manjša. Delavec in obrtnik pa pride komaj na dvanajst do osemnajst červoncev. Majhna mesečna sobica stane 5 červoncev, vse ostalo pa potroši človek za vsakdanji kruh, oblačiti pa se mora, kakor nanese priložnost.

Če premotrimo ves ta položaj s treznim pogledom, moramo reči, da današnja generacija daleč zaostaja za predvojnim rodom. Njene fizične ter intelektualne moči so izčrpane, ravnotežje ni vzpostavljeno in bržčas v tem oziru ne bo boljše, dokler ne pride zopet na površje novi rod, ki bo dorastel svojim nalogam ter nadoknadil in si priboril vse tisto, kar je današnja generacija izgubila.

Pot zračne ladje «Norge»

Iz Rima preko Pulhama, Osla, Leningrada in Vardöja na Špicberge. Posamezne razdalje so na skici označene s številom kilometrov.

Posadka zračne ladje «Norge».

Od leve na desno: Bellochi, Ardoni, Natale, Lippi, Rijser **Larsen**, Carratti in Pomella. V drugi vrsti: **Golewaldt, Ram** in **Omdahl**, preizkušeni Amundsenovi tovariši. V medaljonu polkovnik Nobile, vodja zračne plovbe.

Kraj skrivnostne tišine v Tihem oceanu

Pred kratkim so poročali angleški in ameriški listi o tajinstvenem «pokopališču» v Tihem oceanu, kjer se je že na tucate ladij razbilo ob pečinah. Mornarjem se je to zdelo čudno in obrnili so se na izvedence, da stvar preiščejo. In znanstveniki so res odkrili tajinstveni vzrok ladijskih nesreč z dognanjem, da se tam ne slišijo nikaki signali.

Mornarji so se že od nekdaj bali morja okoli južnega konca otoka Vancouver in tamošnjih kleči Race-rocks. Zatrjevali so, da v tistih vodah nikdar niso slišali svarilnih signalov z bližnjih svetilnikov, in zato so zahtevali, naj se stari svetilniki opuste in zgrade novi na primernejših mestih. Kapetani, ki vozijo iz Kanade in Zedinjenih držav po prelivu Juan de Fuca, pripovedujejo takisto, da ne slišijo mogočnih siren na Race-rocks. Sedaj je zagonetka rešena:

Znanstveniki, ki so se podali na lice mesta in podrobno preštudirali vse prilike okoli otoka Vancouver, trdijo namreč, da je pripisati vzrok, da se v bližini kleči Race ne čujejo nikoli signali, edino vplivu plime in oseke in pa vetru. Edino tako, da si je mogoče razlagati «pas skrivnostne tišine», kakor imenujejo mornarji morje okoli Vancouverja. Sprva so menili, da utegne megla biti vzrok nenavadnemu pojavu. Toda ta domneva se ni potrdila, kajti poskusi so dognali, da je «pas skrivnostne tišine» ob jasnem vremenu prav tako neprodoren za akustične signale kakor ob megli in dežju.

Po dežne plašče

nepremočljive, priznano od poznavalcev kot najboljše je treba iti k tvrdki

Drago Schwab Ljubljana

× *Pisateljica Ellen Key na smrtni postelji.* Iz Stockholma poročajo, da je pisateljica Ellen Key nevarno obolela. Ker je dama zelo slabotnega srca, je težko verjeti, da bo okrevala.

× *Prometne nezgode na Angleškem.* Angleško prometno ministrstvo je izdalo statistiko o prometnih nezgodah v Veliki Britaniji. Iz te statistike izhaja, da število nezgod od leta do leta narašča. Tako se je leta 1922. pripetilo v celi kraljevini 70.197, leta 1923. 83.101, leta 1924. 98.215 in lansko leto 115.473 lažjih nezgod. Smrtnih nesreč je bilo leta 1925. 3971 napram 2768 l. 1922. Avtomobili sami so v enem letu v Londonu ubili več ljudi kakor vsi Zeppelini z bombami.

× *Tujci na Francoskem.* Po podatkih statističnega urada v Parizu se nahaja na Francoskem v javnih službah okoli 3 milijone inozemcev. Med njmi je nad 600.000 Italijanov, pol milijona Špancev, pol milijona Belgijcev, 310 tisoč Poljakov, okoli 100 tisoč Angležev in okoli 60 tisoč Nemcev.

× *Pinedo pripravlja polet okoli sveta.* Italijanski letalec de Pinedo, znan že po svojih uspehih, pripravlja sedaj polet okoli sveta. Preleteti hoče z dvema italijanskima letaloma vse kontinente in vse oceane. Stroški poleta so preračunjeni na 7 in pol milijona lir, ki jih je Mussolini že votiral.

Danes! Popolnoma novo! Danes!

:: LJUBOSUMNOST ::

Prekrasno filmsko delo, ki globoko poseže v problem ljubosumnosti ter reši izvor in razvoj tega na nedoseglivo plastičen način. — Nesrečni »tretji« pošlje njej, lepi mladi ženici cvetje in napravi s tem globoko razpoko v idealni sreči mladega zakona. — Ljubosumni mož vrže v jezi na tla svojo žepno uro, iz katere se indiskretno pokaže kodrček plavih las. — »Čegavo je cvetje?« vpraša on... »Čigav je kodrček?« misli ona... — Ljubosumnost raste in doseže kulminacijo. — Rešitelj težke situacije je «tretji». Ona in on živita zopet srečno! — Film »Ljubosumnost« je izdelan z tako fineso in eleganco, kakor še noben drug v tej seziji. Igra je izvrstna; režija prvovrstna Bogata oprema in razkošne mnogoštevilne toalete so pač zasluga neodoljive črnooke krasotice

Lye de Putti

velike umetnice življenja — Kakoršna v življenju, taka v filmu, ki je za posnemanje tega velefilma dala na razpolago lastno razkošno opremljeno vilo. — Kot glavna partnerja nastopata s kolosalnim uspehom sloviti Werner Krauss in simpatični Georg Aleksander. Vsa inozemska kritika je prepolna hvale za to nadvse uspelo filmsko delo.

Predprodaja vstopnic od 10 do pol 1. — Predstave ob 4. pol 6. pol. 8. in 9.

Elitni Kino Matica, vodilni kino v Ljubljani. tel. 124.

Nove knjige in revije

Nova revija «Volja»

V Beogradu je izšla 1. številka nove revije — »Volja,« katere lastnik je dr. Dragutin Radišić, urednika pa Milan Rajić in dr. Ivo Jelavić. Program te revije je razviden iz uvodnega članka, kjer so podane idejne smernice, po katerih se hoče uredništvo ravnati v svojem delovanju. Jedro tega programa obsegajo ti-le stavki: »Kolektivna, unitaristična Volja nacije mora biti najvišja avtoriteta, ki se ji naj pokoravajo vsi. In sicer Volja nacije, ki nastaja in ki postane, nove nacije, ki ne bo niti srbska, niti hrvatska, niti slovenska, marveč jugoslovenska... Šele takrat, ko se organizira kolektivna, unitaristična narodna Volja, bomo v stanju, da postanemo tudi aktiven član človečanstva... Jedinstvena, velika jugoslovenska nacija in država kot veja vseslovanskega stebla in kot dostojna članica kulturne zajednice človečanstva, to je naš »credo«. Ne varamo se. Samo ona duša, ki je to državo navdahnila, samo ona je edino mora vzdržati, a to je naša unitaristična, nacijonalna duša, kolektivna Volja naroda. Stoječ nad strankami in skupinami hoče »Volja« podpirati vse naše javne delavce unitariste in rušiti z vsemi sredstvi vsakogar, ki bi se osmelil dotikati se integritete enotne nacije in države«. — Te smernice se popolnoma krijejo z našim nacionalnim programom, za to lahko ugotovimo, da bo nova revija urejevana čisto v našem duhu, to je v duhu Jugoslovenstva in Slovanstva. O tem svedoči že tudi prva številka, ki priobčuje izredno zanimive članke kakor »Ruska revolucija in Slovanstvo«, »Genij Nikola Tesla«, »Ujedinjenje južnih Slovanov«, »Bolgarska in Jugoslovenstvo«, »Bolgarija in Romunija napram Srbiji v svetovni vojni« itd. Prav zanimiva je »Kronika«, ki se nanaša na našo notranjo politiko, prav pestri pa sta rubriki »Pregled« in »Beleške« Kar to revijo odlikuje pred ostalimi beograjskimi revijami je to, da upošteva, da smo i Slovenci sestavni del jugoslovenske nacije ter posveča pažnjo tudi našim kulturnim in političnim težnjam. »Volja«, ki izhaja vsakega 1. v mesecu na 80 straneh, stane celoletno 120 Din, polletno 60 Din in četrtletno 30 Din in se naroča v Beogradu, Kr. Milana ul. 85, I. nadstr. Toplo priporočamo »Volio« našim čitateljem, ki so doslej pač najbolj pogrešali take, res v jugoslovenskem in slovanskem duhu urejevane revije.

Poetovio

Ob svoji 30letnici je poklonilo Muzejsko društvo v Ptuju domačemu mestu krasen dar, ki ga bodo s pridom uživali še poznejši rodovi: založilo je slovensko in nemško izdajo »Vodnika po muzeju in stavbnih ostankih rimskega mesta Poetovio, ki ga je sestavil že pred leti sedanji ravnatelj splitskega muzeja M. Abramić Slovenski prevod te ponosne in v naši zgodovinski literaturi osamljene knjige je priredil z veliko ljubeznijo do našega jezika znani prevajalec prof Anton Sovré. Z veseljem vzamemo v roko čez 200 strani obsegajočo knjigo, ki je bila sicer tiskana na tujih tleh, ki pa razodeva tisti okus v grafiki in zunanji opremi, ki ga pri veliki večini naše književne produkcije tolikam pogrešamo. Enako ugodna sodba velja glede ilustracij in preglednosti knjige.

V uvodnih poglavjih je podal pisec v zgoščeni, a krepko začrtani obliki zgodovino krajev, ki tvorijo kot zaledje poznejšega rimskega mesta Poetovia in današnjega Ptuja objekt raziskav. Prvič so v tej knjigi zbrani in pregledno razvrščeni izsledki izkopin, ki so — kakor poudarja pisec na samem začetku svojega spisa — edina pot, ki drži v predzgodovino Poetovione. Sporadične izkopine na tem kosu sedanje slovenske zemlje pričajo, da je bilo Dravsko polje že v predrimski dobi obiudeno. Iz težkega mraka prazgodovine, ki v njem s težavo otipljemo kak znak o tedanjih ljudeh, prehajamo počasi na nekoliko svetlejša tla: rimska doba vstala pred nami in sem od Emone in Celeje prihajajo po rimski cesti čete onega imperija, ki je dal dosimal barbarski Evropi osnovne elemente sredozemske civilizacije. Rimljani so ustanovili na tleh sedanjega Ptuja oziroma njega okolice sloveče pokrajinsko mesto, ki so v njem počivale legije na potu iz solnčnega jutra v mrzle in močvirne pokrajine ob Donavi; kjer so se naseljevali dosluženi rimski vojaki in iskali na podnožju panonskih gričev — današnjih Slovenskih goric — veteranskega počitka po burnih bojih; kjer so se ustavljale trgovske karavane in uradniki rimskega imperija, so ím carinili blago. Nemirno valovanje narodov, ki so jih velike zasnove rimskih cesarjev vzbudile iz primitivne brezličnosti nomadov in kmetov ter ih postavile pod povelistvo izvežbanih rimskih centurijev, je zaneslo v Poetovino najrazličnejše ljudi. Njih grobove z žarami in raznim orodjem in lišpom njih spomenike, izdelane z okorno roko davnih poetovianskih kamnosekov, njih kamenite podobe in malike so odkopali iz zemlje šele po 19. stoletjih. Čas je že zdavnaj porušil cvetoče rimsko mesto, kakor so Rimci razdejali davna keltsko - ilirska selišča; po propadajočih rimskih cestah so divjala bojevita plemena, ki jih je gnal po razpadu rimskega imperija na italijanske ravnine barbarski pohlep po tekovinah civilizacije in prijaznem južnem ozračju. Na naši zemlji se je začela nova epoha: markira jo obstoj slovenskega kmeta in nemškega fevdalca ter počasno naseljevanje razdejanih selišč v duhu one kulture, ki jo je gradila na razvalinah rimskega politizma in barbarskega malikovalstva ob galileiskih vodah nastala krščanska religija.

Izkopani kamni nam kažejo rahlo zaznatne sledi o davnem življenju na tleh, ki so danes tako neločljivo naša. Pričajo nam, da so se na teh tleh častili rimski bogovi; da so sem-le prodrli orientalski kulti kot na pr vera v solnčno božanstvo Mithre, ki je bila tu dokaj razširjena — kamenite dokaze so izsledili tudi na Pohorju —; celo sledove thraških božanstev so našli v ptujskih tleh. Ptuj je dal Rimu mater zadnjega zapadnorimskega cesarja Romula Augustula, ki je bila rodom Ptujčanka. Tudi je deloval za časa cara Dioklecijana krščanski škof Victorinus, tu so se razili ostri boji med pravovernimi in arijanci, kakor so nastajali v vseh rimskih mestih kjer so umirali stari bogovi, da bi na njihovo mesto stopil človek - Bog, poosebljenje krotkosti in odpovedi. Nato pa so vse zagrmili valovi zgodovine...

Veliko zanimivih izkopin izza te davne dobe je zbranih v Ptuju; toliko jih ni v nobenem drugem mestu v naši državi, izvzemši Split s Solinom. Ptujski muzej in trije mitreji v okolici so poleg dalmatinskih največje zgodovinske znamenitosti v Jugoslaviji, v kolikor se tičejo rimske dobe. Izvendar je vse to redkokomur znano. Francozi ali Nemci bi se pač bolj ponašali s takimi ostanki nego se znamo mi. Zlasti še Italijani. V Italiji pokažejo tujcu sleherni rimski kamen.

Kdor je zašel na ta historična tla, je najbolj pogrešal vodnika, kakor smo ga sedaj dobili s knjigo M. Abramića. Posihdob bodo ekskurzije ljubiteljev starin v Poetoviono znatno olajšane. Pisec je opravil težko delo, preden je bila ta knjiga sestavljena. Sedaj imamo skrbnega voditelja ki nam odpira pred ptujskimi spomeniki duševni razgled v davno zašle čase Ne pozabimo pa, da je zgodovina v ožjem pomenu besede obupno zbiranje drobcev večno razbitih celot; treba je — če hočemo restavrirati celotno sliko — poklicati na pomoč od znanstvene resnobe brzdano fantazijo in in doživeti živ utrip davnega življenja s pomočjo umetniško - tvornih sil Nadejati se je, da bo dala ta knjiga marsikomu ključ do zaželenih razgledov v minulost in da bo na drugi strani koristila tudi sistematični zgodovini, saj ni dvoma, da skrivajo naša tla še marsikako skrivnost, kamenito izročilo davnih rodov.

Prevajalec pa zasluži še posebno hvalo, ker je moral ponašiti številne nazive, ki jih ni našel v nobenem slovarju in nobeni knjigi; o tej strani njegovega dela bodo sodili strokovnjaki, mi samo naglašamo da je v veliki meri prevajalčeva zasluga, da smo dobili to delo v tako čisti in prikupljivi obliki.

B. Borko.

Sport

Nedeljske nogometne tekme v Sloveniji

Primorje : Ilirija 1 : 0 (0 : 0).

Nogomet spada med one panoge sporta, pri katerih igrajo razni momenti, ki nimajo z znanjem moštva prav ničesar opraviti, veliko vlogo. Radi tega pa se tudi ravno v nogometu tako često govori o presenečenju. Ako vzamemo naše ožje razmere, je bilo vedno veliko presenečenje, ako je bil poražen naš prvak Ilirija. To je bilo do pred kratkim še precej upravičeno. Noben ostalih naših klubov se radi raznih neprilik ni mogel povspeti do one višine, da bi ga bili lahko smatrali za resnega konkurenta Ilirije. Prvi poraz Ilirije od strani Primorja, čeprav je bil po igri zasluženo, smo po pravici smatrali za slučaj. Letošnja pokalna tekma je končala z zmago Primorja, kateri ni bilo oporekati in se je tudi očitno videlo, da je Primorje izredno napredovalo. Dvomljivo je bilo le to, ako bodo akademiki obdržali svojo stalno formo. Nedeljska tekma, pri kateri je Ilirija izgubila dve točki, kar sicer ne bo vplivalo na njeno prvo mesto v prvenstveni tabeli, pa je kronala sistematični in dosledni, mnogokrat za igrače precej naporni in neljubi trening z lepim uspehom. Toda ne le napredek Primorja je kriv poraza Ilirije. Ob tej priliki je potrebno, da pokažemo vsaj na glavno napako v Iliriji sami, ki ne dopušča, da bi tudi prvo moštvo Ilirije se dvignilo sorazmerno z napredkom Primorja. Ta glavna napaka pa je konservativnost pri sestavi moštva, ki onemogoča nadaljnji razvoj našega dosedaj najboljšega moštva. Konservativnost je poguba za sport. Nihče nima pravice ostati na svojem mestu, ako imamo za njega vsaj razmeroma boljšega namestnika, od katerega smemo pričakovati, da še ni prekoračil viška svoje »slave«. Za to trditev, ki velja predvsem za sedanjo ilirijansko napadalno vrsto, nam je najboljši dokaz tekma med rezervama Ilirije in Primorja. Koliko dobrega materijala ima rezerva Ilirije! Dajte tem mladeničem priliko, da pridobijo poleg svojega tehničnega in taktičnega znanja še potrebno rutino, uspeh bo kmalu vidljiv. Začetkoma bo mogoče treba preboleti kak nepričakovan poraz, toda uspehi se ne dosegajo od danes do jutri.

Nedeljska prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem je privabila na igrišče veliko množico občinstva, ki se je kljub napetosti, s katero je zasledovala potek igre, vedla vzorno.

Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: *Ilirija:* Miklavčič-Pogačar, Beltram-Herman, dr. Tavčar, Lado-Janez, Oman, Gabe, Doberlet, Kreč.

Primorje: Erman I.-Slamič, Jančigaj-Zemljak, Buljevič, Pišek-Čamernik, Erman II, Glavič, Uršič, Čebohin.

Ako primerjamo obe moštvi, ne moremo reči, da bi eno očitno in znatno prekašalo drugega. Pri Iliriji je docela odpovedala napadalna vrsta in je zlasti v streljanju dela take napake, da je bilo izključeno, da bi bila dosegla kak uspeh. Vodja napada Gabe je tudi topot mnogo tičal v krilski vrsti, kateri je hotel na vsak način pomagati v defenzivi. Vzrok temu je bilo pač to, da je imel pregleda o posameznih situacijah v napadu. Zaradi tega se tudi ne smemo čuditi, da je, kolikor jo pač je, razdeljeval svojo docela napačno. Forsiral je desno stran, dočim je bil Kreč zlasti v prvi polovici docela nezaposlen. Desno krilo Janez II, ako izvzamemo nekaj dobrih potez v drugi polovici, ni izpolnil svojega mesta. Oman je treba grajati radi njegovih neštetih strelov, ki so šli, čeprav je večkrat stal 2 m pred golom, vsi preko prečke. Doerlet igra brez vsakega zmisla za skupno igro. Žaligob pa so tudi vse njegove sotakcije, ki jih je po svoji navadi hotel izvesti, ostale brez uspeha. V krilski vrsti je bil najboljši dr. Tavčar, ofenzivno in defenzivno na mestu. To pot se mu tudi gledе fairnesse ne more ničesar očitati. Pač naj bi svetovali Hermannu, naj opusti svojo strost v igri. Saj sicer je dober krilec. Lado kot običajno. Branilca sta začetkoma igrala s precejšnjo tremo, kar dokazuje veliko število kotov proti Iliriji. Miklavčič v golu dober.

Primorje je pokazalo več zmisla za skupno igro in je njegov napad izvedel nekaj prav čednih kombinacij. Tudi v tehničnem oziru je nadkriljeval ilirijanski napad. Erman so Ilirijani precej vzeli na piko, ga dobro krili in mu skoraj onemogočili, da bi se izkazal za dobrega strelca. V krilski vrsti je zlasti v prvi polovici briljiral srednji krilec Buljević, čegar igra z glavo je bilo ugajala. Celo nizke strele je na obstrelovanja vreden način odbijal z glavo. Njegova druga, zlasti Zemljak sta mu dobro sekundirala, Pišek je z izredno hladnokrvnostjo rešil v drugi polovici izredno nevarno situacijo pred praznim golom Primorja. V obrambi Primorja opažamo lep napredek. To velja zlasti za Slamiča, ki je pokazal precej čistih osvobodilnih strelov in za vratarja Ermana, pri katerem v nedeljo nismo več opazili one nesigurnosti kakor v prejšnjih tekmah. Jančigaj, bolj ofenzivni back, je bil prav dober.

Začetkoma se opaža precejšnja premoč Primorja, ki skozi 15 minut skoraj vedno napada. Njegov napad je prav dobro disponiran ter izvede nekaj prav lepih akcij, toda obrambi Ilirije se posreči, da jih večinoma s kornerji razčisti. Po 15. minuti pritiska Ilirija in Erman dobi precej dela, ki ga z lepi maniri opravi. Sledi otvorjena igra do konca prvega polčasa.

V drugem polčasu je Primorje nekoliko handicapirano vsled močnega solnca in prejšnjega vetra. Ilirija je skoraj vedno v premoči. Kreč dobi nekaj več žog, toda Slavič in Zemljak pazita nanj. V 9. minuti najstmetrovka proti Iliriji, ki zagreši svoj mož. Tudi pri ponovitvi iste gre žoga preko prečke. Primorje je zapravilo lepo priliko, da bi doseglo vodstvo. Sledi vrsta kornerjev proti Primorju. Erman zapusti v nevarni situaciji prehitro svoje svetišče in že izgleda, da bo Ilirija zabila svoj prvi gol. Toda hladnokrvni Pišek reši. V 27. minuti doseže Primorje vsled napake Beltrama po Uršiču vodstvo. Ilirija skuša na vsak način izravnati. Oster in nevaren strel dr. Tavčarja iz daljave 25 m drži Erman. Igra gre h koncu, ne da bi mogla Ilirija rešiti vsaj eno točko.

Sodnik g. Hus objektiven. Spregledal je nekaj handsov in foulov.

Predtekma Ilirija rez. : Primorje rez. 8 : 0

Slovan : Hermes 6 : 2 (2 : 2).

Dopoldne se je 14 minut nadaljevala zadnjo nedeljo prekinjena tekma med Hermesom in Slovanom. Zadnji je v tem kratkem času zabil štiri gole ter tako zmagal s 6 : 2. Hermes je najprej nastopil z 10 igrači, kasneje sta bila še dva izključena.

Jadran : Svoboda 11 : 0.

Lahka zmaga Jadrana nad Svobodo.

Slovan : Slavija 3 : 1.

Slavija je nudila Slovanu, ki je bil po svoji kratki tekmi s Hermesom precej utrujen, precejšen odpor in je Slovan zmagal le s 3 : 1.

Stanje v ljubljanskem okrožju je sedaj sledeče: 1. Ilirija (22 točk), 2. Slovan (16), 3. Jadran (14), 4. Primorje (12), 5. Hermes (8), 6. Svoboda (2), 7. Slavija (0). Ilirija in Jadran morata igrati še po eno tekmo. Slovan je končal tekmovanje. Primorje mora igrati še z Jadranom, Hermesom in Svobodo. Vsekakor ima izglede, da pride na drugo mesto.

Ptuj : Svoboda 3 : 1 (0 : 0).

Ptuj je tokrat komaj odnesel iz tekme s Svobodo dvoje prvenstvenih točk. Podcenjevanje nasprotnika bi mu lahko prineslo poraz, ki bi bil po igri skoraj bolj na mestu kakor pa dobljena zmaga. Ptuj je predvčer zelo slabo skupno igro, ker se ni mogel prilagoditi velikemu Mariborovemu igrišču. Boljša od njegovega napada je bila obramba. Baumgartner ni spadal v napad. Svoboda se je borila spočetka nesigurno, pozneje se je vedno bolj uveljavljala v igri ter celo v tem prekašala nasprotnika. Odlična je bila obramba z vratarjem. Svobodo, ki je pokazala lepo formo, je spremljala tudi smola. Zastrelila je dve enajstmetrovki. Sodnik g. Nemec dober.

ISSK Maribor : Merkur 10 : 0.

Mariborova rezerva je po krasni predvedeni igri lahko premagala svojega nasprotnika.

Druge nedeljske tekme

ZAGREB: Concordia : Hašk 4 : 3 (3 : 1). S to zmago se je Concordia plasirala na drugem mestu prvenstvene tabele, Hašk je padel na tretje mesto. Gradjanski : Croatia 0 : 0. Tekma je bila v 20. minuti prvega polčasa radi insulta na sodnika prekinjena. Derby : Ilirija 2 : 1. Tudi ta tekma je bila radi napada na sodnika prekinjena, in sicer v 25. minuti drugega polčasa. Makabi : Zmaj 4 : 0, Slaven : Sokol 2 : 0. Poštanski : Croatia (P) 3 : 1, Uskok : Sava 3 : 0, Olimpija : Unitas 5 : 0, Atena : Ferraria 5 : 1, Grič : Borongaj 5 : 0.

BEOGRAD: Prvenstvene: BSK : Sokol 4 : 2 (2 : 1). Šumadija : Jadran 2 : 1 (1 : 0), Sparta : Grafika 2 : 1, Busk : Rusk 4 : 2.

CURIH: Italija : Švica 1 : 1.

DUESSELDORF: Nemčija : Holandska 4 : 2 (1 : 1).

TOULON: Francija : Portugalska 4 : 2 (2 : 1).

MANCHESTER: Škotska : Anglija 1 : 0.

MONAKOVO: München 1860 : F. C. Karlsruhe 2 : 1.

DUNAJ: Pokalna semifinale tekma: Amateurji : Simmering 4 : 2 (3 : 1). Prvenstvene: Wacker : Sportklub 1 : 1, Rudolfshügel : Admira 3 : 1 (2 : 0), WAC : Slovan 2 : 1 (0 : 1).

GRADEC: GAK : Hakoah 3 : 2 (3 : 1).

PRAGA: Slavija : Hradec Kralove 2 : 1, Kladno : Vršovice 6 : 4, Nuselsky : ČAFK 2 : 1, Čehoslovan : Slavoj VIII 5 : 1.

BRNO: DFC : Židenice 6 : 3 (3 : 2).

PLZENJ: Plzenj : Gornja Avstrija 7 : 4.

Hazena

TKD Atena : SK Ilirija 6 : 5 (1 : 4).

Kljub močnemu dežju se je na igrišču Atene v Tivoliju zbralo v nedeljo znatno število gledalcev, da prisostvujejo tej odločilni tekmi za placement v prvenstveni tabeli pomladanske sezone. Oba rivala sta nastopila v svojim najmočnejših postavah, Atena z rezervo za svoje blesirano izborno krilo Zupančičevo, ki je pa ni niti od daleč nadomestila. Dež, ki je za časa tekme močno lil, in razmočen teren sta znatno ovirali igro obeh družin in je ista zgubila na svoji lepoti, na zanimivosti pa je skoraj bi rekli pridobila, ker so vse igralke bile prisiljene pokazati vse svoje zmožnosti v dosego končnega rezultata, ravnotako je bila napeta od začetka do končnega žvižga sodnika, ker je Atena šele v zadnjem momentu zabila po Cimpermanovi zmagonosni gol.

Igra sama se je vršila v znamenju manjše ali večje stalne premoči Ilirije, ki je vsled svoje neodločnosti pred golom in nesigurnosti v streljanju zamudila več sigurnih pozicij.

Družina Atene je imela svoje najboljše moči v srednji napadalki Petričevi II., Cimpermanovi, ki se je že v drugič izborno obnesla na krilu, in vratarici Černetovi. Tudi mlada hazenska garda setri Šaplovi kažeta od tekme do tekme viden napredek. Družina je v kombinatornem oziru precej zaostajala, predvedla pa je redno znatno nevarnejše prodore, ki so rodili šest uspehov.

Ilirija je postavila na igrišče bolj vigrano družino z lepšim kombinacijskim sistemom. Napad je zmiselno prodiral do gola. Tukaj pa je skoraj redno izgubil glavo; ali je prešel v brezplodno kombinacijo, katero je navadno zaključila nasprotna branilka, ali pa je pošiljal na gol ležerne strele, ki so po večini postali siguren plen dobro disponirane Černetove. Vidi se, da v tem napadu ni nobene izrazite napadalke; Ilirija mora brezpogojno predrugačiti sestavo družine, ker družina sestavljena iz dveh izrazitih branilk in štirih krilk, ki nimajo sigurnega strela na gol, ne more uspešno nastopiti odnosno premagati družine, ki imajo izbalansirano družino. V družini se je posebno izkazala krilka Špornova. Brezdvomno najboljša igralka na polju, ki je bila stalna in zanesljiva vez med obrambo in napadom. V napadu je najboljša Bernikova, ki pa je bila vsled prigovarjanja sodniku izključena za pet minut. Branilka Widrova dobra, vendar nekoliko preostra. Vratarica Jermolova nesigurna. Sam rezultat ne odgovarja poteku igre. Savezni sodnik iz Zagreba je bil nekoliko komoden, opazilo se je tudi, da mu pravila pri določanju tehničnih pogrešk delajo še preglavic. Priznal je Ateni dva gola, ki so rezultirali iz prestopa vratarjevega prestopa. V svojih odločbah je bil nekoliko prestrog in je proti Iliriji diktiral dve petmetrovki, od teh eno popolnoma neupravičeno.

Kratek potek igre:

Začetkoma doseže Ilirija dva neizrabljena kornerja, ripost Atene zaključi Petričeva s prvim uspehom za Ateno (isti je bil iz prestopa), Ilirija takoj na to izenači po Petanovi in kmalu zviša Bernikova rezultat na 2 : 1. Atena preide v napad, se dalj časa zadrži na polju Ilirije in po Petričevi ponovno izenači. Igra je sedaj odprta; snažen prodor Bernikove in že sedi žoga v mreži Atene 3 : 2. Sledi izključitev Bernikove za pet minut radi prigovarjanja sodniku. Atena ima za kratek čas nekaj več od igre in po Cimpermanovi iz prestopa ponovno izenači. Ilirija se kljub temu, da igra s šestimi igralkami opomore in doseže po Petanovi vodstvo 4 : 3. Sodnik nato diktira malo pred koncem proti Iliriji neupravičeno petmetrovko, ki jo strelja Cimpermanova v prečko, odbito žogo ulovi Petričeva in izenači 4 : 4.

V drugem polčasu takoj v začetku foula Widrova, diktirano petmetrovko izpremeni v gol Cimpermanova in doseže vodstvo za Ateno 5 : 4. Igra je od tega momenta precej odprta. Obe družini ne moreta izrabiti vsaka po tri kornerje. Ravnotako ne prizna sodnik vsled prestopa na obeh straneh po en gol. Ilirija prevzame ponovno inicijativo in igra na izenačenje. Bernikova pošlje žogo razantno na gol, ki se odbije od prečke, vendar kratko na to Omanova izenači 5 : 5. Izgleda, da bo tekma končala neodločeno. Atena pa prevzame tik pred koncem generalen napad, Cimpermanova izrabi v obrambi Ilirije nastalo zmedo in zabije odločilni gol.

Maribor : Merkur 4 : 1 (1 : 0).

V nedeljo se je odigrala v Mariboru prva tekma za prvenstvo hazenskih družin v mariborskem okrožju. Zmagala je Mariborova družina, ki pa je predvedla slabšo igro kakor od povprečne lanske forme. To velja predvsem za napadalni trio, ki je bil lansko leto duša družine. Skrajno nekoristno je njeno plasiranje in neodločen strel na gol. Dobra je bila igra obrambe. Merkurjeva družina je v splošnem nekoliko zaostajala, vendar ni bil potreben tako visok poraz. Sodil malo netočno g. Peheim.

Mura : Rapid 9 : 4 (5 : 2).

Prvenstvena tekma, odigrana v Murski Soboti.

ZAGREB: ASK : Uskok 21 : 0 (11 : 0). Concordija : Viktorija 13 : 2 (10 : 1).

BEOGRAD: Jugoslavija : Zašk 11 : 0 (5 : 0), BSK : Vitez 6 : 0.

ASK Primorje. Danes v torek točno ob 19. važna seja upravnega odbora, kateri naj izvolijo prisostvovati vsi načelniki sekcij kakor tudi ostali funkcijonarji kluba. Predmet razprave bo vrlo važne finančne narave. Seja se vrši v klubovem tajništvu. — Predsednik.

Savez Motoklubova Kraljevine SHS v Ljubljani in I. Hrvatski Motociklistični klub v Zagrebu izjavljata, da so bila medsebojna nesoglasja, ki so nastala kot posledica dogodkov na občnem zboru Saveza Motoklubova dne 20. decembra 1925 v Ljubljani v popolnem sporazumu rešena in prepuščeta prizadetim funkcijonarjem, da nastale osebne diference na pristojnem mestu definitivno urede. Na podlagi tega sporazuma je I. Hrvatski Motociklistični Klub v Zagrebu zopet vstopil v Savez Motoklubova Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Epilog k tekmi Hajduk : Hašk v Splitu. Kakor znano je splitski Hajduk nedavno v Splitu porazil Haška s 5 : 0. V »Jutarnjem Listu« je napisal o tej tekmi kritiko g. Riboli, v kateri je ostro napadal splitsko publiko, ki se je po njegovih trditvah naravnost škandalozno obnašala proti zagrebškim igračem. Znan je južni temperament Dalmatincev, vendar pa dvomimo, da bi se bila splitska publika toliko spozabila, da bi bila zmerjala zagrebške igrače z ostudnimi psovkami. Z ozirom na to kritiko je preko 200 uglednih splitskih meščanov poslalo »Jutarnjemu Listu« ogorčen protest proti takemu neresničnemu pisanju. Ta protest veli, da bi vsak Spličanin sam reagiral proti vsakemu vzklику, ki bi žalil nacionalno ime Hrvata v hrvatskem Splitu. Poleg tega je Hajduk poslal Hašku pismo, v katerem zahteva, da klub takoj uvede proti g. Riboliju strogo preiskavo, da ga kaznuje in da ga prisili, da s svojim podpisom dementira svoje trditve. Dokler se to ne bo zgodilo, prekinja Hajduk, čeprav s težkim srcem, vse sportne odnošaje s Haškom.

Hajduk v Zagrebu. Hajduk je sprejel ponudbo Gradjanskega za eno tekmo v Zagrebu, ki se bo vršila 25. maja.

Cindrič in Križ pri Concordiji. Naša reprezentančna igrača Cindrič in Križ sta izstopila iz Haška ter se prijavila h Concordiji.

Javna zahvala

Najiskrenejšo zahvalo izrekam velecenjenemu g. dr. med. univ. g. Josipu Pogačniku, primariju deželne bolnice v Ljubljani, za njegovo požrtvovalnost in trudoljubivnost povodom izvršene smrtno nevarne operacije, s katero mi je rešil življenje.

Istotako izrekam svojo najtoplejšo zahvalo g. dr. Krajcu in čč. sestram Leonišča, ki so me s pravo samaritansko ljubeznijo in vzorno požrtvovalnostjo negovali.

Višnja gora, 17. aprila 1926.

MIHAEL OMAHEN.

Protestni shod stanovanjskih najemnikov v Mariboru

V nedeljo je sklicalo društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru v Götzovo dvorano protestni shod, da podpre sklepe in resolucije kongresa najemnikov v Zagrebu ter opozori merodajne faktorje na pravočasno rešitev stanovanjskega problema, ki postaja zopet aktualen. Shod je bil razmeroma dobro obiskan, dasi bi lahko bila udeležba znatno večja.

Shod je otvoril in vodil predsednik društva postajenačelnik g. Mohorko, ki je v svojem govoru orisal splošni položaj najemnikov in delovanje društva odnosno Saveza, ki stremi za pravočasno in za najemnike kolikoršoliko ugodnejšo rešitev tega važnega socijalnega vprašanja.

Prof. Perhavc se je bavil z lokalnimi stanovanjskimi vprašanji, orisal vladajočo krizo, ki se najbolj zrcali v številnih deložacijah. Napovedanih ni nič manj kot 50 deložacij za 1. maj, mnogo družin pa je že sedaj na cesti. Govornik je naglašal, da občina kljub številnim intervencijam do danes za deložirance ni ničesar storila tako, da so ti dobesedno na cesti. Najavljena gradbena akcija mestne občine je nezadostna, ker občina v ta namen ničesar ne žrtvuje. Občina pa se tej nalogi ne sme in ne more izogniti. To dokazuje tudi stališče g. velikega župana, ki zahteva v tem oziru od občine več delavnosti.

Nato so podali izjave še zastopniki raznih organizacij, ki so se izjavili solidarne z zahtevami najemnikov, med drugimi g. Rebolj za železniške upokojence, g. Vahtar za obrtnike, g. Pavlinič za UJNŽ, g. dr. Mahkovec za državne nameščence g. Karis za državne upokojence, g. Pravdič za invalide, g. Deržič za Jugosl. strokovno zvezo in g. Bahun za Savez železničarjev. Slednji se je tudi obširno bavil z gradbeno akcijo mestne občine ter odločno nastopil proti nameravani zgradbi novega rotovža v času največje stanovanjske bede.

Ob pol 13. uri je predsednik zaključil zborovanje, ki je poteklo mirno in stvarno, ter pozval vse najemnike k slogi in vztrajnosti v boju za svoje pravice.

Tržiška posojilnica r. z. z o. z. v Tržiču

vabi svoje člane na

XXII. REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši

v nedeljo, dne 2. maja 1926 ob pol 10. uri v gostilni pri Slugi v Tržiču.

DNEVNI RED: 3259 a

1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1925 in razbremenitev upravnega sveta.
6. Razdelitev čistega dobička.
7. Volitev načelstva in nadzorstva.
8. Spremembe pravil.
9. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor ob 10. uri istega dne z istim dnevnim redom, ki sklepa brezpogojno

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštnino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2·—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov.

Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov" bodo romale v koš, ako ne bo priloženih **Din 2·—**

Fino moderno pohištvo

za pisarne, klube in sprejemnice

nudi vam po zmernih cenah tvrdka

Peter Kobal, Ljubljana-Kolizej,

zaloga pohištva, žime, morske trave itd. — Lastno tapetništvo.

IZREDNA PRILIKA. Modroci po Din 200·—.

1519

Prodaja konj.

V petek, dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši pri hlevu rudnika Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah blizu šole prodaja večjega števila konj, vsled redukcije obrata. — Kupci se vabijo. 3261 a

Zahvala.

Ob prebridki izgubi našega iskreno ljubljenega očeta, gospoda 3258 a

Ivana Oblaka

nam je bilo izraženo toliko iskrenega sočutja, da nam je težko izraziti svojo hvaležnost vsem in vsakemu posebej.

Najtopleje se zahvaljujemo gg. uradnikom pivov. „Union", kakor tudi vsem za poklonjene krasne vence in cvetje.

Iskreno zahvalo izrekamo gg. pevcem za genljive žalostinke, kakor tudi mnogoštevilnemu spremstvu, katero je pokojnika spremilo na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 19. aprila 1926.

Žalujoča rodbina **Oblak.**

Restavracija, pivnica in delikatese

„KASINA"

Telef. 35-25 BEOGRAD Terazije 25

Servira v restavraciji v zimskem vrtu, v pivnici in v bioskopu izborna jedila domače in tuje kuhinje, izvrstne pijače, slaščice in delikatese.

→ Godalni koncert vsak večer ob 6. uri.

3061

Naznanjamo pretužno vest, da je naš dobri, ljubljeni očka, ded in tast, gospod

Andrej Mačkovšek

danes, dne 19. aprila zatisnil svoje oči.

Pogreb se bo vršil v Idriji v sredo, dne 21. aprila 1926.

Idrija - Ljubljana - Beograd - Postojna.

Globoko žalujoči ostali.

NE POZABITE, da je tvrdka B. VESELINOVIĆ i dr. v Mariboru za praznike znižala cene za 20% in uvedla novost, da vrne denar začetkom maja nazaj za blago, ki se je kupilo pri nas meseca aprila t. l. Kateri dnevi so določeni v to, se je to strankam že sporočilo, zato shranite kopije blokov naše blagajne, da jih pozneje vpošljete. Poglejte si našo zalogo, niste obvezani, da kupite! 145 »

Edino največje in najmodernejše podjetje te vrste v Sloveniji.

Velepražarna kave

MEZNARIČ RADO. Maribor. Glavni trg štev. 21.

Tel. interurban 476
Brzojav Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte ponudbe. 129

Gaston Leroux: 21

Prikazen v Operi

Med odmorom sta ravnatelja odšla iz lože, da poizvedujeta o zaroti, o kateri jima je bil govoril režiser. Kmalu pa sta se vrnila na svoje mesto, prepričana, da je vse skupaj budalost. Prvo, kar sta opazila pri vstopu v ložo, je bila škatla angleških bonbonov na polici naslona. Kdo jo je položil tja? Spraševala sta vratarice. Toda nihče jima ni mogel razjasniti. Ko sta se vnovič okrenila k naslonu, sta ugledala poleg škatle bonbonov kukalo. Spogledala sta se. Minila ju je volja do smeha. Vse kar je pripovedovala gospa Giry, se jima je zdaj vračalo v spomin... in zdelo se jima je, da ju obdaja čuden prepih... Sedla sta molče, globoko razburjena.

Prizor je predstavljal Margaretin vrt...

Cvetke ljubljene ve,
Prosite za me...

Ko je Kristina s šopkom vrtnic in lipovk v roki pela ta prva stiha, je uzrla v loži vikonta de Chagnyja in od tedaj se je zdelo vsem, da ji glas ni več tako gotov in tako kristalen kot navadno. Nekaj nepojmljivega je glušilo, težilo njeno petje... Čutil se je v njem drget in bojazen.

»Čudno dekle!« je opomnil skoro na glas Carlottin prijatelj, ki je bil postavljen tik pred orkestrom.... »Oni večer je bila božanska, danes pa mekeče. Nima nobenih izkušenj, nobene metode!«

Vam zaupam se,
Zame prosite!

Vikont je skril obraz med dlani. Jokal je. Grof pa si je krčevito grizel konce brk, skomizgal z ramami in mršil obrvi. Da je s tolikerimi zunanjimi znamenji izdajal svoje notranje občutke, je moral sicer tako dostojni in tako hladni grof brez dvoma biti ves besen. Zares je kar vrelo v njem. Videl je bil brata, ko se je ta ves bolan vrnil s kratkega in skrivnostnega potovanja. Raoulovo pojasnilo je bilo tako megleno, da ni moglo pomiriti grofa. Zato je zaprosil Kristino Daaé za sestanek v nadi, da mu ta razloži, kaj se je zgodilo. Kristina pa se mu je drznila odgovoriti, da ne more sprejeti niti njega niti brata. Grof je bil prepričan, da je Kristina prevejana spletkarica in ji ni mogel odpustiti, da tako trpinči brata. Posebno pa je zameril vikontu, da se muči zaradi Kristine. Ah! kako narobe je storil, da se je zavzemal za to dekle, katere enodnevni uspeh je bil vsem nerazumljiv.

Da se cvetka k ustnam nagne,
Dahne mojega srca up —
Sladak poljub.

»O ti prebrisanka, ti lisica!« je sikal grof.

In spraševal se je, kaj pravzaprav hoče, kakšne upe more gojiti... Bila je nedolžna, dejali so, da nima nobenega ljubčka, nobenega zaščitnika... O! Ta angel s severa je bil presneto lokav!

Raoul je med dlanmi skrival otroške solze. Mislil je samo na pismo, ki ga je prejel takoj po mojem povratku v Pariz, kamor je bila pred njim pobegnila Kristina kot tatica: »Dragi moj nekdanji mali prijatelj! Bodite toliko srčni, da me nikoli več ne ustavljate, nikoli več ne ogovarjate... Če me imate kaj radi, storite to zame, zame, ki Vas nikdar ne pozabim... dragi moj Raoul. Zlasti ne prihajajte nikdar več v mojo ložo. Gre mi za življenje. Gre tudi za Vaše življenje. Vaša Kristinica.«

Gromovito ploskanje... Nastopila je Carlotta.

Dejanje na vrtu se je razvijalo z običajnimi peripetijami.

Ko je Margareta odpela spev kralja thuléškega, jo je vse pozdravljalo; ravno tako, ko je končala pesem draguljev:

Ko v zrcalo gledam se,
Da lepa sem, zavedam se...

Odslej si je bila Carlotta popolnoma v svesti same sebe, svojega glasu in uspeha. Zanašala se je tudi na prijatelje in se ni bala ničesar več. Pela je z vsem žarom, zanosom, opojem. Njena igra ni poznala nobene vzdržnosti, nobenega stida... To ni bila Margareta, temveč Carmen. Zato so ji le še burnejše ploskali. Že se je zdelo da ji dvospev s Faustom prinese novo zmagoslavje, kar se pripeti..., nekaj groznega.

Faust je bil pokleknil:

Daj mi, da v obraz tvoj gledam krasni,
Ko zvezd obkroža te
Sijaj, ko njihov žar v noči jasni
Mehko boža te.

In Margareta je odgovarjala:

Srce od sreče vriska, čut opaja me radostni
Tajinstvenih slasti.
Poslušam in razumem zdaj ta glas skrivnostni,
Ki v duši mi zveni!

V tem trenutku torej... natančno v tem trenutku se je zgodilo..., dejal sem, nekaj strašnega...

Na mah je cela dvorana planila kvišku... Ravnatelja v loži nista mogla zadržati krika groze.. Gledalci in gledalke so strmeli drug v drugega, ne vedoč si razlagati tega čisto nepričakovanega pojava... Carlottin obraz je izražal nepopisno bolečino, v očeh se ji je brala blaznost. Uboga ženska se je vzravnala s še odprtimi usti, ko je spustila »ta glas skrivnostni, ki ji je v duši zvenel... Toda ta usta niso več pela... niso se upala izreči nobene besede več, nobenega zvoka...

Zakaj iz teh ust, ustvarjenih za harmonijo, iz tega gibkega stroja, ki ni še nikoli odpovedal, iz tega sijajnega organa, ki je proizvajal najlepša blagozvočja, najtežje akorde, najmehkejše modulacije, najognjevitejše ritme, iz tega čudovitega človeškega mehanizma, ki mu je do božanstva manjkal samo nebeški ogenj... iz teh ust je ušla...

Iz teh ust je ušla... krastača!

MODNI SLAMNIKI
po konkurenčni ceni od Din 90·- naprej
v vseh barvah
Modni salon
Ž. Mahnič-Gorjanc
Kopitarjeva ul. 4
POPRAVILA.
Preoblikovanje in popravila izvršuje hitro, skrbno in kar najceneje.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

Zadruga krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani
opozarja svoje zadružnike, da se vrši
zadružni zbor
v nedeljo dne 25. t. m. ob 9. uri dopoldne v stekleni dvorani hotela Union v Ljubljani. Načelstvo prosi za polnoštevilno udeležbo 10299

Redni občni zbor Šentjakobsko-trnovske podružnice Sv. Cirila in Metoda
bo v torek dne 20. aprila 1926 ob 8. uri zvečer v restavraciji pri »Lozarju«, Rožna ulica št. 15. Dnevni red običajen. 10656

Pouk

Inštrukcijo
išče pri boljši rodbini reven, a priden učiteljiščnik. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Učiteljiščnik». 10081

Foto inštruktor
Naučim Vas lepo fotografirati, bolje kakor vsaka knjiga. Negative, pojačiti, oslabiti, retuširati in vse druge manipulacije. Skromen honorar, samo do 30. aprila. Naslov pove uprava «Jutra». 10311

Obrt

Večje usnjarsko podjetje
se da v najem. Vse v dobrem stanju. Lastna vodna moč. Pripravno tudi za kako drugo obrt. Naslov v upravi «Jutra». 10004

Podkovski kovač
Katera občina, trg ali vas bi reflektirala na dobrega podkovskega in voznega kovača? — Prevzamem takoj kovačnico v najem z orodjem ali brez istega. Naslov Anton Zlatič, Cerknica 204 pri Rakeku. 9954

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 168

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 3

Mesnica
na najprometnejšem mestu Ljubljane, se kompletno z vsem inventarjem proda za 85.000 Din. — Dopise pod «Mesnica 85.000» na upr. «Jutra». 10312

Lesni strugarji
V najem oddam prostor, opremljen s stružnico, strojem za stole, vodni pogon, les doma, električna razsvetljava, poleg treh radnikov. — Naslov: Franc Grebenc, posestnik, Trbovlje I. 10309

Gledališki frizer R. Grobelnik, Celje
Glavni trg št. 17
Moderno preurejen brivski in damski česalni salon. Specijalno striženje dečje (bubi) glavice in otrok. — Električna masaža obraza in lasišča. Atelje za najmodernejša lasna dela: Chignons, Bandeaux, Transformacije. Posoja lasulje. Parfumerija, šminke itd. 10276

Službe (dobe)

Pivovarniškega mojstra
večjega izdelave sladu in pive iščemo za malo pivovarno južne Srbije. Nastop takoj; plača po dogovoru. Ponudbe z navedbo strokovnega znanja pod šifro «Pivovarna» na upr. Jutra. 10156

Vajenca
zdravega, pridnega in poštenega, sprejme medičarna in slaščičarna. Naslov v upravi «Jutra» pod šifro «Pošten vajenec». 10124

Išče se boljša moč za
vrezovanje čevljev
(gornjih delov) za mesec junij, z nekaj kavcije. — Plača po dogovoru. Naslov v upravi «Jutra». 10106

Trg. pomočnika
železninarja, mlajšo pridno moč, perfektnega računarja išče trgovina mešanega blaga na deželi. Ponudbe pod št. 10001 na upr. «Jutra». 10001/1

Dobro kuharico
samostojno, srednjih let, vajeno vseh hišnih del in pridno služkinjo za vse sprejme večja trgovska hiša v mestu na deželi. — Ponudbe z navedbo dosedanjih služb pod št. 10001 na upravo «Jutra». 10001

Trgovski pomočnik
vojaščine prost, soliden, se sprejme kot poslovodja samostojna moč v podružnico trgovine z mešanim blagom — Prednost imajo tisti, ki imajo kavcijo. Pogoji ugodni. Ponudbe je nasloviti na Franc Majdič, Kranj. 9905

Kuharica
dobra in resna, s spričevali, se išče za manjši hotel v Primorju, kjer bi samostojno vodila kuhinjo. Plača po dogovoru. — Hotel «Krk» na Krku. 10259

Strojnik
zanesljiv ter zmožen montaže parne žage, se sprejme Spričevala z navedbo mesečne plače je poslati na naslov: Milan Modic, Nova vas pri Rakeku. 10234

Spretnega zastopnika
za prvovrstne izdelke iščem za Ljubljano in okolico. — Naslov pove uprava «Jutra» 10180

Za novoosnovan komercijalni urad v Zagrebu se išče
perfektna stenotipistinja
s popolnim znanjem slovenščine, hrvaščine ter nemščine v govoru in pisavi, službeni nastop takoj. — Ponudbe z zahtevki je nasloviti na gosp. ravnatelja Egona Srebrnota, Zagreb, Gjorgijevićeva 8a/II. 10172 10173

Natakarski vajenec
se sprejme takoj. Nekoliko izvežban ima prednost. — Naslov pove uprava «Jutra» 10334

Kovaškega pomočnika
ki ima koncesijo za podkovanje konj, sprejmem takoj v službo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Takoj 33». 10220

Kuharica
samostojna, ki bi ob prostem času prijela tudi za kako drugo delo, se sprejme. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Nastop z majem». 10335

Natakarica
poštena in spretna, ki je obenem tudi plačilna, se sprejme takoj. Naslov pove uprava «Jutra». 10336

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino meš. blaga. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo slnovi železničarjev. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Poslušen». 10326

Starejši oženjen par
brez otrok, pošten in zanesljiv, se išče za na deželo pod jako ugodnimi pogoji. Ponudbe poslati pod značko «Zanesljiv 279». 10279

Brivskega pomočnika
dobro izvežbanega, sprejmem takoj ali s 1. majem. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava «Jutra» 10277

Brivski pomočnik
vešč in priden delavec, star 20—27 let, se prejme takoj ali po dogovoru proti dobri plači. — Prednost imajo z znanjem nemščine. — Stane Cividini, brivec, Gornja Radgona. 10282

Vajenca
z zadostno šolsko izobrazbo, sprejmem takoj v špecerijsko trgovino. Naslov v upravi «Jutra». 10075

Damska krojačica
išče učenko za takojšen nastop. Zmožna mora biti slovenščine in nemščine. — Naslov pove uprava «Jutra» 10300

Trgovski učenec
iz Ljubljane ali okolice, s predpisano šolsko izobrazbo, se sprejme za špecerijsko trgovino v Ljubljani. Naslov pove uprava «Jutra» 10302

Vzgojiteljica
se išče k 2 otrokoma v starosti 6 in 4 let, z znanjem nemščine in po možnosti francoščine. — Edino strokovno za vzgojo otrok naobražene gospodične, ne čez 22 let stare, naj se ponudijo pod šifro «Stalna služba 333» na upr. «Jutra» 10285

Iščem deklico
do 15 let staro, najraje sirote, k malemu otroku, kakor tudi za vsa domača dela z vso oskrbo v hiši. Naslov pove uprava «Jutra» 10292

Hišnik
se sprejme na posestvo na deželi. Pojasnila daje Stare, Tavčarjeva ulica štev. 12. 10310

Plačilni natakar
se sprejme takoj v kavarni «Jadran» v Mariboru. 10337

Službe (iščejo)

Plačilni natakar
prvovrstna moč s kavcijo, išče službe v večjem podjetju. Nastop takoj — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljivost 176». 10176

Trgovec
z dobrimi referencami in z nekaj premoženja, išče stanu primerno službo. Sprejme mesto trg. poslovodje v vseh strokah, skladiščnika ali trg. potnika v mestu ali na deželi Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Trgovec 233». 10233

Knjigovodja
z višjo trgovsko izobrazbo in prakso, išče primerno mesto v industriji ali veletrgovini Je popolnoma zmožen samostojnega knjigovodstva, slovenske, nemške in deloma srbohrvatske korespondence ter drugih trgovskih poslov. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Samostojen bilančnik» 9995

Mesto natakarice
želim premeniti, prevzamem pa tudi gostilno na račun. Naslov pove uprava «Jutra» 10262

Pozor čevljarji!
Štepalica išče mesta Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Štepalica». 10281

Državni vpok jenec
išče službe kot inkasant, pisarniška pomoč ali kaj sličnega Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Pošten in vesten». 10182

Sobarica
pridna in poštena, želi stalne službe pri boljši rodbini v Ljubljani. Nastopi lahko s 1. majem. Naslov pove uprava «Jutra». 10321

Gospodična
izurjena v šivanju in kuhanju, išče v boljši hiši mesta k otrokom. — Nastopi po dogovoru Naslov v upravi «Jutra». 9998

Deklica, stara 17 let
išče službo v Ljubljani. — Prakse ima nekaj kot natakarica, v trgovini jestvin in gospodinjstvu. Naslov v upravi «Jutra». 10325

Trgovski pomočnik
začetnik, išče mesta v trgovini mešan. blaga. Gre tudi v špecerijo. Reflektira na deželo. Naslov v upr. «Jutra». 10274

10—15.000 D kavcije
položim v dotičnem podjetju, ki mi da stalne službe sluge ali kaj sličnega. Naslov pove uprava «Jutra» 10296

Trgovski pomočnik in carin. deklarant
železninar z večletno prakso, mlad, želi v isti ali primerni stroki mesta, v kaki boljši trgovini ali podjetju. Zmožen slov., hrv. in nemškega jezika. Večletno spričevalo na razpolago. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Potnik 304». 10304

Strojar
kateri je popolnoma izvežban v strojenju brom in vseh drugih vrst usnja, išče službe Pismene ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod «Strojar». 10252

Inteligentna gdč.
išče mesta, najraje kot vzgojiteljica k malim otrokom. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Vestna 24» 10287

Službo v trgovini
kot pomočnica ali začetnica išče dekle z dežele z dokončano učno dobo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Pridna 294». 10294

Trgovski potnik
dobro uveden v vseh branžah, a najbolj pri čevljarjih in čevljarskih trgovinah išče primeren predmet na provizijo Rajon samo Stara (severna) Srbija. Ponudbe na naslov: Anton Petelin, trg potnik, Beograd, Pašino brdo, Kneza Pavla ulica br. 40. 10275

Plačilni natakar
išče mesto v Ia etablisementu ob morju. Ponudbe pod «Plačilni» na upravo «Jutra». 10177

Gospodična
vsestransko izobražena, želi mesta pri otrocih. Ponudbe na upr «Jutra» pod šifro «Oskrba in 500 Din». 10607

Kontoristinja
s šestletno pisarniško prakso, vešča perfektno slovenske, nemške in deloma italijanske korespondence, išče mesta. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zmeren honorar». 10308

Prodam

Hrastove parkete
prodaja po konkurenčnih cenah tovarna parketov v Št. Petru v Sav. dolini. — Izvršuje tudi polaganje. 10137

premog, drva, «Ilirija»
Kralja Petra trg 8, tel 230
koks, cement. 75

2 promenadni obleki
za srednjevelikega gospoda, dobro ohranjeni, se poceni prodasta. Naslov pove upr. «Jutra». 10241

Abadie-stročnice
št. 3 prodaja trafika Klander v Kolodvorski ulici 8 (nasproti hotela Štrukelj). 10214

Zaradi preselitve se proda raznovrstno
pohištvo
omare, postelje, garniture, umivalniki, ogledala, stoli, pisalna miza itd. — M. Bohinec, Dunajska cesta 17 (Medjatova hiša), II. nadstr. II. stopnice. 10208

Tovorni avto
1½tonski, znamke «Fiat», v najboljšem stanju, se poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 10280

Žico
(Drahtseile) rabljeno, toda v brezhibnem stanju 8, 12 in 15 mm v premeru, proda L. Kugler, Poljčane. 10317

«Ford» avto
dve leti rabljen, v jeseni 1925 generalno repariran, v brezhibnem stanju, s 4 prestavami (Ruckstell-Axle), z reservno pneumatiko, se proda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «23.000 Din». 10339

Dirkalno kolo
prodam za 1500 Din. — Naslov pove uprava «Jutra» 10330

Žensko kolo
dobro ohranjeno, se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 10322

Bodečo žico
pocinkano, rabljeno, prodam Naslov pove uprava «Jutra» 9979

Kopalno banjo
dobro ohranjeno, žimnico (Federmadratze) in preprogo (Läufer) prodam. Ogleda se od 10—12 in 2—3 Naslov v upravi «Jutra». 10305

Sobna oprava
se proda. Poizve se: Tabor št. 6/II, desno. 10298

Dne 29. aprila t. l. se prodajo
na javni dražbi
na Marijinem trgu 2 sledeči predmeti
čevljar. potrebščine
šivalni stroj, usnje, sobna in prodajalniška oprava. 10290

Radio-aparat
skoraj nov, kompleten, s 4 žarnicami, se proda. Naslov pove upr. «Jutra». 10291

Damski slamniki
najmodernejši, v vseh modnih barvah se dobe od 90 Din naprej pri Ž. Mahnič-Gorjanc, Kopitarjeva ul. 1. Preoblikovanja in popravila izvršuje hitro, skrbno in kar najceneje. 10316

Hrastova spalnica
se proda za 3000 Din — Naslov pove uprava «Jutra» 10318

Stara skrinja
lepa, narodna in 1 oljnata slika od B. Šenoa, po nizki ceni naprodaj Naslov pove uprava «Jutra» 10314

Proda se baraka
čisto nova 5·5 m × 5 m lesena z okni primerna za skladišče ali garažo. Vpraša se na Ble weisovi cesti štev. 27/II pri I. GROBELNIKU 3263 a

Kupim

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 64

Spalnice
iz trdega lesa, novo izdelane ali rabljene, toda dobro ohranjene, kupim. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kos». 10209

Kupim avto
šestsedežen, dobro ohranjen Ponudbe s popisom in cene na podružnico «Jutra» v Celju pod «Auto». 10324

Vinske sodčke
dobro ohranjene, rabljene, od 60—140 l vsebine, kupi A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 10323

Lesen svinjak
kupim. Naslov pove uprava «Jutra». 10315

Pridelki

Belega krompirja
štajerskega, zdravega, se proda 1 vagon po Din 1·20 kilogram. — Pojasnila daje vlastelinstvo Alaginci, pošta Slavonska Požega 10278

Lokali

Delikatesna trgovina
dobro idoča, v strogem centrumu Zagreba, se radi rodbinskih razmer zelo ugodno proda. Cenjene ponudbe na Š. Kokotović, Zagreb, Cvetna cesta 21. 9947

Lokal
na prometni cesti v Ljubljani ali Mariboru, iščem. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Promet». 10251

Pisarniški lokal
v souporabo, z inventarjem se odda. Ponudbe pod šifro «Takoj 15» na upr «Jutra» 10086

Posest

Lepe stavbene prostore
v Spodnji Šiški pri Ljubljani tik železnice, pripravne tudi za kakšno industrijo, se ugodno proda — Dopise pod «Ugodna prilika» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 9401

Usnjarna
z enonadstropno hišo, pet sob, kuhinja, 5 × 6, lep vrt, vodna sila, se takoj ugodno proda za 120.000 Din. Pismene ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Usnjarna». 10253

Pozor! Pozor!
Trgovci ali obrtniki!
Proda se hiša na prometnem kraju v predmestju Ljubljane, po zelo ugodni ceni. Stanovanje in lokal (tudi inventar) kupcu takoj na razpolago Ponudbe na uprave «Jutra» pod značko «Trgovska hiša št. 1000». 10245

Kupim hišo
manjšo, v mestu, odnosno pod Rožnikom, kupim — Pismene ponudbe z navedbo kraja na upr. «Jutra» pod «Parcela 5». 10179

Majhno posestvo
6 sob s pohištvom, se radi selitve proda — Hoče 46 pri Mariboru. 10026

Majhno posestvo
vse novo zidano, v prijaznem kraju, 15 minut od mesta (postaje), se proda po zelo ugodni ceni — Schneider, Devina, Slov. Bistrica. 10286

Proda se
po ugodni ceni več parcel, travnikov, njiv, gozdov ter
2 hiši v Št. Vidu
nad Ljubljano ozir. neposredni okolici Posredovalci izključeni. Poizve se v Št Vidu nad Ljubljano št. 17. 10301

Radi smrti se proda
lepo posestvo
sestoječe iz enonadstropne hiše v kateri se nahaja zelo dobro obiskovana gostilna, v hiši je poleg tega na razpolago 16 stanovanj, velike gostilniške kleti in pritikline, gospodarsko poslopje, velik senčnat in zelenjadni vrt. Vodovod in elektrika. Posestvo se nahaja v neposredni bližini dveh velikih tovarn v predmestju Ljubljane. — Zelo ugodna prilika za podjetnega gostilničarja in trgovca z vinom, ker stoji posestvo izven utitalnske cone. — Proda se s celim inventarjem pod ugodnimi pogoji. Cenjene ponudbe pod šifro «Lepa bodočnost 298» na upravo «Jutra». 10298

Stavbno parcelo
manjšo, v mestu, odnosno pod Rožnikom, kupim Pismene ponudbe z navedbo kraja na upravo «Jutra» pod «Parcela 5». 10179

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin v novi vili, se odda. — Dopise na upravo «Jutra» pod šifro «Število oseb». 10170

Opremljena soba
z 2 posteljama, lepa, sončna, se odda, event. s kabinetom, popolnoma separirana. Cesta v Rožno dolino št. 34. 10160

Zagreb Ljubljana
Stanovanje
2 sob in kuhinje, se išče ali zamenja. — Pod značko «Zamenjava 161» na upravo «Jutra». 10161

Stanovanje
(15 minut od glavne pošte) 1 sobe in kuhinje, se zamenja z enakim v mestu, Sp. Šiški ali Vodmatu — Najemnina nizka. Ponudbe na upr «Jutra» pod šifro «Dobi nagrado». 10333

Sostanovalec
z zajtrkom in večerjo, se sprejme Naslov v upravi «Jutra». 10331

Kdo vzame v stanovanje šiviljo?
Dopise pod šifro «Samostojna 275» na upravo «Jutra». 10273

Opremljena soba
parketirana, z elektriko in posebnim vhodom, blizu kavarne «Evropa», se takoj odda boljšemu gospodu. — Naslov pove uprava «Jutra» 10297

Zračna soba
sredi mesta, se takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra» 10178

Kot sostanovalec
se sprejme solsiden gospod s hrano ali brez iste — Naslov pove uprava «Jutra» 10295

Prazna soba
s krasnim razgledom, posebnim vhodom, se odda 2 osebama Vprašati ob Tržaški cesti, vrtna kolonija «Stan in dom», druga hiša, desno. 10303

Kapital

10.000 Din posojila
išče trgovec za 3 mesece proti visokim obrestim in sigurni garanciji. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Nujno 10.000». 10153

Družabnica
Gospodična, trg naobražena, s kapitalom 10.000 Din, pristopi k dobro idoči trafiki, najraje v mestu — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Poštena 329». 10329

Kateri kavalirski, velikopotezni zasebni finančnik
bi posodil po zmernih obrestih podjetni dami 200 do 300.000 Din za razširjenje in modernizriranje stalno aktualnega, krasno vpeljanega podjetja Absolutna varnost brez vsakršnega rizika Ponudbe in dopise na upravo «Jutra» pod «Fortuna štev 8640». 9817

Kot družabnik
pristopim s kapitalom od 50—80.000 Din v kako dobro podjetje ali trgovino, v kateri bi imel sigurno službo Plača in obresti po dogovoru Cenj. ponudbe pod «Sigurnost 232» na upr. «Jutra». 10232

Družabnika
ali družabnico s 30.000 Din išče obrtnik za dobro idoče obrt. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Družabnik 306». 10306

Dopisi

B. 5.
Nemogoče!!! 10319

Orehi
iz Bačke pozdravljajo žalostno, a iskreno 10327

Inka 3
Ne hodi, ker sem odsoten do konca tedna. Poljube. 10328

Iva, Trnovo!
V soboto bil bolan. Prosim za danes ,torek. Isti čas. Isto mesto. — Tvoj S 10288

Ženitve

Mladenič
bogat dedič, prijazne narave, v najboljših letih, želi poštenega znanja z mladim gospodično ali vdovo, lepe zunanjosti in lepega premoženja, ki bi se hotela ženiti v tem tednu poročiti. Ko pride v Ljubljano, sporoči svoj naslov. 102

Glasba

Klavir
za pouk, še dobro ohranjen, se proda. Pojasnila v lekarni Šoštanj. 102

Klavir
dobro ohranjen, se kupi Ponudbe na Sokolsko društvo Šoštanj. 102

Izgubljeno

Zapestna ura
zlata damska, z verižico in steklenih korald, se je izgubila. — Pošten najditelj naj jo odda v uradu vsejma. 102

Razno

Družbi sv. Cirila in Metoda sta darovali
g Milka 500 Din v počastitev spomina pok. gospe Antona Foersterja in gospe Vilko Praprotnik 200 Din mesto venca pok. gospe Ivani Beg-Praprotnikovi Iskrena hvala! 102

Zadnja moda
je ažur in entlane čipke v perilu — Ugodne nizke cene pri.
IONI JAGER-CERNE, Ljubljana, Dvorni trg 1 122

— Izredna novost! —
Patentna preproga-postelja
ki ne potrebuje modroca in jo vsaka osoba lahko nosi na rokah in ki je potrebna v vsaki hiši, v hotelu, kopališču in ladji stane samo Din 390·

po poštnem povzetju.
Nadalje imam veliko skladišče perja: za zglavnike in blazine kg Din 60 —, mol belo kg Din 100 —
Josip Brozović
kemična čistiona perja
Zagreb, Boškovićeva ulica štev. 15

Parni stroj
4/6 HP zamenjam za
elektromotor
in inštalacijski materijal (bakrena žica, izolatorji).
3262 a
JOSIP JELOVŠEK, Vrhnika

Urejuje in izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jeseršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.